

Turun linna, esilinna

1978

Eteläsiiven rakennushistoriallinen inventointi

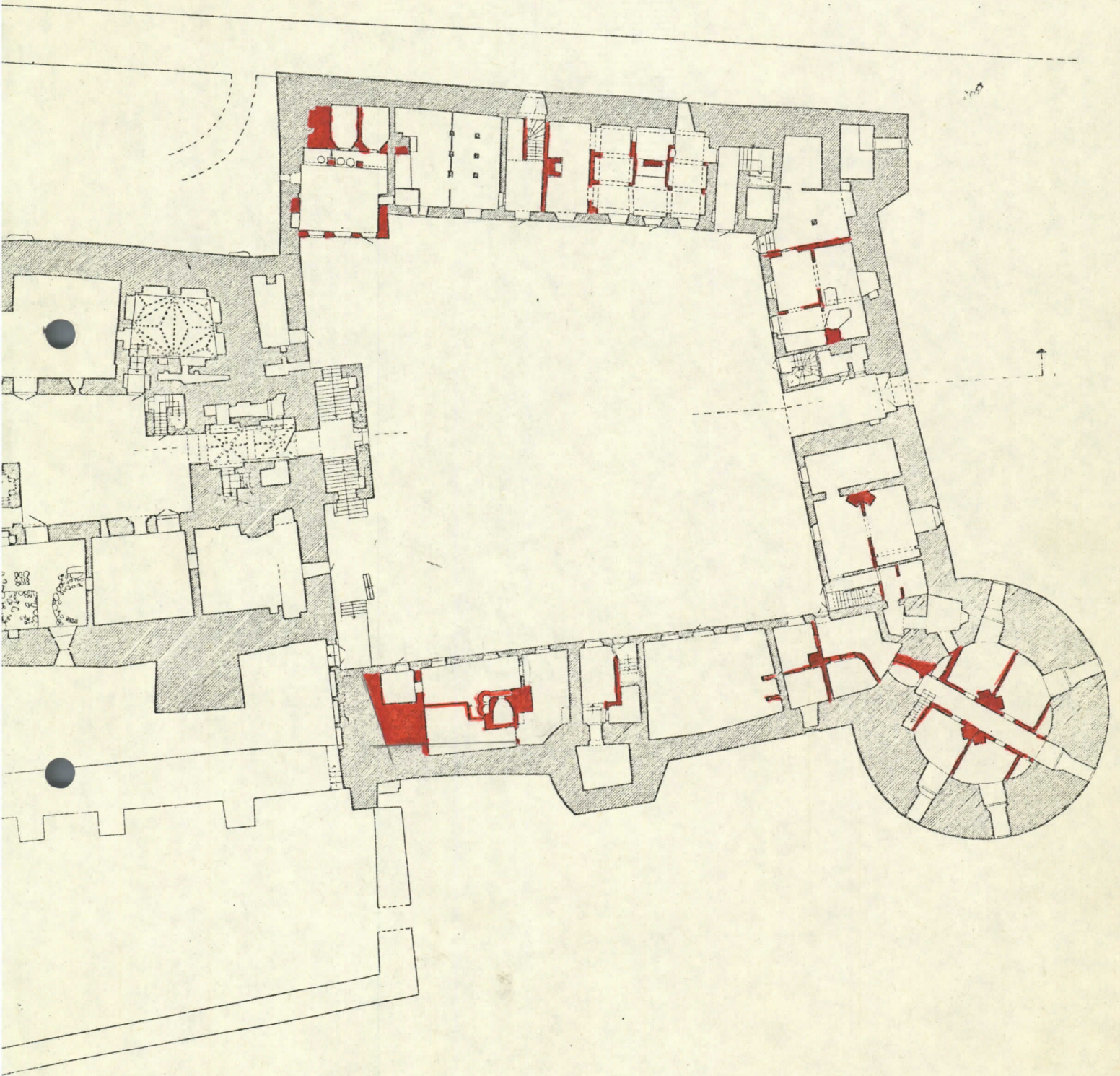
Inventoinnissa on nykytilannetta voitu parhaiten verrata v:n 1770 asuun, josta on käytettävissä tarkimmat tiedot E.Moraensonin tuolloin suorittamien mittausten perusteella laadittujen verraten yksityiskohtaisten piirustusten ansiosta. Vastaavantasoisista esitystä aikaisemmilta vuosilta ei ole säilynyt. Lisätietoja pohjois- ja eteläsiipien 1. kerroksen osalta antavat myös vuonna 1776 tehdyt mainittujen rakennusosien muutospiirustukset, joista ilmenevät esilinnaan sijoitetun viinanpolttimon aiheuttamat sisätilojen muutokset.

Ehkä suurimmat muutokset esilinnassa, varsinkin sen sisätiloissa, on tehty 1700-luvun lopussa ja 1800-luvun kuluessa, jolloin se oli pääasiassa vankilana.

Sijainniltaan ja perusrakenteeltaan lähinnä alkuperäistä muotoaan lienevät eteläsiivessä etelämuuri - johon tosin on lisätty aukkoja - ja kuusikulmainen torni sekä jotkin väliseinät pohjakerroksessa. Tärkeitä muutoksia 1770 jälkeen ovat olleet kuusikulmaisen tornin ylimmän kerroksen purkaminen sekä pihan puolella, lähellä sen kaakkoisnurkkaa olleen porrastornin purkaminen ja sen yhteydessä uuden portaikon järjestäminen rakennuksen sisään, kuusikulmaisen tornin pohjoispuolelle, mikä puolestaan on aiheuttanut tällä kohdalla oleellisen muutoksen sisätiloissa. Lisäksi koko siiven alkujaan avovinttinä ollut kolmas kerros on sisustettu.

MUUTOKSIA HUONETILOJEN JAOTTELUSSA

1770 MITTAPIIRROKSEN JÄLKEEN

0 10 20 30 40 50 m.

tttsanläggningen i dess skick närmast före branden år 1941. — Uppmättningsritning av F. Valtare. Skala 1: 500.

(INVENTOINTI)

A 111 Ent. kahvila "Juhana-herttuan kellari"

Koostuu tiloista A 111.1-10

A 111.1 pitkänomainen, pohjois-etelä-suuntainen, pohjoissiiven poikki (läpi) ulottuva huone, jossa puukatto, A 111.2-10 neliönmuotoisia holvattuja tiloja. Lattiat alleet tiilililaatoin päällystetyt, nyt perustustenvahvistustöiden johdosta rikutut ja vain osittain jäljellä.

A 111.1

-katto puuta, palkkien kannattama, lankut palkkien yläpuolella: 5 pitkittäistä palkkia 30x25 cm (lapeell.) joiden alapuolella lisäksi 2 25x35 cm (syrjällä) kokoista palkkia, huoneen pituussuunnassa n. 1/3 ja 2/3 :n kohdalla. Katon korkeus: pitkittäisen palkin alareunan korkeus lattiasta n. 300 - 305 cm, poikittaisen palkin alareuna n. 265 - 270 cm lattiasta. Palkit nelikulmaisiksi piilutut, tummaksi käsitellyt (petsätut, lakatut?).

(n.314cm pohj. päässä)

-seinät rapatut, maalatut kiiltävapintaiseksi vaalealla, vihertävän kellertävällä öljy(?)maalilla. Seinät tiiltä paitsi pohjoisseinä, joka on luonnonkivistä muurattu n. 240 cm:n korkeudelle lattiasta. Ylempänä todennäköisesti tiiltä.

-listat: ei ole.

-ikkunat: eteläseinän keskellä ikkunasyvennys, jossa nelikulmainen, nelijakoinen ikkuna kaksinkertaisin lasein ("tupla"). Valoaukko 121x122 cm (ilman puitteita). Syvennyksen yläosa moiva kaari. Ollut jossain vaiheessa oviaukko. *Ikunasyvennyksen erillinen pinnolevy, jona mitat määritetty*

Ruudun koko 55cm kork. 50,5 lev. Sisäpuol. pitkäsulki ja ulkop.haati.

-ovet: itäseinässä kaksi loivakaarista oviaukkoa, yksi seinän pohjoisosassa A 111.2:een, toinen eteläosassa A 111.8:aan. Ei puupieliä tai ovia, vain aukot: koko a) kork. 195, lev.137, syv.(= seinän paks.) 49 cm. " b) " 196 " 141 " " " 52 cm.

Maalattu tummanruskeaksi (puitteet sis).

-eteläseinässä huoneen lounaisnurkassa, samalla korkeudella kuin ~~ny~~ ikkunasyvennyksen kaari on näkyvässä umpeenmuuratun aukon tiilikaari, joka jää puoleksi länsiseinän sisään.

-lattia: tiiltä. kaivauksen (perust.vahv.työ) yhteydessä rikottu ja paikattu betonilla; koko pohjoispuoli, lounaisnurkka länsiseinän puoliväliin (=takkaan) asti sekä kaakkoisnurkka.

-kiinteä sisustus:

-takka, länsiseinän keskellä. Muurattu tiilestä, rappattu, maalattu samalla värillä kuin seinät.

→ Malli ja mitat ks. erillinen piirros.

-Muuta kiinteää sisustusta ei ole.

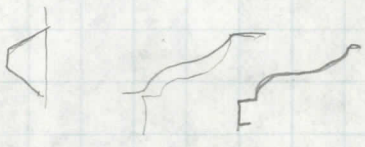
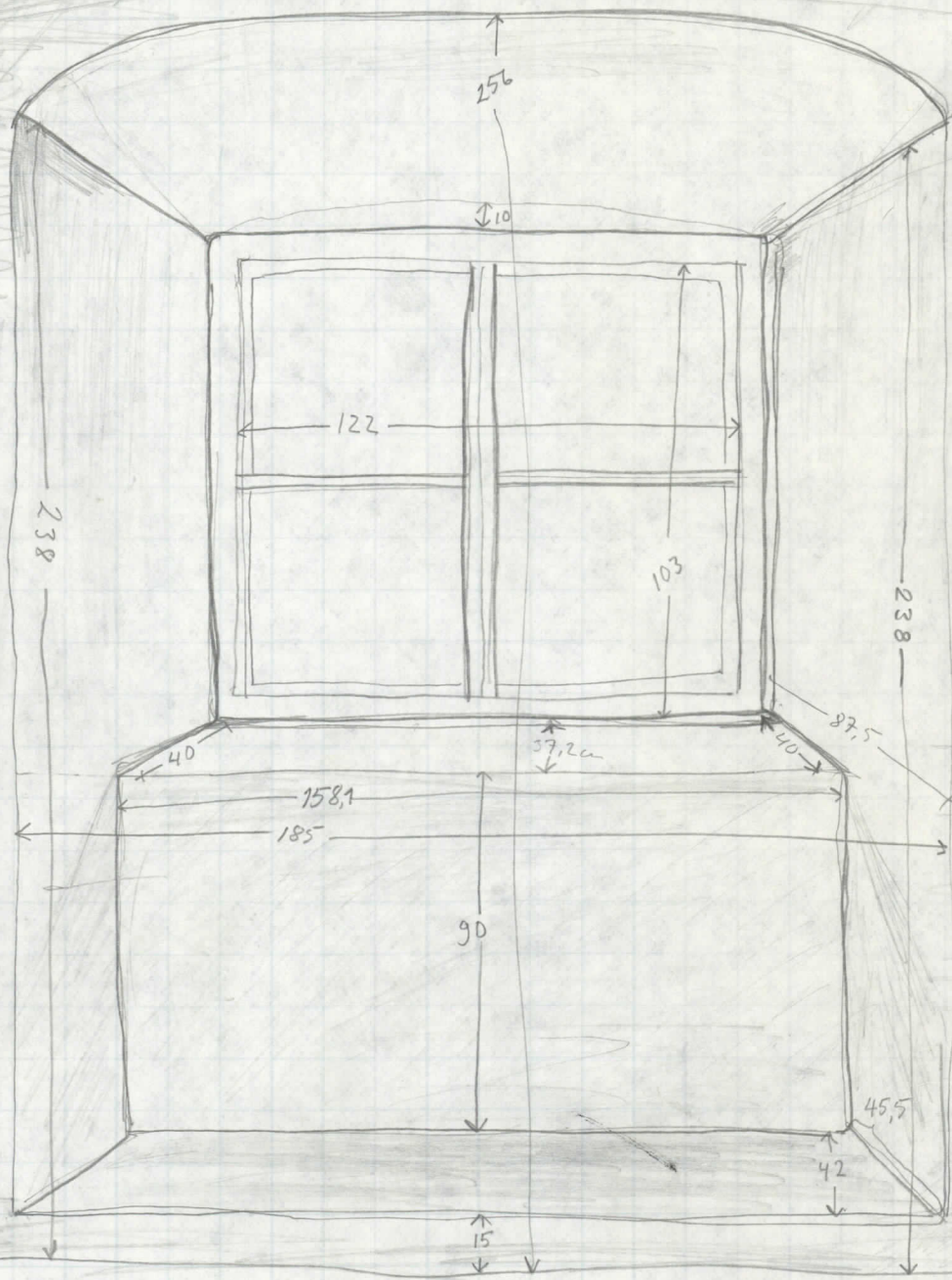
-Lämmitys: ikkunan alapuolella 1 kpl valurautalämpöpatteri.

-valaistus: Katon keskipalkissa kolme valo. (sähkö-) pistettä. Valaisimet viety pois. Pistorasia koillisnurkassa n. 170 cm:n korkeudella lattiasta. Pinta-asennuksia.

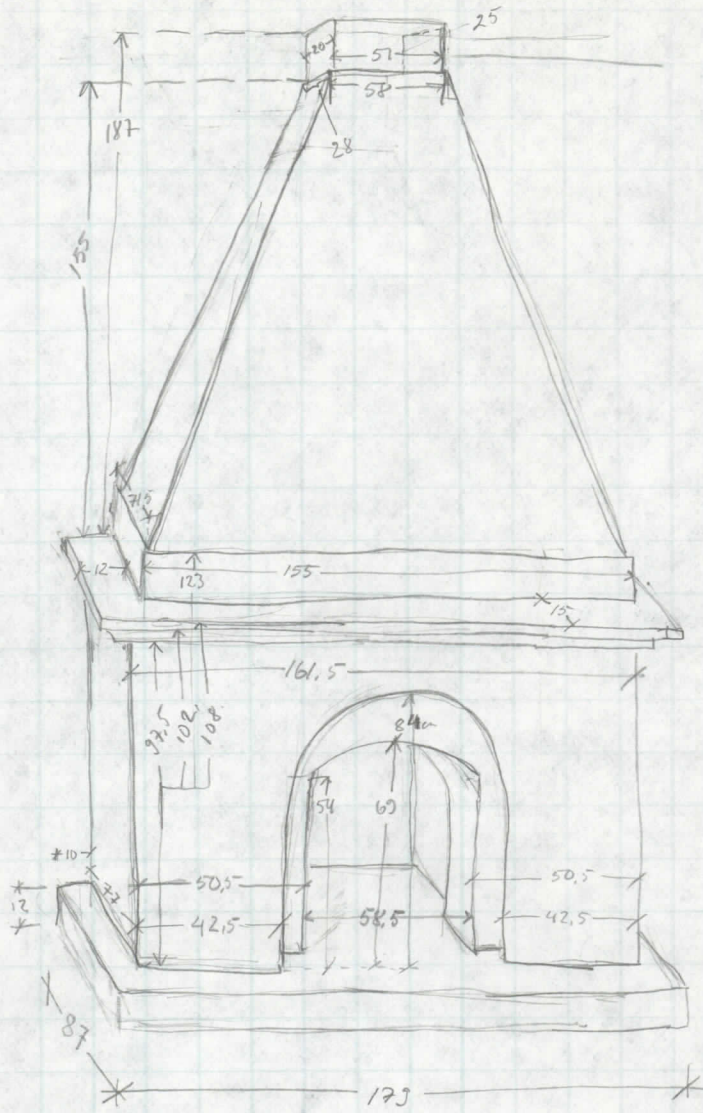
-ilmanvaihto: länsiseinässä katon rajassa takan eteläpuolella tuuletusaukko.

300

A 111,1 Siv. 1a
ETELÄSEINÄN IKKUNA-
SYVENNYS

A III.1.

A 111.2...10

Holvattuja tiloja. Muurattu tiilestä paitsi .2:n, .3:n ja .4:n pohjoisseinä(eli esilimnan pohjoismuuri), joka on huonnonkiveä. Holvit matalakaarisia, rakennettu etelä- ja pohjoismuurien (seinien) sisäpuolelle rakennettujen vyökaarrien ja pilareiden varaan. Tilat myös .4 → .3 ja .6 erotettu muista muuramalla kaariaukot umpeen. Maalattu kuten A 111.1.

A 111.2

-länsiseinässä aukko .1:een (ks edellä), pohjoisessa esil.pohjoismuuri. Länsiseinässä ovi ~~aukko~~ .3:een, eteläpuoli avoin .5:een.

-lattia kokonaan betonia.

-holvin laessa keskellä valopiste

-kaakkoiskulman pilarissa näkyvissä siderauta

(samoin vaakasuora rauta länsiseinässä keskikorkeudella, tullut esiin rappauksen alta)

A 111.3

- ent. kahvilan keittiö. Seinät osittain päällystetty kaakelilla. Vesijohto ja viemäri. Keittiökalusteet on viety pois. ~~Zänxi~~

-Ovet: länsi- ja itäseinällä pohjoisosassa ovi .2:een resp. .4:ään.

-läntinen ovi: aukon koko(= oven leveys) 80 cm, korkeus 184,5 cm. Oven paksuus 4,5 cm. Pielen paksuus 15 cm. Ovi ruskeaksi (petsattu ?) lakattu laudoista tehty laaka-ovi. Aukeaa .2:een päin, vasemmalta saranoitu. Sisäpuolella ylimmän ja alimman saranan kohdalla vaakasuorat ovilautoja yhdistävät laudat, (kinnitetty lohenpyrstöuraan). Messinkiset helat ja saranat, moderneja.

-itäinen ovi: vanhempi kuin edellinen.(?) Oven leveys 84,5 cm, korkeus 184 cm, paksuus 4,8 cm. Laaka-ovi, lautaa. Takorautasaranat, 2 kpl, pitkät cm., Aukeaa .4:ään, oikealta saranoitu. Sisäpuolella saranoiden kohdalla vaakasuorat lautoja yhdistävät laudat(listat). Lukko 20,5x15,5x3,5cm, rautaa, kiinnitetty mutterein kulmistaan (4 kpl, 6-kulmaisia) oveen. Ulkopuolella 6-kulmainen takoraytainen avaimenreiän hela, 5,5 cm lev, 11,5 cm kork. Iso (14,5 cm)pitkä) rauta-avain. Oven pielet tummanruskeat, kynnyks harmaa.

-lattia kokonaan betonia

-katossa keskellä holvin lakea valopiste, katkaisin itäisen oven pielessä.

A 111.4 Laakea holvi kuten edellä leveiden vyökäärin ja (kulma)pilareiden varassa.

-ovet: keittiöön (ks edellä), .7:ään, A 112:een ja Linnankadulle, jonne johtaa matala holvikäytävä (ks. erillinen piirros), parioven takana. Viimeksimainitut ovet sileätä lautaa, 4,5 cm paksut. Ruskeiksi lakatut tai petsatut. Ovilla pitkät takorautasaranat sekä vasemmanpuoleisessa pitkä, keskeltä saranalla taipuva salparauta, jonka aspi toisessa ovesa. Aukossa ei ole puupieliä. Käytävän lattia betonia.

-länsiseinässä .3 :een johtavan oven eteläpuolella 27,5cm:n korkeudella lattiasta syvennys, jonka koko: syv.48, lev.78, kork.88 cm. (erill. piirros)

-itäseinässä syvennys, jossa ovi A 112:een. Ovi puinen leveä, harmaaksi maalattu. 5 lautaa, 23-24 cm leveitä, paitsi saranapuolinen (=vasen) kapeampi. Ovi aukeaa A 112:een päin. Oven koko:112x196 cm. Lukko kuten läntisessä ovesa: 18x13,5x3cm. Kiinnitetty nelikulmaisoin mutterein, joita 4 kpl, kulmissa. Lisäksi haka ja peltinen vedin. Pieleet:maalattu harmaaksi, 20 cm leveät, syrjä profiloitu. Oven eteläpuolella 73 cm leveä (itäsuuntaan) komero, joka on peitetty laudoin, A 112:n puolelta pellitetty samoin kuin ovikin.

-tiililattiaa jäljellä n. 1 metrin kaista eteläreunalla, -eteläseinä 1/2 tiilen paksiunen. Länsiosassa laaka-ovi kuten .3:n läntinen ovi. Aukeaa 111.7:ään, oikealta saranoitu. Oven koko:80x200x4,5cm.

A 111.5 Holvattu tila, avoin pohjoiseen ja etelään, väliseinä .1:tä ja .6:ta vasten. Lattia kokonaan betonia. Kaakkoiskulman pilarissa näkyvissä siderauta. Sähkövalopiste holvin laessa keskellä.

A111.6 Suippokattoinen, pohjois-etelä-suuntaisella väliseinällä kahteen osaan jaettu tila. Sisältää pesutilan (länsiosa) ja WC:n (itäosa). Katon muoto johtune siitä, että tila on ollut paikalla aikoinaan olleen pajan ahjona.

-lattia punaruskeaa kaakelia.

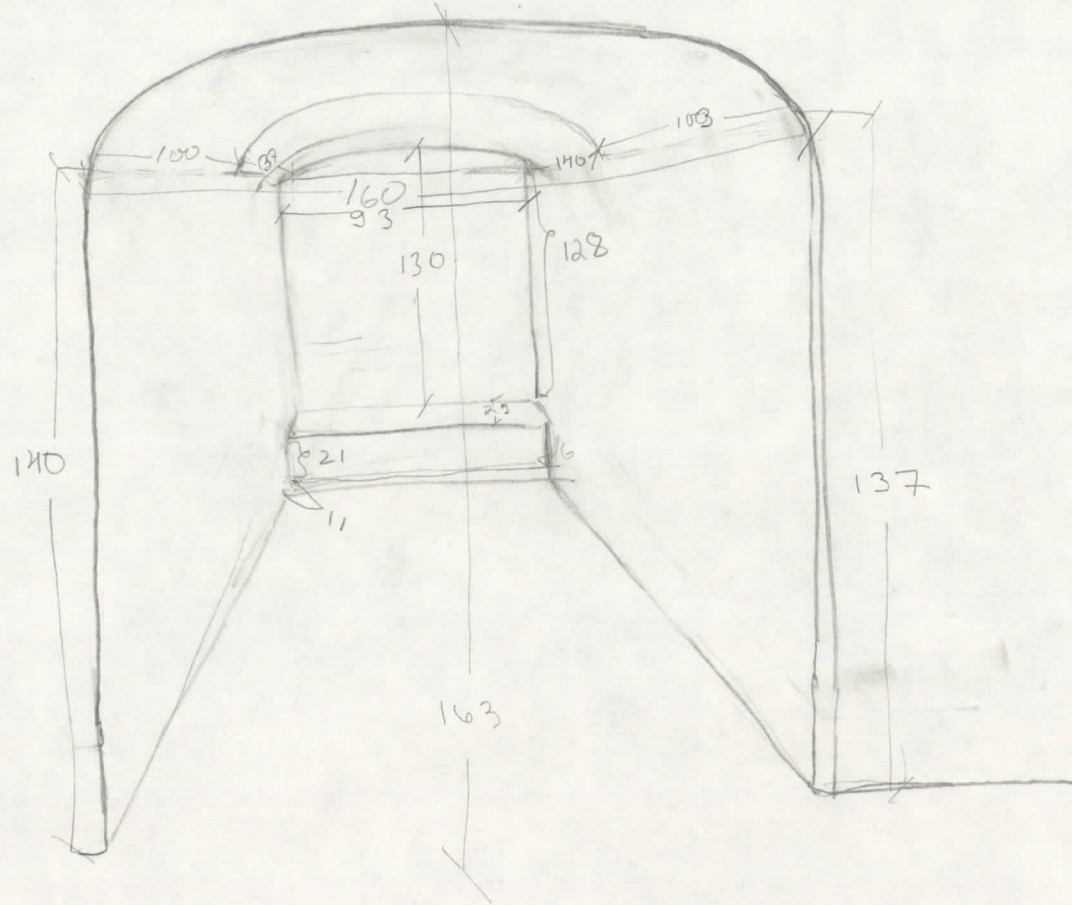
-ovi 80x200x4,6cm , muuten kuten A 111.2:n ja .3:n välil

-väliovi: vaaleaksi maalattu, koko x x cm

A 111.7 Kuten A111.5. Avoin etelään (.10:een) Lattia kokonaan betonia.

Teksti ovi minis! →

Profiili! →

A 111.8 Itäseinässä aukko A 111.1:een. Eteläseinässä ikkunasyvennys. (Erillinen piirros) Länsiosassa jäljellä tiililattiaa.

A111.9 Eteläseinässä ovi ulos: sisäpuolella sisäänpäin aukeava pariovi, muoto ja toteutus kuten A 111.2:n ja .3:n välinen ovi. Ovien koko: 63-64x 199,5 x 5 cm. Ulkopuolella yksipuolinen pystylaudoitettu ulko-ovi (1960-luvulta?).

Sisäovissa pitkät takorautaiset saranat. Ovesa lukko vanhaa mallia (=kuten A 111.3:n ja .4:n välisessä ovesa). Samoin avaimenreiän hela (vastelevy). Tiililattia. Siderauta koillispilarissa.

A 111.10 Eteläseinällä ikkunasyvennys.(ks. erillinen piirros) Tiililattiaa jäljellä eteläreunassa ja länsiosassa. Siderauta luoteispilarissa.

silinna: Itäsiiven pihanpuol. (=läntinen) seinän tiikimittoja

Eteläisen kaistale leveys n. 100 cm

stävyyt et. s. murhasta n. 280 cm.

Vaurit ylläältä lukiin (räystään alta):

*/I	{	1.	Jokovauri	9x31 ; 9x31 ; 9x30.
		2.	Päätävauri	9x17 ; 9x5x16 ; 9x16 ; 8x17 ; 9x16.
		3.	Päätävauri pieniä	6,5x14 ; 7x15 ; 6,5x14 ; 4,5x11 ; 5,5x13 ; 5x15
			1-2 cm seinästä sisällä	
		4.	Päätävauri	6,5x14 ; 6,5x14 ; 6,5x14,5 ; 7x15 ; 7x15.
Muut
osalliset
tämä väline		5.	Päätävauri (pääasiassa)	8x16 ; 9x32 ; 7x16 ; 7x14 ; 7x14
		6.	Päätävauri	7,5x17 ; 9x16 ; 7x14 ; 7x15 ; 8x16 ; 8x14.
		7.	Schal ; pääas.-päätäv.	6x29 ; 6x28 ; 7x16 ; 6,5x15 ; 5x13.
		8.	Jokovauri	8x27 ; 8x21 ; 9x32 ; 8x29 ; 8x29.
		9.	Schal, etupäässä päätävauri	8x20 ; 8x16 ; 9x32 (7x6) ; 8x15 ; 8x16 ; 8x17.
		10.	Päätävauri	6x15 ; 8x15 ; 8x12 ; 8x16 ; 8x16 ; 9x29 ; 10x16.
		11.	Päätävauri (pääasiassa)	8x15 ; 6x14 ; 6x14 ; 6,5x14,5 ; 6x14,5 ; 8,5x13.
		12.	Jokovauri	6x29 ; 6x29 ; 6x29 ; 7x29 ; 6x27.
		13.	päätävauri	6,5x15 ; 7x15 ; 7x15,5 ; 7x15 ; 7x15 ; 7x14,5 ; 7x15.
		14.	Jokovauri	7x28,5 ; 6x28 ; (9x29) ; 6,5x28 ; 6,5x29.
		15.	Päätävauri	9x15 ; 9x16 ; 10x13 ; 8x12 ; 6,5x15 ; 8x15 ; 6,5x15.
		16.	Jokovauri	9x30 ; (9x23) ; 8x15 ; (8x26) ; (8,5x20) ; (8,5x20,5)
		17.	päätävauri	9x17 ; 8x17 ; 9,5x16 ; 8,5x16 ; (7,5x4) ; 6,5x14,5
		18.	Jokovauri	9x17 ; 8x23 ; 8x23 ; 8,5x32 ; 8,5x32
		19.	päätävauri	10x16 ; 9x17 ; 9x17 ; (8x17) ; 9x17 ; 6x15
		20.	Jokovauri	9x31 ; 10x32 ; 7x29 ; 8x27 ; 7x29 ; 10x22.
		21.	Päätävauri	9x15 ; 7x16 ; 9x13 ; 9x15 ; 9x15 ; 8,5x14 ; 8x12 ; 8x16.
		22.	Jokovauri	9x30 ; 8,5x31 ; 9x30 ; 8x31 ; 8x16 ; 7x28
		23.	päätävauri	7x11 ; 8x13 ; 7x15 ; 8x15 ; 8,5x16 ; 8,5x16 ; (8x12) ; 7x12 ; 7,5x12.
		24.	Jokovauri	8x30 ; 8x30 ; 9x30 ; 7x10 ; 8x15 ; 8x30
		25.	päätävauri	9,5x19 ; 9x16 ; 9x14 ; 8x12 ; 8x14 ; 7x13 ; 8x13 ; 8x15
		26.	Jokovauri	8x29 ; 9x16 ; 8x31 ; 9x28 ; 9x31 ; 8x29.
		27.	päätävauri	6,5x15 ; 7x14 ; 8x16 ; 9x16 ; 9x15 ; 9x15 ; 7x15 ; 8x15.
		28.	Jokovauri	(9x19) ; 9x31 ; 9x32 ; 9x30 ; 8x30 ; 9x30 ; 11
		29.	päätävauri	9x15,5 ; 6,5x13,5 ; 8,5x14 ; 8x15 ; 9x17 ; 9x15 ; 8,5x17
		30.	Jokovauri	9x30 ; 8x19 ; 8x30 ; (9x19) ; 9x32 ; 8x30.

*/I 3 ylintä vauria (+ 0-vauri-tasaus) ovat portaittami sinään pinnasta ulos
vedettyjä oikaisuvauria, jolla räystään linja on saatu suoraksi.

Vaurit 1-10 kokoluokasta kinnityksi, filit luyin es bobot-
ria samankaluisuudessa.

Vaurit 11 kokeen säännöllisyyttä ~~muuttamatta~~, kinnity-
ksin miltä, että pääty- ja joutokuvot näyttävät.
Säännöllisyyden suoritustyyliä ei pyydyttäväksi
tämäkään näkö pääty- filien koke- ja muoto) vaihte-
lujen vuoksi. Muunakin näyttää olevan ajatusta
sitten muuttamatta, että laasti-koostumus on koke ajan
samankaluisuutta ja vaurit-koostuja tai samankaluisuutta ei näy.

Näytteenä otetuille olevan ikkunan (C 104 mks)
avustus on kinnityksin selvästi esi muuttamatta, vaihte-
lujen vuoksi onkin vaurit-koostuja muuttamatta muuttamatta-
miksi: laasti-koostumus on kinnityksin ja filit vaurit-
muuttamatta-koostuja (vaurit-koostuja muuttamatta filien, jotka
ovat vaurit-koostuja-koostuja muuttamatta muuttamatta-
nen vaurit-koostuja)

11-42: Muuttamatta-koostuja on vaurit-koostuja, kinnityksin ja
kinnityksin, mutta kinnityksin. Laasti on kinnityksin, kinnityksin
ja kinnityksin vaurit-koostuja kinnityksin kinnityksin.

Muuttamatta-koostuja vaurit-koostuja 11-42
(= II mittausväli eli kinnityksin) Vaurit 40 on kinnityksin-
rauta vaurit-koostuja n. 44 on kinnityksin. Vaurit 38
sisältää vaurit-koostuja-koostuja otetuille yhden
filien (vaurit-koostuja-koostuja, ei mitattu), josta on kinnityksin
samankaluisuutta näitä kinnityksin ~~filien~~ kinnityksin
kinnityksin kinnityksin; näitä muuttamatta-koostuja vaurit-
filien kinnityksin, että otetuille on vaurit-koostuja, kinnityksin-
koostuja näitä vaurit-koostuja. Muuttamatta-koostuja-koostuja
ei vaurit-koostuja vaurit-koostuja.

Vaurit 41 otetuille näyttää vaurit-koostuja onkin muuttamatta-
koostuja vaurit-koostuja, muuttamatta-koostuja vaurit-koostuja.

Vaurit 82 ja sen otetuille vaurit-koostuja vaurit-koostuja
vaurit-koostuja filien.

31. Päättyvät 9×17 ; $9 \times 16,5$; $8 \times 11,5$; 7×15 ; 9×16 ; 7×13 ; 9×16 .
32. Jatkuvat 9×31 ; 9×32 ; (9×18) ; 8×30 ; 9×19 ; 8×31 ;
33. Päättyvät 8×15 ; 9×16 ; 8×16 ; 8×16 ; 9×16 ; 8×12 ; $8,5 \times 16$
34. Jatkuvat 9×31 ; 8×30 ; 9×31 ; 7×32 ; 8×30 ; 8×31
35. Päättyvät $9 \times 15,5$; 9×16 ; 8×16 ; 8×15 ; 9×16 ; $8,5 \times 16$; 8×17 .
36. Jatkuvat 9×32 ; 9×30 ; 8×31 ; 7×32 ; $8,5 \times 31$; 9×16
37. Päättyvät 9×16 ; 7×15 ; 9×16 ; 9×16 ; 9×15 ; $9 \times 16,5$; 9×17
38. Jatkuvat 7×30 ; (7×5) ; 9×30 ; 8×30 ; 9×32 ; 8×31 .
39. Päättyvät 9×15 ; 8×15 ; 8×17 ; 7×16 ; 9×16 ; 8×16 ; $8,5 \times 16$; 9×16
40. Jatkuvat $9,5 \times 32$; $9,5 \times 31,5$; 10×32 ; 8×31 ; 9×32 ; 8×30 Tämä on ison ambuurista
41. Päättyvät 9×16 ; 8×17 ; 9×13 ; 9×16 ; $8,5 \times 16$; 7×15 ; $7 \times 14,5$
42. Jatkuvat 6×28 ; 7×27 ; 7×30 ; $7,5 \times 29$; 7×28
43. Päättyvät 6×14 ; 6×14 ; 7×16 ; 6×14 ; 7×15 ; 6×15 ; 7×15 .
44. Jatkuvat 7×28 ; (7×5) ; 7×28 ; 7×29 ; 7×27 ; 7×28 ; $6,5 \times 29$
45. Päättyvät $7 \times 14,5$; $7 \times 14,5$; $6,5 \times 15$; 7×15 ; 6×14 ; $7,5 \times 15$; 7×14 ; 7×15 .
46. Jatkuvat 7×29 ; 7×23 ; $6,5 \times 28$; 7×28 ; $6,5 \times 28$; 7×29 ;
47. Päättyvät 7×15 ; $6 \times 14,5$; $7 \times 14,5$; $(7 \times 8,5)$; $6,5 \times 14,5$; $(6,5)$; $6,5 \times 14,5$; $6,5 \times 14,5$
48. Jatkuvat 7×29 ; 7×28 ; $7 \times 27,5$; 7×27 ; 7×28 ; 7×29
49. Päättyvät 7×15 ; $7 \times 14,5$; $7 \times 14,5$; $7 \times 14,5$; 8×15 ; $6,5 \times 14$; $7 \times 14,5$; $6,5 \times 14$.
50. Jatkuvat $6,5 \times 28$; $6,5 \times 29$; 7×22 ; $6,5 \times 28$; 7×29 ; $7 \times 29,5$.
51. Päättyvät $6,5 \times 15$; $6,5 \times 14,5$; $6 \times 14,5$; $(6,5 \times 5)$; 7×14 ; 7×14 ; $6,5 \times 14$; 7×15 .
52. Jatkuvat 7×29 ; 7×28 ; 7×28 ; $(6,5 \times 10)$; $6,5 \times 29$; 7×29 ;
53. Päättyvät $6,5 \times 15$; $6,5 \times 15$; 7×14 ; $7 \times 14,5$; $6,5 \times 14,5$; $6,5 \times 15$; (6×7) ; 6×15
54. Jatkuvat 7×29 ; 7×29 ; $6,5 \times 28$; $6,5 \times 28$; 7×28 ; 7×29 .
55. Päättyvät $7 \times 14,5$; 7×14 ; 7×15 ; $6,5 \times 14,5$; $6,5 \times 14$; 8×17 ; (9×10) ; 9×16
56. Jatkuvat $6,5 \times 28$; $7 \times 28,5$; 7×29 ; 7×29 ; $6,5 \times 23$; 7×29 .
57. Päättyvät $6,5 \times 14$; $6,5 \times 14$; $6,5 \times 14$; $6,5 \times 14,5$; $6,5 \times 15$; 7×14 ; $7 \times 14,5$; $7 \times 14,5$
58. Jatkuvat 7×29 ; $6,5 \times 27$; 7×28 ; $6,5 \times 27$; 6×28 ; 7×29 .
59. Päättyvät 9×17 ; $8,5 \times 16$; 6×13 ; $6,5 \times 11$; $6,5 \times 13,5$; 7×16 ; $6,5 \times 14$; 7×14 .
60. Jatkuvat 8×27 ; 6×23 ; $7,5 \times 29$; 7×29 ; $(6 \times 6,5)$; $6,5 \times 27$; 6×28 .
61. Päättyvät $(6,5 \times 7)$; 7×15 ; 8×12 ; 8×13 ; 8×15 ; 7×17 ; $7 \times 14,5$; 7×14 ;
62. Jatkuvat $7 \times 28 \times 7 \times 28$; 7×28 ; (7×8) ; 7×28 ; 7×29 & 6×27 .
63. Päättyvät 7×15 ; 7×15 ; $6,5 \times 14,5$; $6,5 \times 14,5$; 6×15 ; $6 \times 10,5$; 7×14 ; $7 \times 14,5$
64. Jatkuvat 7×28 ; $6,5 \times 29$; 7×29 ; 7×29 ; $7 \times 28,5$; $7 \times 28,5$
65. Päättyvät (7×23) ; 7×11 ; 9×16 ; 9×16 ; $(7,5 \times 21)$; (8×20) ; 7×16 ;
66. Jatkuvat $(6,5 \times 19)$; 7×27 ; 7×13 ; $6,5 \times 27$; $6,5 \times 27$; 7×27 ; 7×27

Eteläinen näytelaukale (Puhon)

67. Päätysivi 7x16; 8x15; 7x15; 8x14; 7,5x15; 7x14; 9x16; 8x17
68. Juoksuivi 7x28; (7x7); 7x30; 6x27; 7x30; 7,5x29
69. Päätysivi 9x16; 8x17; 8x16; 8x17; 7x18; 8,5x11; 9x16; (7x7,5); 8,5x16
70. Juoksuivi 7x29; 7x28; (6,5x22); 7x28; 7x30; 8x30
71. Päätysivi 7x14; 6x13; 7x15; 6x16; 6,5x14,5; 8,5x14; 9x16,5; 8x11; 7x16.
72. Selkivi 8x14; 8x15; 8,5x27; 8,5x16; 7x16; 9x17; 7,5x27; 9x30
73. Päätysivi 7x10; 7x14; 7x14; 7,5x15; 7x15; 7x15; 6,5x14,5; 7x15; (7x14).
74. Juoksuivi (7x18); 8x29; 7x29; 8x29; 6,5x28; (kolo 1); (7x19)
75. Päätysivi 6,5x14; 7x14,5; 7x15; 6x15; 7x15; 6,5x14; 7x14,5; 7x15
76. Juoksuivi 7x28; 7,5x28; 7x27; 7x28; (7x21); 6x28;
77. Päätysivi 7x15; 7x14; 7x15; 7x15; 7x14; 7x14,5; 7x14; 7x15.
78. Juoksuivi 6,5x14; 7x28; 7x29; 6,5x28; 7x28; 6,5x28.
79. Päätysivi 7x15; 7x15; (7x5); 6,5x15; 7x15; 6x14; 7x14; 6,5x14,5
80. Juoksuivi (6,5x9); 7x29; 7x29; 7x28; 7x28; 6x28 Tuura kemobrennauksen
81. Päätysivi 7x15; 7x15; 7x15; 7x15; 6,5x14; 7x14; 7x14; 6,5x15;
82. Juoksuivi 9x30; 9x31; 9x32; 9x31; 9x31;
83. Päätysivi 9x16; 9x16; 8x16; 9x16; 8x16; 9x16; 9,5x16; 9x30
84. Päätysivi ~~8x17; 9x17; 8,5x16; 9x17; 8x16,5; 9x16; 9,5x16; 9x30~~
 9x16; 10x17; 8,5x16; 8x15; 8,5x16; 9x16; 8,5x16; 9x17
85. Juoksuivi 9x32; 8x29; 8,5x32; (9x19); 8,5x17; (8x20); 7x25
86. Päätysivi 6,5x14; 8x17; 6,5x13; 9x12; 9x17; 9x16; 8x16; (8,5x14)
87. Juoksuivi (7,5x17); 7,5x29; 7x28; 6,5x27; 6x27; (6x7)
88. Päätysivi 9x16; 9x13; 8,5x14; 8,5x16; 8x16; 9x17; 9x17,5; 6,5x14
89. Juoksuivi 9x31; 8,5x29; (8x8); 7,5x33; 9x32; (8,5x20)
90. Päätysivi 8x17; 8x16; 7x14; 9x16; (6,5x12); 8x17; (8,5x21); 8x17; 8,5x14.
91. Juoksuivi 8x29; (8,5x22); (9x19); 8,5x23; 7x25; 7x27
92. Päätysivi 7x14; 6,5x15; 7x15; 6,5x14; 6,5x14; 7x15; 6x15; 6,5x14.
93. Juoksuivi 7x28; 7x26; 6x28; 7x23; ~~6,5x29~~ 6,5x29; 6,5x29;
94. Päätysivi 6,5x14; 6,5x15; 6,5x16; 7x12; 6x13; 7x14; 7x15; 6,5x14,5; 7x12; 7x10
95. Juoksuivi 7x29; (6x7); 7x29; 6x28; 6x27; (6,5x5); 7x28
96. Päätysivi 8,5x16; 8x16; 9x17; 8x16; (8x14); 9x15; (9x12); 9x16; (8x12); 8,5x11)
97. Juoksuivi 7x28; 7x29; 7x27; 7x26; 7x26; 8x31; (8x8)
98. Päätysivi 7x14; 6,5x14; 6,5x14; 6,5x15; 7x16; 6x15; 7x15; 6x14; 7x13
99. Juoksuivi 7x27; 6,5x15; 6x29; 6,5x27; 6,5x26; 7x27.
100. Päätysivi 8x13; 9x17; 9x16; 7x16; 8x17; 8,5x14; 7,5x14; 8x15; 7,5x15
101. Juoksuivi 10x33; (8x19); (8x16); 8x27; 9x25; (8x19); (8x24)

(ed. kaunis
muotoon)

102 Päätysrivi 9×15 ; 9×14 ; 8×15 ; 9×16 ; $(8,5 \times 21)$; 7×12 ; 7×12 ; 9×17

103 Juoksurivi 6×28 ; 6×26 ; $6,5 \times 28$; $6,5 \times 26$; 6×27 ; $6,5 \times 27$

104 Päätysrivi 6×13 ; $6,5 \times 14$; 6×13 ; -; -; -; -; 7×12 ; 6×13 ; $5,5 \times 13$

105 Juoksurivi 7×26 ; 7×29 ; -; -; $6,5 \times 27$.

106

107

108

} laastin pöytä

tasausvarvi 5 cm

(109)

(110)

(111)

} Työmaan muuraamat sokkelikivien poistamisen jälkeen.

C 301 ns. barokki- 1. kultanahkatapettihuone.

Esilinnan itäsiiven kolmannessa kerroksessa, pihan puolella pohjoissiiven ja itäsiiven nurkassa oleva pohjois-etelä -suuntainen, suorakulmainen huone. Huoneessa on kaksi ikkunaa länteen, pihalle päin, sekä yksi ovi kummassakin päätyseinässä, B 303:een pohjoisessa ja C 303:een etelässä.

Huone on ollut museokäytössä sisustettuna kultanahkatapetein sekä barokkityylisin huonekaluin.

Katto huoneessa on maalaamatonta lautaa, kolme pituutta, joista eteläisin on lyhyt, vain n. 100 cm:n mittainen. Tämäm osa sisältää myös uudempaa lautaa kaakkoisnurkassa ilmeisesti uunin tai muun tulisijan kohdalle tehty paikkaus. Samannäköistä lautaa on myös pohjoisimmassa osassa kattoa. Laudat on kiinnitetty suurilla taotuilla nauloilla kattoparruihin. Laudoissa on hiukan valkaisun jälkiä näkyvissä syvennyksissä, ~~mutta~~ muusta pintakäsittelystä ei sensijaan ole jääkiä. Laudat ovat kirveellä veistetyt, leveydeltään 20 cm:n molemmin puolin. Lautojen saumat eivät pituuksien kesken ole pituudsuunnassa kohdakkain. Katoolistana on 45°:een kulmaan asetettu ja nurkissa jii- riin sahartu suora 15+ cm leveä uusi(?) tummennettu lauta. Lattia on 1960 -luvulla tehty uudesta laudasta.

Seinät ovat (esineiden mukana vietyjen tapettien jäljiltä) pahvipääallysteiset, osittain ruskeaksi maalattut.

Ikkunat: nykyiset ikkunat tehty n. v.1940. /kkunat ovat pihalle eli länteen päin; kaksi samanlaista kaarisyvennyksellistä, neliömäistä ikkynää. Ikkunasyvennykset eivät ulotu lattiaan asti, vaan seinäpinta on ikkunapenkintason alapuolella suora. Ikkunoiden puitejako: Puitteen kumpikin puolisko on jaettu kahdeksaan pieneen neliömäiseen ruutuun: 2 pytyriviviä, 4 vaalariviviä. Siten valoaukkoa kohden on 16 ruutua. Ikkunan koko puitteen ja kehyksen välillä mitattuna on: eteläinen ikkuna 124 cm leveä ja saman verran korkea; pohjoinen ikkuna samankokoinen. Puitteissa profiili: Kaarisyvennyksen koko seinäpinnassa: eteläinen: leveys 161 cm, lakikorkeus 154 cm, pielet 129 cm, syvyys 57 cm. Pohjoinen: leveys 160 cm, lakikorkeus 156 cm, pielet 129 cm, syvyys 60 cm.

C 301 jatkoa

Puitteet ja ikkunapenkit ovat ruskeiksi maalatut. Syvennyksen seinämissä on vaalea rappaus. Ikkunapenkit ovat 5,5 cm paksua, 19,5 cm leveää lautaa (3 leveyttä +), joista etumaisen reuna on yläreunastaan yksinkertaisesti profiloitu ja tulee seinäpinnasta ulos n. 6 cm. Ikkunapenkin yläpinnan korkeus lattiatasosta on n. 85 cm.

Ovet: Pohjoiseen johtava ovi (B 303: een) on pellitetty suora palo-ovi, maalattu ruskeaksi, ootrattu hienojakoisella kammalla. Piilet maalattu samansävyisiksi tummanruskealla värillä. Oviaukon koko 103 x 212 cm. Nykyisessä muodossaan ovi on myöhäinen.

Etelään C 303: een johtava oviaukko on ilman ovea. Aukon piilet ovat ruskeaksi käsiteltyä puuta, suoraa ja sileää ilman leikkauksia. Saranakoukut C 301:n puolella, länsipielessä. Koukkujen malli: . Aukon koko: 89 x 198 cm.

Huone itäsiiven pohjoisosassa itäpuolella. Huone on toinen kahden huoneen muodostamasta kokonaisuudesta, jotka on Jac. Ahrenbergin suunnitelmien mukaan sisustettu vuosisadan vaihteen tienoilla renessanssityyliin museokäyttöä varten. Huoneeseen johtaa ovi etelästä, C 304:stä. Huoneen pohjoisseinässä on valeovi. Huoneen kaksi kaarisyvennyksissä olevaa ikkunaa ovat itään päin. Huone on viimeksi ollut poissa yleisökierrosta ja toiminut varastotilana.

Katto: näkyvässä oleva sisäkatto on (nähtävästi) vain oranmentaalin ja peittää varsinaisen konstruktion.

Seinät: rapatut, alaosassa paneeli. Rappauksen pinnassa tummasävyinen punainen väri.

Lattia: kapeista laudoista, väliaikaisen näköinen (vrt. E 202).

Ikkunat: kaksi kaarisyvennyksessä olevaa ikkunaa itään päin. Ikkunat on sisustustyön yhteydessä (viime vuosisadan vaihteessa) muutettu nylyiseen muotoonsa, kuusiruutuisiksi. Ikkunanpuitteet ovat tammea, vaakapienat ruutujen välillä ovat lyijyä tai muuta vastaavaa metallia, halkaisijaltaan puoliympyränmuotoiset. Puitteet: sisäpuite on yksiosainen, oikealta saranoitu, sisään aukeava, ulkopuitteeksi yksiosainen, ilman keskipienaa, pitkäsulkimella suljettava.

Ikkunakomeroitten sisäpinnat ovat koristeellisesti maalatut. Seinän alaosan paneeli on ikkunakomeroitten sivuseinillä ulompana ja niiden päällä on punasamettipäällysteinen istuintyyny. Ikkunakomeroitten koko: syvyys 104 cm, leveys 182/141 cm. Ikkunapenkin korkeus lattiasta 82 cm.

Ovi: koristeellinen, sisustukseen liittyvä. On alkuaan ilmeisesti ollut huoneen pohjoispäässä kulissina, mutta siirretty nykyiselle paikalleen huoneen poistuessa yleisökierrosta.

Uuni: Huoneen lounaisnurkassa on muurattu, rapattu ja maalattu takka, myös rakennettu sisustustyön yhteydessä.

Oviaukko C 304:ään: ovipielet paneloitu (erill. piirros). Aukon koko 89 x 200 cm. Koristeellinen peiliovi varastoituu. ^{Pohjois} Itäpäässä keskellä seinää on oviaukko, joka on muurattu umpeen. Aukko on merkitty uudeksi ehjään seinään puhkaistuksi aukoksi v. 1897 päivättyyn Jac. Ahrenbergin signeeraamaan piirustukseen.

Pieni nelikulmainen, lähes neliömäinen huone itäsiiven länsipuolella, porttitornin pohjoispuolella.

Huoneessa on yksi ikkuna länteen ja kaksi ovea lattia-
tasossa viereisiin huoneisiin C 301 ja C 304 sekä etelä-
seinän yläosassa, aivan lounaisnurakassa ovi, joka johtaa
C 402:een vievään portaikkoon. Tälle ovelle johtavat huo-
neen länsiseinustalle rakennetut, ikkunan edestä alkavat
puiset portaat.

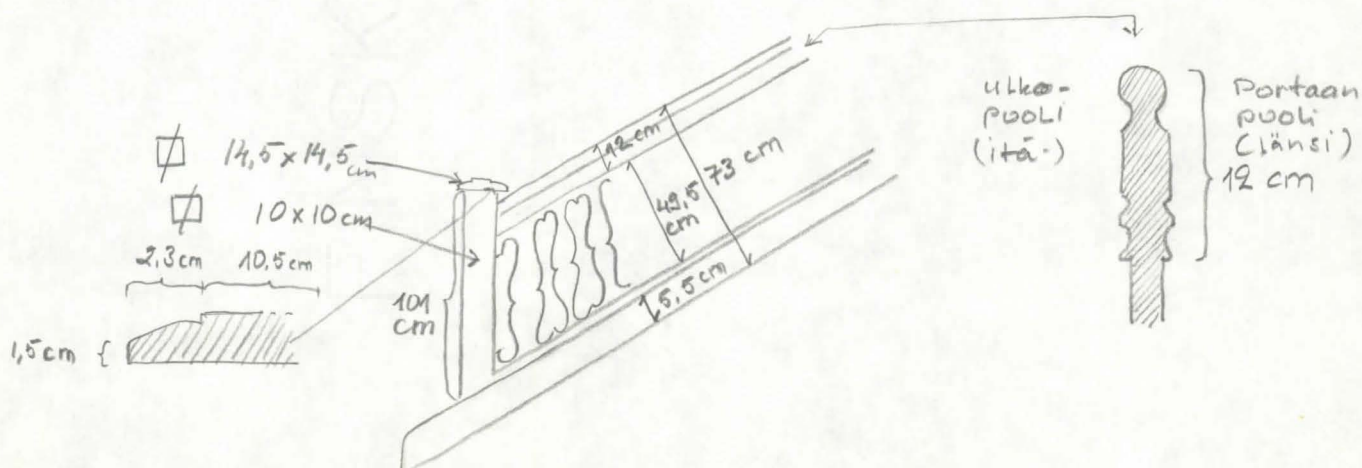
Katto on tehty leveistä laudoista pohjois-etelä -suuntaan.
Lautojen pintakäsittely on valkaisu.

Kattolista on suora, 45°:een kulmaan kallistettu lauta,
leveydeltään 15 cm. Aukko katossa portaiden kohdalla on
neliömäinen, kooltaan 110 x 116 cm ja muodostaa (täällä
puolella mitattuna) 99 cm korkean komeron kattoon oven
eteen. Komeron itäreunana on lännestä mitattuna 138 cm
pitkä palkki, leveys 21 cm, ja sen eteläpinnassa lauta,
joka ulottuu vanhan komeron paikkauksen eteläpään asti.

Portaat ovat joskus aikaisemmin olleet 90° nykyisestä a-
sennostaan poiketen rakennetut eteläseinää vasten ja al-
kaneet silloinavoinna olleen porttitornin portaikkoon
C 104 johtavan oven edestä. Vastaavasti pitemmän aukon
paikkaus on tehty itä-länsi -suuntaisin laudoin (5kpl) ja
näkyvissä katossa, Koko n. 114 x 116 cm

Portaat käsittävät yhtäjaksoisen nousun yläkerran ovi-
aukulle. Ne ovat puurakenteiset ja käsittävät 9 askelmaa
(ynnä oven toisella puolella vielä yhden, lepotason).
Askelmat ovat uutta, maalaamatonta puuta. Askelmien korke-
us on runsaat 20 cm (paitsi ylin, joka on 18,5 cm korkea)
ja syvyys 27 cm.

Kaide:

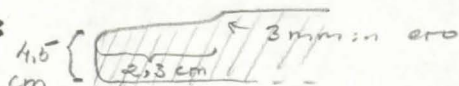
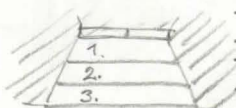

C 303 jatkoa

Seinät ovat peitetyt säkkikankaalla tms. vast., osittain maalatut kuviollisiksi täydentämään huoneessa olleiden museotapettien jättämiä aukkoja. Seinien alaosaassa ollut matala tummanvihreäksi maalattu paneeli on poistettu museon toimesta.

Lattia on uutta mäntylautaa kuten useimmissa museohuoneissa (piirirak. tston 1960 -luvulla tekemä).

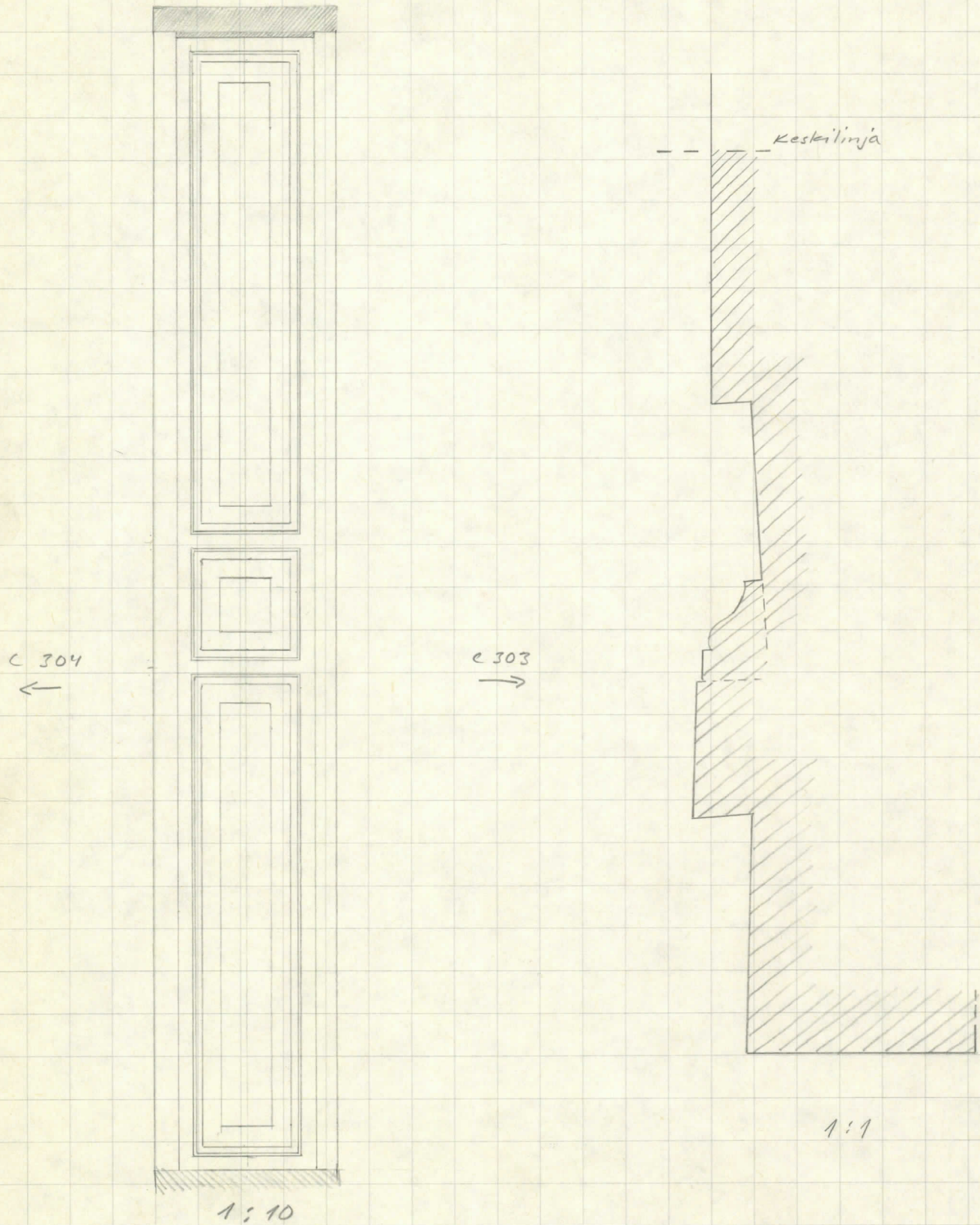
Ikkuna on kaarisyvennyksessä, neliömäinen puite on jaettu samalla tavoin kuin C 301:ssä. Ikkunakomero ei ulotu lattiaan asti vaan ikkunapenkki (yläpinta) on seinänatasossa lattiapinnasta 90 cm ylöspäin. Ikkunapenkki on päällystetty 3:lla vierekkäisellä (syvyyssuuntaan komerossa) laudalla, joiden leveydet ovat 1) 25 cm, 2) 17,5 cm ja 3) 19 cm. Lautojen paksuus on 5 cm. Etureunassa on profiili:

Ikkunakomeron mitat: syvyys 60 cm, leveys 159 cm
Seinän pinnassa, lakikorkeus 153 cm. Suoran pielen korkeus ~~153 cm~~ etelässä 120 cm, pohjoisess 124 cm.

Ovet: C 301:een johtava oviaukko on ilman ovea. C 304:ään johtavassa aukossa on koristeellisesti maalattu, pettattu, lakattu ovi, joka liittyy museointeriööriin. (ks. kuvia). Yläkerran portaiden päässä, huoneen eteläseinä~~än~~ oviaukossa on pellitetty vanha palo-ovi.

Ovi/pielän paneeli C 303 ja C 304:n väliin aukon
istaloimiseksi.

C 304
←

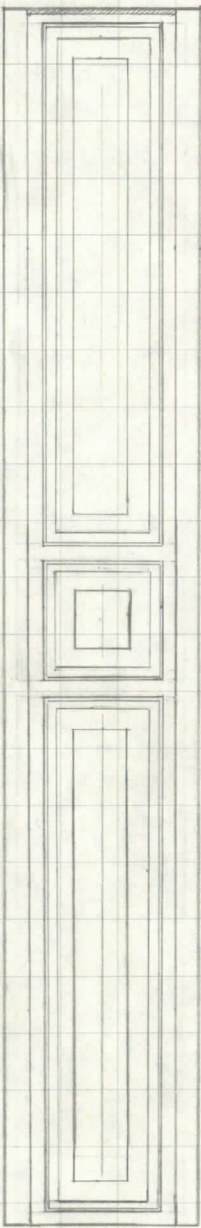
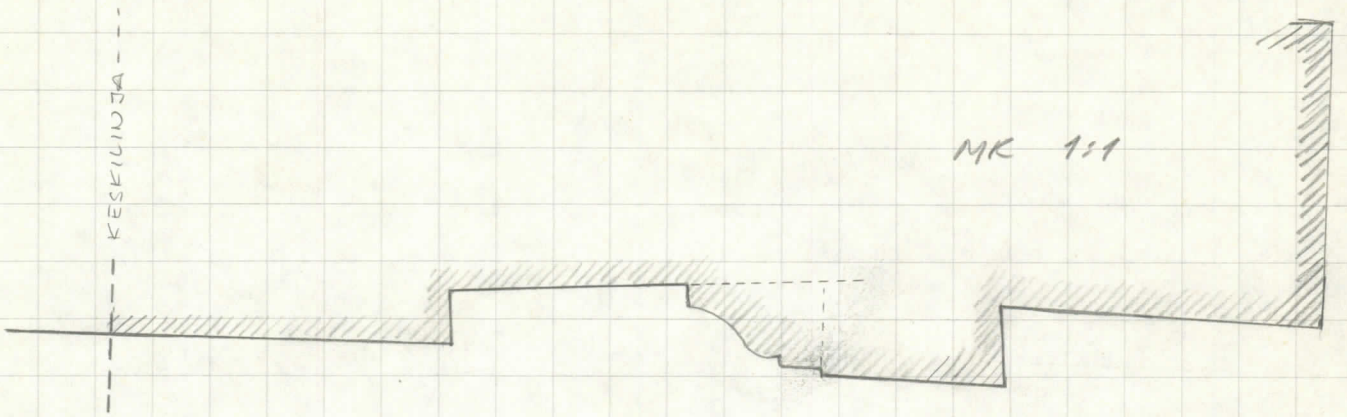
C 303
→

1:10

1:1

324 mm

C 304

MK = 1:12,5

Itäsiivessä idän puolella oleva huone kuuluu sisustukseltaan yhteen kokonaisuuteen huoneen C 302 kanssa. Seinäpaneelit ja katto sekä ikkunakomeroiden käsittely ovat täsmälleen samanlaiset kummassakin huoneessa. Tässä huoneessa seinien rappauspinta on maalattu tummalla oliivinvms. vivahteisella vihreällä värillä. Huoneen luoteisnurkassa oleva muurattu ja maalattu takka on erilainen kuin C 302:ssa. Lattia on myöhemmin uusittu ja on samanlaista lautaa kuin itäsiiven muut uudet lattiat.

Katto on peitetty renessanssityylisellä paneelilla.

Seinät: alaosassa paneeli kuten C 302:ssa. Seinän rapattu pinta on maalattu tummanvihreäksi.

Lattia: uutta lautaa.

Ikkunat: Kaksi ikkunaa itään päin, kuten huoneessa C 302. Ikkunoissa sama ulkoasu.

Ovet: pohjoiseen C 302:een; esitetty em. huoneen yhteydessä. Länteen C 303:een sekä etelään C 305:een. Länteen johtava ovi on samanlainen kuin pohjoiseen johtava, mutta molemmilta puolilta koristeltu. C 305:een johtaa oveton aukko, jonka pielet ovat paneloidut (ks. erill. piirustus):
Oviaukon koko on 89 x 200 cm.

Ns. Brahen sali, porttitornin kolmannessa kerroksessa, itäsiiven keskellä. Kulkuyhteys portaaseen C 104 sekä huoneisiin C 304 ja C 307. Tämän huoneen lattiataso on kerroksen muiden huoneiden lattiatasoa korkeammalla.

Kattopintana on leveät, pohjois-etelä -suuntaiset vaahat laudat, jotka on kiinnitetty suurikantaisin naulojin. Kattolaudoissa on jälkiä rappauksesta ja sen alaisesta riimoituksesta. Katon länsiosassa on paikkaus puretun väliseinän jäljiltä, välittömästi portaaseen C 104 ja huoneeseen C 307 johtavien ovien länsipuolella.

Seinät ovat rapatut, harmaata väriä, : alaosa tummempaa, yläosa vaaleampaa. Tummempi harmaa kiertää vyöhykkeenä n. 14...15 cm:n leveydeltä myös eteläseinän oviaukot. Tummempi väri ulottuu lattian pinnasta n. 145 cm korkeudella. Seinien yläosassa koko huonetta kiertää osittain alkuperäisenä säilynyt 1600 -luvun friisi, jossa on köynnöskasvi- ja eläin(lintu-)aihe. Väreinä on tumma punainen, vaalea (kalkinvalkoinen?) ja harmaa sekä musta. Friisin korkeus eteläseinässä on matalampi (= alareuna ylempänä) kuin muissa seinissä. Alkuperäiset osat ovat C 307:ään johtavan oven yläpuolella sekä luoteisnurkassa, nurkasta n. 210 cm itään; vain friisin yläpuolisko.

Lattia on uutta lautaa; TKHM on korjannut sopimuksen perusteella talteen käyttääkseen sen museotatkoituksiin muissa kohteissa.

Ikkunat: Itä- ja länsiseinässä kummassakin kaksi neliömäistä ikkunaa kaarisyvennyksellisissä komeroissa. Länsiseinän komerot ovat ikkunapenkin tason alapuolelta suljetut, muun seinäpinnan tasossa. Ikkunat jakautuvat karmiristikolla neljään osaan, joissa kussakin on 9 pientä lyijypuitteista ruutua vanhaa tai vanhannäköistä lasia. Puitteet ja karmit ovat maalatut tummanruskeiksi. Itäseinän ikkunakomeroissa on cm syvä penkki, komeroitten alaosa on seinäpinnasta sisässä cm.

Ovet: Huoneessa on kolme avointa ja yksi umpeenmuurattu oviaukko. Ovet ovat sijoitetut symmetrisesti, kaksi kummallakin pitkällä seinällä, vastakkakisten seinien ovet kohdakkain.

C 305 jatkoa

Pohjoisseinän läntinen ovi johtaa portaikkoon C 104. Aukon pielet on päällystetty laudalla. Ovi aukeaa portaaseen päin. Ovi on peiliovi, jossa kaksi nelikulmaista peiliä päällekkäin.

Ovesta on poistettu maalikerrokset ja otettu puupinta esiin. Lukko ja saranat ovat vanhat (luult. 1700 -luvulta).

Pohjoisseinän itäinen oviaukko, joka on ilman ovea, johtaa ns. Ahrenbergin huoneeseen C 304. Oviaukon pielet on vuorattu renessanssityyliin tehdyin paneelein, C 304:n sisustukseen sopivasti. Paneelit ovat tummaksi, punertavaksi käsiteltyä puuta.

Eteläseinän läntinen oviaukko johtaa huoneeseen C307. Aukko on ilman ovea, aukon pielet on päällystetty entisillä kattolaudoilla, joissa näkyy rappauksen ja rimoituksen jälkiä. Aukko on avattu samassa yhteydessä kuin paikalla ollut uuni on purettu (ja seinän yläosassa säilynyt friisi löytynyt) vuonna 1940. Laudat saattavat olla juuri C 305:n katosta väliseinän purkamisen yhteydessä saatuja.⁺ Seinässä lännempänä aikaisemmin ollut oviaukko on tällöin muurattu umpeen.

⁺) Reinö Mattilan arvelu

C 306

Huone itäsiiven itäosassa, porttitornin eteläpuolella.

Katto on pohjois-etelä -suuntaisista isoista laudoista, maalattu vaaleanharmaalla, läpikuultavalla värillä. Kat-
tolista suora, n. 45°:een kulmaan asetettua lautaa, katon
väristä.

Seinät rapatut, koristellut raitakuvioidin peilimäisiin k
kenttiin; seinän alaosassa matala, tummaman ruskea "pa-
neeli", sen yläpuolella seinät vaaleampaa väriä. Tummem-
man ja vaaleamman värien välillä on ruskea kaksoisraita,
jossa alempana leveämpi, ylempänä ohuempi ruskea raita.
Kentät ovat koristellut reunoja myötäilevin moninkertai-
sin raidoin. Seinien yläosassa, lähellä kattoa on ken-
tissä riippuköynnöskuvio. Ovien yläpuolisissa kentissä
on maalattu urna-aiheinen koriste. Ikkunakömeron seinät
ovat valkoisiksi rapatut, niissä on sivuseinissä jonkin
verran muun huoneen koristelua yksinkertaisempi, mutta
samantyyppinen peilimäinen viivakoriste. Seinien maalaus
on kerroksessa, joka selvästikin on hakattu esiin päällä
olleen rappauksen alta. Maalaukset lienee rekonstruoitu
tämän kerroksen pinnasta löytyneiden jälkien perusteella.

Lattia on uutta lautaa

Ikkuna on huoneen itäseinän komerossa. Tavanomainen ne-
liömäinen, nelijakoinen puite. Maalattu harmaalla värillä,
samoin ikkunapenkki.

Ovet Huoneessa on kaksi ovea: länteen C 307:ään ja
etelään C 309:ään. Oviaukot ovat ilman ovea. Ovilistat
on museo vienyt talteen ennen korjaustyön alkamista. Kar-
mit ovat harmaaksi maalattua puuta, ilman koristeita.

Tulisijaa huoneessa ei ole. Lounaisnurakssa on ulkone-
va hormirakenne, joka alaosastaan kapenee siten, että se
vetäytyy pystysuorasta linjasta etelään päin.

C 307 neliömäinen pieni huone itäsiiven länsiosassa, porttitornin eteläpuolella välittömästi

Huoneessa on yksi ikkuna, länteen, sekä kolme oviaukkoa; pohjoiseen C 305:een, itään C 306:een sekä etelään C 308:aan.

Katto on harmaalla, ohuella värillä maalattua, pohjois-etelä -suuntaista lautaa. Kattolista on nelikulmaista rimaa (?).

Seinät ovat rapatut, siniharmaan eri sävyillä väritetyt, koristeaiheet ja jäsentely samat kuin huoneessa C 306. Kuvio ei noudattele seinän aukkoja muualla kuin itäseinässä, jossa oven yläpuolella on peilimäisessä kentässä samanlainen uurnakoristeaihe kuin huoneessa C 306, tässä sinisenä. Rappaus on seinissä heikosti kiinni, paikoitellen aivan irti - pohjoisseinästä on osa rappausta jo pudonnut.

Lattia on uutta lautaa.

Ikkuna on länsiseinällä, ikkunakomero ulottuu lattiaan asti. Ikkunapenkki on päällystetty laudalla, joka on maalattu harmaaksi. Ikkunakomeron pohjassa on tiilipinta. Ikkuna on tavanomainen, nelikulmainen, nelijakoinen. Puitteet ovat maalatut harmaiksi.

ovet: c 305:een johtava oviaukko koillisnurkassa (ks. C 305:n selostusta), C 306:een johtava oviaukko on ilman ovea itäseinässä. Oven karmit ovat suoraa lautaa, harmaaksi maalatut. Ovilistat TKHM:n hallussa. Saranat ovat oviaukon vasemmassa pielessä. Kolmas oviaukko, niinikään ilman ovea, johtaa C 308:aan. Oven pielet ovat suoraa lautaa, harmaaksi maalatut. Listat ovat TKHM:n hallussa.

Tulisijaa ei huoneessa ole; viimeksi ollut uuni oli museoesine, eikä ollut toimintakuntoinen. Huoneen kaakkoisnurkassa on suorakulmaisena ulkoneva hormimuutos, jonka pohjoispuolelle jäävässä nurkassa on uunin paikka.

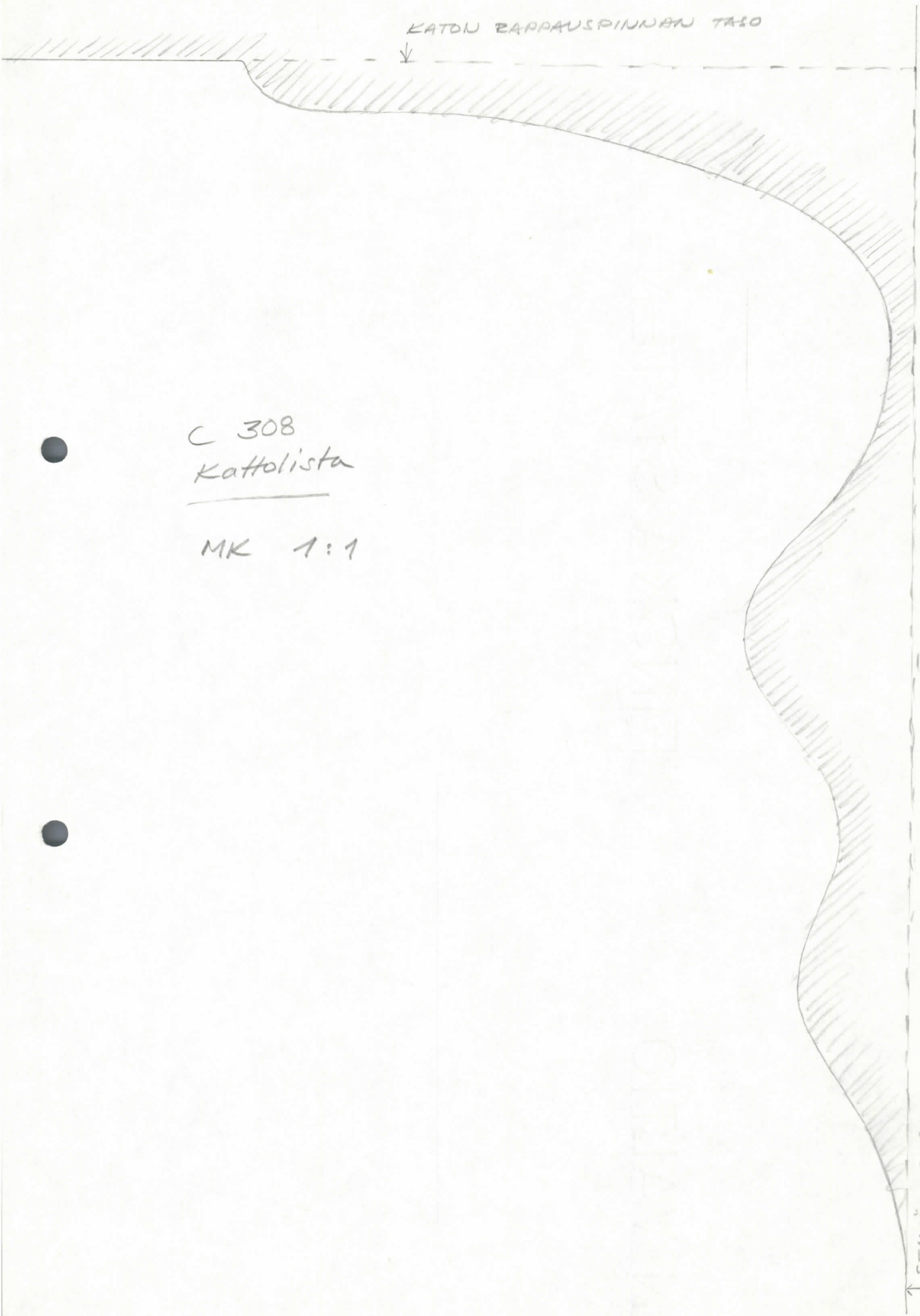
KATON RAPPANSPINNAN TASO

C 308
Kattolista

MK 1:1

↑ SEINÄN RAPPANSPINNAN TASO

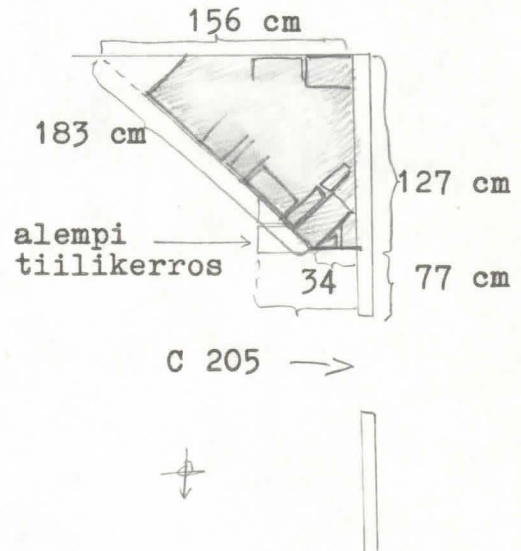

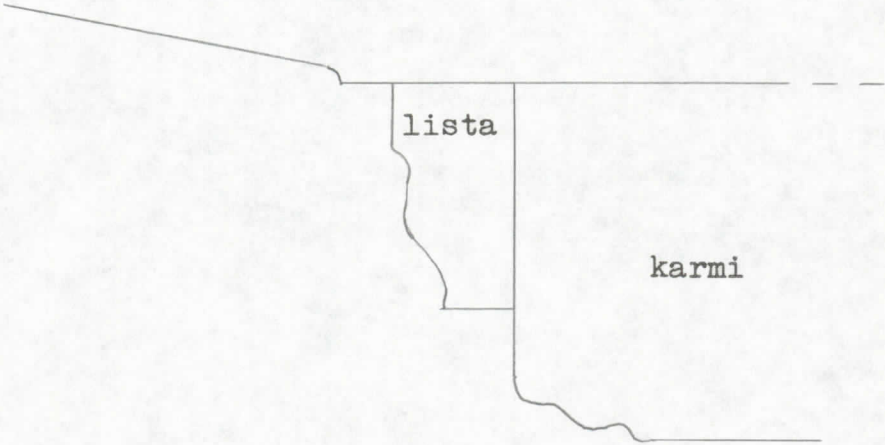
C 205

Lattiapintalaudoitus poistettu. Alla on niskat, itä-länsi -suuntaiset, joita on 8 kpl. Välipohjan täyte on (ainakin pinnaltaan) pehmeää, ruskeaa turvettä (pääasiassa).

Huoneen lounaisnurkassa on (31.10.1979) esillä tiilestä muurattu, kolmiommuotoinen tulisijan pohja, n. 10 cm (poistetun) lattiapinnan alapuolella .

Uninpohjan koko:

← C 303

C 301 →

Lattiaa purettaessa jätettiin portaiden alla ja edessä oleva osa huoneen länsiseinustalla ehjäksi. Muussa osassa huonetta lattialautojen alla oli niskat täytteenä olevan maan, laaatin, hiekan yms. päällä. Lattiapalkit, joita on viisi pohjois-etelä -suuntaista, olivat täytteessä n. 38 cm lattiapinnan alapuolella. Palkit ovat hyvin säilyneitä, tervettä kovaa puuta. Ne ovat kirveelläveistetyt, nelikulmaiset, kooltaan 29 x 23 ··· 26 x 23 cm (korkeus x leveys). Huoneen kaakkoisnurkassa olevan hormin tms. levennyksen kohdalla on p.-e. -suuntainen vekselipalkki. Nämä vanhimmat palkit oli vuorattu tuohella, joka oli nauhattu parruihin tukevilla nauloilla. Näiden palkkien päällä oli vanhalla portaiden paikalla kaksi 19 x 14 cm (lev. x kork.) kokoista itä-länsi -suuntaista parrua, ja niiden päällä p.-e. -suuntainen, seinästä mitattuna 107 cm leveä laudoitus n. 26 cm leveä^s ja 4 cm paksuista laudoista nähtävästi ponttaamattomista. Lautojen alaiset parrut ulottuvat itäseinään asti. Näiden lautojen päällä, ja samassa tasossa koko huoneessa, oli 15 x 12···18 x 11 cm kokoiset itä-länsi -suuntaiset niskat, joiden varaan nykyinen lattialaudoitus on tehty.

Lattian täytteessä oli pääasiassa maata: hiekkaa, laastia, ym. vastaavaa. Alimmat parrut oli eristetty täytemateriaalista tuohikerroksella, joka oli kiinnitetty niihin suurin nauloin. Ylemmissä kerroksissa täytteenä oli joukossa myös sammalta ym. orgaanista tavaraa.

Pohjoisseinästä ja eteläseinästä on hakattu rappaukset pois ja tiilipinta on paljastettu.

Rappaus käsitti pääasiassa yhden yhtenäisen paksumman kerroksen, jossa pintana siniharmaa maalaus (kaksi eri maalikerrosta, uusia). Tiilipinnassa vanhat pintakäsittelykerrokset ovat ohuita, slammauksen tai valkaisun omaisia, useita kerroksia keltaisen eri sävyjä. (värikerroksista otetaan näytteet erikseen).

Seinät ovat pääosaltaan tornin alkuperäistä, vanhaa muuria, jossa limitys on vendiläinen (pääasiallisesti) ja tiilet ~~vanhaa muuria~~ erikokoisia, 31 x ? x 9 cm.

Pohjoisseinä: Ehjää vanhaa muuria on koko seinän korkeudella seinän länsiosassa, luoteidnurkasta n. 255 cm:stä päähän itään, jossa on seinään murretun aukon pystysauma nykyisen oven länsipuolella. Ehjän seinän muuraus on tehty isokokoisista tiilistä, limityksenä vendiläinen limitys. (tässä on ero esim. kuusikulmaiseen torniin verrattuna). Tiilien kokoja seinän tässä osassa: 30 x 7,5 , 31,5 x 9 , 31 x 9 , 8 x 15 , 9 x 16,5 ; tavallisimmat 31 x 8,5 ja 8,5 x 16 cm. Laasti tiilien välissä on melko vaaleaa, valkoistakin kalkkilaastia, joka on tasalaatuista, kuitenkin joukossa on myös hiekkaa, pieniä kiviä ym. Laastin vaalea väri saattaa vaihdella punertavaan ja kellertävään päin. Saumat ovat tiiviit ja niissä on (ehkä jälkeinpäin tehty) tasoitus. Saumojen leveys on n. 2 cm (pystysaumoissa jopa 3,5 cm:iin asti).

Ehjä muuraus ja limitys päättyy seinään murretun aukon pystysaumaan, joka ulottuu pystysuorana viereisen oven kynnyspinnasta mitattuna n. 190 cm lattiapinnan yläpuolelle, jossa se alkaa kaartua itään päin seinän yläosassa. Pystysauman itäpuolelle, ~~mukaan~~ ~~sen~~ ja nykyisen oven väliin jäävä 50(+) cm leveä kaistale täytemuurausta on tehty ilman varsinaista limitystä, tiilikerroksetkin heittelevät. Muuraus on tehty enimmäkseen tiilenpaloista tai puolikkaista, ehjää tiiltä ei juuri ole. Lähellä nykyisen oven reunaa on eräässä tiilessä tuoreeseen saveen riipustettu merkki: (∅ n. 3 cm, tiili läännee vanha, koko 16,5 x 8 cm, pääty). Tiilien paksuus tässä osassa vaihtelee 6,5:n ja 9:n välillä. Saumat ovat erittäin epäsäännölliset. Laasti on tasalaatuista ja valkeanharmaata.

E 101

Eteläsiiven länsipäässä pieni nelikulmainen eteishuone, josta on käynti ulos pihalle (pohjoiseen) ja E 102:een (itään).

Vuoden 1770 piirustuksissa ei tätä huonetta erillisenä esiinny, sensijaan on E 102:n länsiseinä vino. E.Lohrmannin piirustuksessa v:lta 1846 on huonejärjestys nykyistä vastaava.

Katto: Kokonaan holvattu; itä-länsisuuntainen tynnyriholvi, johon liittyy ulko-oven kohdalla, vain pohjoispuolella, poikittaisen tynnyriholvin muodostama "puoliristiholvi".

Seinät: Katto ja seinät rapatut, valkoiseksi kalkitut.

Lattia: Sementtiä

Ovet: Ulos johtava ovi on pystyaukko, tummaksi maalattu. E 102:een johtaa vankila-ajalta peräisin oleva rautaovi, joka on varustettu raskain salvoin ja siinä on nelikulmainen, ristikköillä varustettu kurkistusaukko, joka ulkopuolelta on peitetty peltilevyllä. Ovi on maalattu mustaksi.

Käyttö: Eteinen

E 102

Suurehko huone eteläsiiven länsiosassa pihan puolella, kuusikulmisen tornin ja länsipäädyn välillä.

Vuoden 1770 piirustuksissa huone on jaettuna kahteen osaan, läntiseen, isompaan ja itäiseen, pienempään huoneeseen. Väliseinä on ollut oveton ja sen eteläpäässä, etelämuurin kylkeen muurattuna, on ollut leivinuuni. Uunin suu on avautunut läntiseen huoneeseen, sen perän muodostaessa nelikulmisen ulokkeen itäisen huoneen lounaisnurkkaan. E 102:n kohdalla on pohjoispuolella viisi aukkoa, joista kolme läntisintä suuremmassa huoneessa, kaksi itäisintä pienemmän huoneen osalla: näistä itäinen, huoneen koillisnurkassa oleva, on merkitty oviaukoksi. Itäisen huoneen kaakkoisnurkassa on muurattu tulisija, takka. Itäisen huoneen itäseinä saattaa olla osittain sama kuin nykyinen E 102:n ja E 103:n välinen seinä.

Viinanpolttimoa varten laadituissa piirustuksissa huonetta jakava väliseinä on poissa ja oviaukko pihalle on siirretty koillisnurkasta keskelle pohjoispuolelle. *Huoneessa tehty peruskorjaus v. 1968-1969*

Lattia: Betonilattia. Lattia on peitetty punaisella vinyylimatalla. Jalkalista on suora, sementistä valettu, 7 cm korkea ja 0,7 cm seinäpinnasta ulkoneva.

E 102(jatk.)

Katto:Laakea, betonista valettu laatta.

Seinät: Tiilestä muuratut, rapatut. Pohjoisseinä n.60 cm paksu, eteläseinänä myöhäinen, 1/2 tiilen paksuinen väli-seinä, joka erottaa tilan E 102.1 , jonka eteläseinä on esilinnan etelämuuri.

Katto ja seinät on kalkittu valkoisiksi.

Ikkunat: Pohjoisseinässä kaksi nelikulmaista, nelijakoista ikkunaa pihalle. Ikkunoissa on yksinkertaiset puitteet, (ei "tuplia). Puitteet on maalattu punaruskeiksi. Ikkunaukoissa on sisäpuolella vahvat rautakalterit; itäisemmän ikkunan kaltereista on poistettu itäistä alaruutua vastaava osa. Ikkunapenkit ovat puuta, 7 cm:n paksuista lautaa. Valoaukon koko: 112 cm leveä, 115 cm korkea.

Ovet: Länsipäässä E 101:een johtava rautaovi on kuvattu edellä (E 101:n yhteydessä). Itäpäässä on harmaaksi maalattu, pystylaudoitettu ovi joka johtaa E 103:een. Oven pielissä on leveät profiililistat. *Ks. piirros*

Eteläisessä (väli)seinässä moderni laakaovi E 102.1:een. Ovi on maalattu harmaaksi.

Kiinteä sisustus: Huoneen kaakkoisnurkassa on suuri tiilestä muurattu leivinuuni, jonka suuaukko on pohjoiseen. Uuni on merkitty K.V.Reiniuksen piirustuksessa v:lta 1887 sekä C.J.v.Heidekenin piirustuksessa.

Uunin suuluukku on rautapeltiä, mustaksi maalattu. Uusi? Uunin päällä suuri, rautatankojen kannattama tiilestä muurattu kupu. Uuni kupuineen on rapattu ja kalkittu valkeaksi. Uunin yhteyteen, sen länsipuolelle, on murattu upotettu vesipata, jonka pohjoispuolelle, uunin nurkalle on myöhemmin lisätty toinen pata, mallia "Porin Mainio".

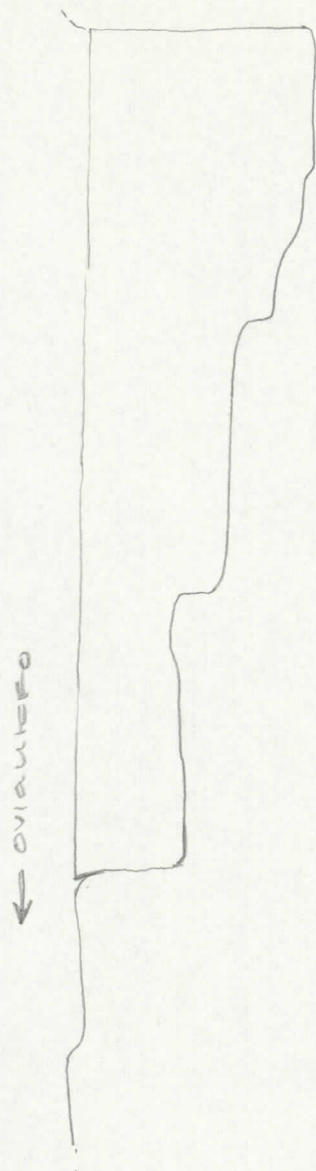
Lämmityslaitteina on kummankin ikkunan alla valurautaradiaattori.

Katossa kaksi sähkövalopistettä.

Vesijohto ja viemäri.

Käyttö: Tällä hetkellä museoviraston työmaatoimiston piirtäjän työskentelytila. On ollut vielä 1960- luvulla käytössä pesutupana. Senjälkeen kuulunut osana museoesi-
neiden konservointitiloihin.

Vahtimestarin huone (vaktmästarkammare) 1500- luvun lopulla. V:n 1770 piirustuksissa mainitaan linnan kirvesmiehen (timmerman) materiaalivarastona. 1776 viinanpolttimon kirkastuspannujen sijoituspaikkana.

E 102:n ja E 103:n
välisen oven pieli-
listojen profiili

E 102.1

Huoneesta E 102 erotettu tila.

Lattia betonia, maalaamaton ja ilman muutakaan käsittelyä. Katto tasainen, betonista valettu.

Seinät rapautut ja valkoiseksi kalkitut. Eteläseinä on esilinnan etelämuuria, luonnonkivestä muurattu. Rappaus uusiaessa (perustusten vahvistustyön jälkeen) seinän yläosasta tuli esiin pieni, tiilestä muurattu, umpeenmuurattu kaariaukko. Aukko on näkyvässä myös ulkoseinässä. Länsiseinä on tiilestä muurattu, sen takana on paksu täytemuuraus eteläsiiven länsipäähän asti. Pohjois- ja itäseinät ovat 1/2 tiilen paksuisia, myöhäisiä rakenteita.

Kiinteää sisustusta ei ole.

Lämmityslaitteena on lämpöpatteri eteläseinällä.

Katossa kaksi sähkövalopistettä.

Käyttö: tällä hetkellä museoviraston työmaan löytöjen esikäsittely- ja varastotilana. Aikaisemmin ollut museon tekstiilivarastona.

E 103

Huone kuusikulmaisen tornin luoteispuolella.

Pitkänomainen, pohjois-eteläsuuntainen huone, jonka kaakkoisnurkasta osan vie kuusikulmaisen tornin luoteiskulma. Katto: tasainen, betonista valettu.

Seinät: tiilestä muuratut, eteläseinää lukuunottamatta, joka on etelämuuria ja luonnonkivestä rakennettu. Seinät ovat rapautut. Katto ja seinät valkeiksi kalkitut.

Lattia: betonilattia, päällystetty punaisella vinyylimatolla.

Ikkuna: Pohjoisseinässä yksi nelikulmainen, nelijakoinen ikkuna. Puitteet ovat harmaiksi maalatut. Ulkopuite on seinän ulkopinnan tasossa, sisäpuite seinän sisäpinnan tasossa. Ikkunan valokaukon koko: leveys 112,5 cm, korkeus 116 cm. Ikkunasyvennys on loivakaarinen, leveys seinän sisäpinnan tasossa. Leveys 124 cm, korkeus cm. Ikkunassa on ollut samanlaiset kalterit kuin E 102:ssa mutta ne on poistettu. Ikkunan yläpuolella on nelikulmainen, työntöluukulla sisäpuolelta varustettu tuuletusluukku.

Ovet: Länsiseinän pohjoisosassa ovi E 102:een (kuvattu E 102:n yhteydessä). Saman seinän eteläosassa, uunimuurin eteläpuolella ovi, ^{aukko} joka johtaa E 102:sta erotettuihin pieniin ikkunattomiin tiloihin, joissa viimeksi on toiminut museon konservointi. Ovi on poistettu paikaltaan.

(E 103 jatk.)

Länsiseinän keskellä on ulkoneva muuri, joka kantaa ylempien kerrosten uuneja.

Huoneessa ei ole tulisijaa. Länsiseinällä on vesijohto ja pesuallas. Lämmityslaitteena ikkunaseinän luoteisnurkassa korkea vanhanmallinen valurautainen lämpöpatteri.

Käyttö: museoviraston työmaatoimiston tiloina. Pikkuhuoneet ovat käyttämättöminä.

1770 piirustuksissa E 103 on ikkunaton huone, jonka koillisnurkassa on ovi pihalle. ^{Länsi}Itäseinän ja Kuusikulmaisen tornin välissä huoneen perällä eteläosassa, on ollut muurattu tulisija, takka.

Huoneen nykyinen itäseinä on todennäköisesti sama kuin v:n 1770 piirustuksessa.

E 104

Huone eteläsiivessä, kuusikulmaisen tornin pohjoispuolella.

Suorakulmainen, koilliskulmastaan vino tila, joka on osittain porraskäytävän E 105 ylempien osien kantuskaarten alla.

Katto: pohjoisosassa itä-länsisuuntaisista laudoista tehty maalaamaton katto. Kattoa kiertää yhden kapean laudan muodostama vaakalista(katon pinnassa).

Eteläosassa, E 105:n toisen ja kolmannen kerroksen tasanteiden alla on itä-länsisuuntainen tynnyriholvi, jonka pohjoissivu tukeutuu huoneen poikki ulottuvaan arkadikaareen. Kaaren kanta on n.270 cm:n korkeudella lattiasta länsiseinässä ja n.240 cm:n korkeudella itäseinässä. Kaaren takana lounaisnurkassa on porrasluis-kan alapinta, nousu pohjoiseen (toisesta kerroksesta E 302:een). Huoneen eteläosassa perimmäisenä on toisen, matalamman kaaren erottama osa, jossa katto on tynnyriholvattu E 105:n portaiden ensimmäisen tasanteen alla. Tämän osan lattia on muuta osaa matalammalla ja siitä johtaa ovi portaiden alla olevaan tilaan E 106 sekä kellarihuoneeseen E 107.

Seinät: Itä- ja länsiseinän alaosien rappaus irronnut ja seinän pinta on kiteytyneen suolan tms. peitossa. Seinät ovat kauttaaltaan tiilestä muuratut, rapatut. Maalausta tai muuta väriä ei ole. Eteläinen osa on erotettu kaariaukkoon rakennetulla ovellisella lastulevyseinällä. Levyseinä on maalaamaton.

Lattia: Pääosaltaan kovalevypintainen, tasainen, maalaamaton. Eteläisessä peräosassa maalattia, joka on n. 66 cm muuta lattiaa alempana; kahden kivisen porrasaskelman verran. E 106:een johtaa kolme tiiliaskelmaa, joista alin on E 104:n eteläosan maalattian tasossa ja 49 cm leveä (=syvä), ja ulottuu mekkein E 107:ään johtavan oviaukon puoliväliin asti. Muut askelmat ovat kolmen tiilikerroksen korkuisia. Tiilimittoja: ? x 13 x 7 cm, 25 x ? x 6 cm, 27 x ? x 7 cm.

Lattianrajassa ei missään osassa ole jalkalistoja.

Ikkuna: pohjoisseinän keskellä. Tavanomainen neliön-
mmotoinen, nelijakoinen. Ulkopuite suoraprofiilinen
sisäpuite tavanomaisesti profiloitu. Puite maalattu
ruskeanpunaiseksi. Valoaukon koko: (karmi) leveys 121
cm, korkeus 119 cm. Ikkunasyvennys on kaaripäätteinen.
Ikkunapenkin syvyys on 52 cm. Syvennyksen leveys (sei-
nän sisäpinnassa) on 166 cm, korkeus kaaren lakeen
ikkunapenkistä 166 cm, ikkunapenkin korkeus lattiasta
on 81 cm.

Ovet: 1) Huoneen koilliskulmassa puinen ovi, joka joh-
taa portaiden E 105 alatasanteelle. Huoneen puolella
ovi on 5:stä pystylaudasta tehty, porraskäytävän puo-
lelta vuorattu profiloituin vaakalaudoin, joita on 8
kpl. Lautojen leveys on n. 22 cm. (Profiili ks. piirros)
Ovi on sisäpuolelta (E104:n puolelta) maalaamaton, ul-
kopuolelta vuorilaudat on maalattu vaalean harmaiksi.
Ovessa sisäpinnalla Z-tukirakenne, suurikokoinen ne-
likulmainen peltinen lukko, jonka koko on 23 x 14,5 x
5 cm. Pohjoispuolella huoneen puolella saranakoukut,
ovessa taotut saranaraudat, joista alempi on katkennut
kärjestään. Se on suora ja 55 cm:n mittainen. Ylempi
saranarauta on 78 cm pitkä ja muotoiltu.

Karmi on suora, molemmin puolin huullettu, 7,5 cm pak-
susta laudasta tehty ja 25 cm leveä. Maalattu oven vä-
rillä, vaaleanharmaaksi. (Nyk. värin alla tummempi harmaa)
Oven koko on 92 x 179 cm. Ovi on E 104:n puolella
17 - 21 cm syvässä syvennyksessä, jonka yläosa on suo-
ra, katteena 5 cm paksu, 143 cm pitkä ja 22 cm leveä
(= syvä) vaakasuora, ulospäin alas viettävä lauta, jos-
sa on jäännöksiä useista päällekkäisistä maalauksista
ja / tai kalkitsemisistä; värit vaaleita.

Ulkopuolella keskikorkeudella ovenpielessä lenkki-
rautaja ovessa siihen sattuva saranasalpa. Avaimen-
reiän hela peltiä, koko: 23 x 14,5 x 5 cm.

2) lastulevyväliseinässä ovi kooltaan 65 x 205 cm.

E 104 Huone eteläsiivessä, kuusikulmaisen tornin pohjoispuolella.

Suorakulmainen, vino tila, jonka katossa on portaikon E 105 kannatuskaaret

Katto: pohjoisosassa itä- länsi -suuntainen lautakatto, maalaamatonta puuta.

Eteläosassa (E105:n II ja III kerroksen tasanteen alla) itä-länsi -suuntainen tynnyriholvi, jonka pohjoisosa tukeutuu huoneen yli ulottuvaan arkadikaareen. Kaaren kanta on n. 270 (länsiseinästä) ja n. 240 (itäseinästä) cm korkeudella nykyisestä lattiasta. Kaaren takana lounaisnurkassa on porrasluiskan alapinta. Huoneessa perimmäisenä etelässä on toisen, matalamman kaaren erottama osa, jossa katto on tynnyriholvattu E 105:n portaiden I tasanteen alla. Tämän osan lattia on muuta huonetta matalammalla, ja siitä johtaa ovi portaiden alla olevaan tilaan E 106 ja kellarihuoneeseen E 107.

Seinät: kunto; itä- ja länsiseinien alaosan rappaus on irronnut, kosteusvaurioita.

Seinät ovat kauttaaltaan tiilestä ~~maalaamaton~~ muuratut, rapautut. Ei havaittavissa maalausta tai muuta väriä. Eteläinen osa on erotettu kaariaukkoon rakennetulla lastulevyseinällä, jossa ovi. Seinä maalaamaton.

Lattia: pääosaltaan kovalevypintainen, tasainen lattia, maalaamaton. Eteläisessä peräosassa maalattia, joka on n. 66 cm muuta lattiaa alempana; laskeutuu kahden kivisen porrasaskelman verran. Ei jalkalistoja.

Ikkuna: Pohjoisseinän keskellä. Tavanomainen neliönmuotoinen, nelijakoinen. Ulkopuite suoraprofiilinen , sisäpuite profiloitu . Puite maalattu punaisenruskeaksi. Valoaukon koko (karmi): lev. 121 cm, kork. 119 cm. Ikkunasyvennys on kaaripäätteinen. Ikkunapenkin syvyys 52 cm. Syvennyksen leveys (suulla) on 166 cm, korkeus kaaren lakeen ikkunapenkistä 166 cm, ikkunapenkin korkeus lattiasta 81 cm.

Ovet: 1) huoneen koilliskulmassa puinen ovi, joka johtaa portaikon E 105 alatasanteelle. Huoneen puolella ovi on 5:stä pystylaudasta tehty, porraskäytävän puolelta vuorattu profiloiduin vaakalaudoin, joita on 8 kpl. Lautojen leveys on n. 22 cm. Ovi on sisäpuolelta maalaamaton, ulkopuolelta vuorilaudat on maalattu vaalean harmaiksi.

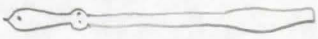
Lautojen saumoihin muodostuva profiili: ks. piirros!
Sisäpuolella ovesa on -tukirakenne sekä suurikokoinen nelikulmainen peltinen lukko, lukon koko on 23 x 14,5 x 1,5 cm. Pohjoispielessä huoneen puolella on saranakoukut, ovesa taotut saranaraudat, joista alempi on katkenut kärjestään. Ylempi on 78 cm pitkä ja muotoiltu:

. Alempi on suora ja 55 cm pitkä. Karmi on suora, molemmin puolin huullettu, 7,5 cm paksusta laudasta tehty, 25 cm leveä. Karmi on maalattu oven värillä vaaleanharmaaksi. (Alla tummempi harmaa). Oven koko on 92 x 179 cm. Ovi on E 104:n puolella 17-21 cm syvennyksessä, jonka yläosa on suora, katteena 5 cm paksu, 143 cm pitkä ja 22 cm leveä (=syvä) vaakasuora, ulospäin alas viettävä lauta, jossa on jäännöksiä useista päällekkäisistä maalauksista ja/tai kalkitsemissä, värit vaaleita. Ulkopuolella oven keskikorkeudella on pielessä lenkki ja ovesa siihen sattuva saranasalpa. Avaimenreiän hela on peltiä.

Ovi 2) Lastulevyväliseinäessä ovi 65 x 205 cm.

Ovi 3) E 106:een. Koko 85 x 173 cm. Ovi on maalaamaton, koostuu 4:stä pystylaudasta sekä listasta. Alaosassa oleva kissanluukku on peitetty laudalla. Ovi aukeaa ulos, saranat oikealla. Saranaraudat ovat taotut, pyöreän lehdykän muotoiset (ylempi sarana on poissa, korvattu uudemmalla). Oven sidelaudat profiloituja (Ks. piirros.) Sidelaudan pituus 76 cm, ulommasta päästään viistetty oven pintaan päin. Oven sisäpuoli on täysin sileä. Karmilaudan paksuus 8,5 cm, karmin syvyys 27 cm. Suora, molemmin puolin huullettu. Yksinkertainen salpalenkki ja pielessä aspi keskikorkeudella.

Ovi 4) E 107:ään. Puinen, maalaamaton, yläosastaan kaareva, E 104:ään oikealle aukeava ovi. Oven koko: leveys 110 cm, korkeus lakipisteeseen 193 cm. Tehty kuudesta pystylaudasta, jotka on yhdistetty tukevin, syrjistään fase-toiduin sidepuin (2 kpl). Näiden alapuolella on taotut saranaraudat, jotka ulottuvat miltei yli koko oven: ylempi 108 cm pitkä ,alempi 100 cm .

E 104 jatkoa

Sisäpuolelta ovi on sileä, varustettu taotulla, koristeellisella rivalla. Ovessa ei ole puukarmia, vaan se on tiilimuurin holviaukkoon sovitettu. Saranakoukut oikealla, vasemmalla lukon korkeudella on nelikulmainen salpalenkki, joka oven suljettuna ollessa tulee läpi ovessa olevasta aukosta ja ovi voidaan salvata tai lukita ulkopuolelta.

Lämmitys tapahtuu yhdellä ikkunan alapuolella olevalla patterilla (radiaattorilla).

Kiinteää sisustusta ei ole

Käyttö: tilaa on viimeksi käytetty museon varastotilana.

E 106 L -muotoinen portaiden (E 105, I nousu) alla oleva tila.

Pohjoiseenpäin oleva osa madaltuu nopeasti, itä-länsisuuntainen osa on tasakorkuinen (tilassa mahtuu seiso-
maan suorana).

Katto muodostuu portaita kantavasta tiiliholvista, jonka tiilet on muurattu kaaren muotoon, ei kalanruotomaisesti, matalalta osalta osittain rapattu, 5:ssä kohdassa rautanaula.

Huone lienee ollut alkujaan vapaa, oveton kääriaukollinen tila päätellen siitä, että oven yläpuolinen tiiliseinän osa on täytemuurausta, samoin oven sivuilla olevat tiilet, jotka on ~~rapattu~~ muurattu syrjälleen; rappaus jatkuu seinän ja tiilten väliin.

Seinät ovat pääasiassa tiiltä, osittain rappaamattomat. Pohjois- ja ^{itä} ~~länsi~~seinä rapatut. Eteläseinä on luonnonkiveä lähes kattoon asti. Pohjoissakaran pohjoispää on myös osittain luonnonkiveä. Muutseinät ovat puhdasta tiilimuurausta. Itäseinä jatkuu eteläseinän taakse etelään, eikä ole liitoksessa luonnonkivestä tehtyyn eteläseinään. Rako nurkassa on auki n. 3 cm:n leveydeltä; tuntuu voimakasta vetoa. Raossa näkyy itäseinän puhdas tiilimuuraus jatkuvan.

Tiilien koko: 29 x 15 x 7 cm länsiseinässä

32 - 31 x 8 - 9 x ? cm itäseinässä, vars. alaosassa

29 x 8 x ? cm kattoholvitiilien koko

Lattia:maalattia

Ikkuna: ei ole

Ovi: = E 104, "ovi 3"

Uuni: ei ole

Kiinteä sisustus: ei ole

Käyttö: tila on tyhjänä

E 107 kuusikulmaisen tornin alin huone, kellari

Suorakulmainen, itä-länsi -suuntainen huone, johon käynti E 104:stä lyhyen tiilikaariholvatun käytävän kautta. Oviaukko on lähellä huoneen E 107 luoteiskulmaa, pohjoisseinässä. Koko huone on tiilirevetoitu, kupumaisen holvin kattama. Ennen perustustenvahvistamistyötä myös lattia oli tiilipintainen (vaikka maakerroksen alla) ja siinä oli suorakulmainen tiilestä tehty upotettu "allas", jonka pohjassa oli viitteitä vedenpoistoaukosta tms. (vuonna 1974/1975)

Katto: Matala, keskeltä lähes tasainen, vain reunoilta kaareva tiiliholvi, kuin leivinuunin katto. Tiilet muurattu siten, että niiden päät ovat näkyvissä. Suunta on huoneen seiniä noudattava. Katto on muurattu puisen, laudoista tehdyn tukirakenteen varassa. Tiilien koko katossa on 15...16 x 7...8 cm.

Katossa keskellä on rautainen nelihaarainen vahva koukku ja kunkin nurkan lähellä suuri rautainen rengas: 4 kpl riippumassa. Eteläosan lappeessa kaksi n. yhden tiilenpään kokoista ylöspäin johtavaa ilma-aukkoa. Oviaukon kohdalla on pieni ovikäytävän suuntaan holvi. (Ovi on kuvattu E 104:n yhteydessä).

Seinät: Kauttaaltaan tiilellä revetoitu. Revetoinnin paksuus on n. 27 cm. Seinäpinta on muurattu yksinomaan juoksutiilistä, vuorokerroksin. Joukossa on joitakin tasauspäitä tai pienempiä paloja. Tiilien koko keskimäärin: 27 x 7,5 x (15?) cm. Länsiseinän yhdessä tiilessä (n. silmän korkeudella) raaputettu tuoreeseen tiileen: 11889 Tämän merkinnän lähellä länsiseinässä joidenkin tiilten väliin lyöty vahvoja rautanauvoja, jotka on jätetty puoliksi ulos, sekä yksi puoli-pyöreä lenkki \varnothing n. 9 cm. seinän yläosassa. Perustanvahvistustöiden aikana revetointi repesi ja putosi alas pohjoisseinästä kolmionmuotoiselta alalta (suunnilleen) oven yläreunasta koillisnurkan alaosaan. Korjattu betonilaastilla(?).

Oviaukko: Käytävän leveys on 90 cm. Käytävän pohja on muurattu pitkittäisin tiilin. Käytävän korkeus tiilipinnasta holvin lakeen on 173 cm, Ei puukarmeja; tiilimuurissa on syvennys ovea varten, 14 - 18 cm; molemmin puolin (sisä- ja ulkop.) samanlainen. ¹⁴18 ¹⁴18 Ovikäytävän länsiseinän tiilikoko: 30 x 7 cm. Länsiseinämässä on jäännettä kalkista, rappauksesta, tms. valkaisuista. Itäseinämässä 5 alinta tiilivarvia ovat säännöllistä vuorolimitystä, juoksuista koostuvaa, jokunen tasauspää välissä. Maneeri on hyvin paljon samanlainen kuin huoneen revetoinnissa. Tiilien koko tässä on n. 27 x 7 cm. Näitä ylempänä varvit sekoavat, joukossa on isompia tiiliä ja lappeellisen muurattuja, levein sivu näkyvissä olevia tiiliä. Tiilien koko esim.: 32 x 15 x 9 cm, 29 x 14 x ?, 30 x ? x 9, ? x 17 x 9 cm. Seinämässä on jälkiä valkaisuista tai rappauksesta, ehkä myös väristä (harmaan ruskea?). Käytävän holvin tiilikoko on pieni: 25 x ? x 6 cm.

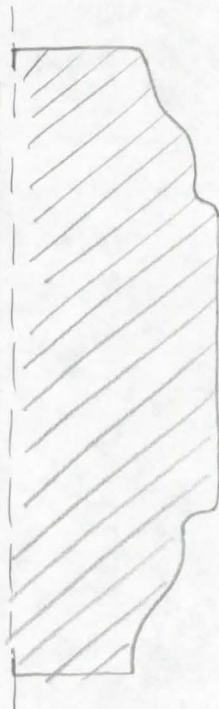
E 104

22.2.1978

Oven E 105:een päin olevan puolen vuorilaudoitus,
vaakasuoriin saumoihin muodostuva profiilikuvio:

Lautojen leveys n. 22 cm

" lukumäärä 8 kpl

E 104

Ovi 3 (E 106:een)

Sidelaudan profiili

(yläsiteen keskikohta)

E 105 portaikko kuusikulmaisen tornin pohjoispuolella eteläsiivessä.

I-II kerros: ensimmäisen kerroksen lattiatasolta lähtevät tiiliportaat yhtenä, 14 askelmaa käsittävänä nousuna etelään 6 -kulmatornin toisen kerroksen tasolle olevalle välitasanteelle asti. Tasanteelta portaat jatkuvat länteen 5 askelmaa eteläsiiven toisen kerroksen tasolle. Tiiliportaiden alla on vanhemmat kiviportaat, jotka on peitetty vuonna 1969.

Lattia ja portaat: I kerroksen alatasanteella sementtilattia. Välitasanteet 6-kulmaisen tornin II kerroksen ja eteläsiiven II kerroksen kohdalla ovat tiiltä.

Askelmien yläpinnassa 11 (=11¹/₂) tiiltä vierekkäin lappeellaan. Etusyrjässä niiden alla on 5...6 tiiltä askelman poikkisuunnassa lappeellaan, alimmassa askelmassa ne kuitenkin ovat syrjällä, koska askelma on muita korkeampi; 24 cm, muut n. 19 cm. Nousussa maanpinnan tasosta 6-kulmaisen tornin II kerrokseen on askelmien leveys alhaalla 159 cm...ylhällä 151 cm. Askelman syvyys on 27...30 cm.

6-kulmaisen tornin II kerroksen tasanteella on tiilet limitetty lappeellaan tavalliseen vuorolimitykseen, juoksut pohjois-etelä -suuntaisina.

Tasanteelta jatkuvat portaat länteen, varsinaiselle II kerroksen tasanteelle 5 askelmaa käsittävinä. Tasanteen erottaa portaista kaksiosainen peiliovi⁺). Tasanne on muurattu samalla tavoin kuin alempi, mutta juoksut itä-länsi -suuntaisesti. Askelmien korkeus on 18 cm, syvyys 29...30 cm, leveys alhaalla 140, ylhällä 137 cm. I kerroksessa käynti E 104:ään, välitasanteelta E 207:ään, ylätasanteelta E 202:een.

II-III kerros: II kerroksen tasanteelta portaat nousevat pohjoissuuntaan 7 askelman verran, III kerroksen tasalle, tilaan E 302. Askelmat on tehty harmaasta kivistä, 7 cm paksuista laatoista, joiden alla täytteenä tiilimuuraus. Askelman korkeus keskimäärin 17 cm, syvyys 30 (...27) cm.

E 105 I-II kerros

Katto: Tila, joka käsittää ensimmäisen porrastuksen, on tynnyriholvattu. Portaiden ala- ja yläpääihin kohdalla on holvikaari; ylä(= väli-)tasanteen kohdalla katto on (itä-länsi -suunt.) laudoista, tasanteen kohdalla vaakasuora, yläportaiden kohdalla taittuu alaspäin. Holvikatto on rapattu, harmaa lautakatto maalattu (kalkittu?) vaaleaksi.

Seinät: Rapatut, harmaaksi maalatut, yläosa ja katto vaaleammat. Rintapaneeli maalattu tummemmanharmaaksi. Harmaan maalin alla on useita, mm. keltaisia ja punertavia värikerroksia.

Lattia: Alatasanne betonia, väli- ja ylätasanne sekä portaat tiiltä. II kerroksesta III kerrokseen kiviportaat.

Korkea huone eteläsiiven itäosassa, pyöreän tornin ja siiven keskellä olevan porraskäytävän E 105 välissä. Tila on jaettu puisella välipohjalla ja tukirakenteilla kahteen tasoon, joista alempi vastaa I kerroksen lattia-tasoa maanpinnassa. Ylempi taso on II kerroksen lattiaa (esim. E 206) alempana.

Kulku huonetilaan tapahtuu ulkoa pihatasossa keskellä olevasta ovesta, ylempältä tasolta on kulku itäseinässä olevan palo-ovella varmistetun oven kautta toisen kerroksen huoneeseen E 206.

Seinät: Eteläseinä on harmaakivimuuria aina ylempään tason yläpuolelle asti. Se muuttuu tiilimuuraukseksi n. cm väli- pohjan yläpuolella. Kiviosa on tiiviisti muurattu isoista, seinän alaosassa keskim. (esim.) 60 x 60 cm kokoisista kivistä. Niiden välissä on käytetty kiilakivinä pienempiä kiviä ja paikoin tiilenkappaleita. Myös saumoissa on tiilenpaloja tilkkeenä. Kivilaji vaihtelee: seinässä on punaista graniittia, harmaata kiveä sekä tummaa, lähes mustaakin kiveä. Laasti on saumoissa karkeahkoa, kellertävää (vrt. E 108 koeaukon selostus). Seinän pinnassa on ohut, osittain pois karissut valkoinen kalkkaus tai slammaus. ~~Exhaustikanal~~

I kerroksessa eli E 108:ssa luonnonkiviseinä on varsin siileä ja ilman konstruktion erikoispiirteitä muualla kuin itäpäässä (huoneen kaakkoisnurkassa), jossa seinä alkaa kaartua pohjoiseen ja samalla alaosastaan pullistuu huoneeseen päin. Kaartuva tai vino seinän osa on kuitenkin rikottu, katkaistu ennen nurkkaa, ja murtopinnan ja kaakkoisnurkan välillä on seinä jälleen muurattu suoraksi suunnilleen eteläseinän linjaa noudattaen. Suora muuraus nurkassa on tehty luonnonkivestä ja ulottuu seinän keskikorkeudella (N. 120 cm lattian yläp.) n. 75 cm länteen, ja kapenee ylöspäin. Pullistuva osa on yläosaltaan muurattu tiilestä. Kivien välistä näkyy onttoa tilaa. Kysymyksessä saattaa olla puretun tulisijan jäännös.

Eteläsiiven länsipää huoneen lounaisnurkassa näyttää alaosaltaan, n. 110/140 cm lattian / maanpinnan yläpuolella, päättyvän n. 20 cm ennen läntistä väliseinää. Kaistale on täytetty tiilimuurauksella. Länsiseinä on kuitenkin alaosastaan vastavasti paksumpi, niin että maanpinnan tasossa länsiseinän pinta tulee eteläseinän harmaakiviosaan kiinni. (ks. myöh.) Etelä- ja länsiseinän liitos on sekava, ei saa selvää, kumpi jatkuu kumman taakse.

Länsiseinä: Luonnonkiviperustalle rakennettu tiiliseinä. Kiviperusta on tehty pyöreistä, käsittelemättömistä kivistä, jotka ovat pienempiä kuin etelämuurissa; koko vaihtelee, isoimmat n. 20 x 40 ... 30 x 30 cm. Seinän etelä- ja pohjoispäässä on kiviperustan yläreuna vain n. 10 - 15 cm maanpinnan yläpuolella. Seinän keskikohdalla se sensijaan ulottuu n. kolmen kivikerroksen verran eli n. 65 cm maanpinnan yläpuolelle. Myös yläpuoliset tiilikerrokset noudattavat tätä kaarevaa linjaa - ikäänkuin seinän keskiosa olisi noussut tai reunat osat painuneet.

Seinän eteläosan alaosa n. 120 cm:n korkeudelta maanpinnasta 380 cm:n matkalla ulkonee seinän muun osan pinnasta yhden tiilikerroksen eli n. 17 cm:n verran. Tämä paksunnos näyttää varsinkin pohjoisosassaan olevan muurattu revetointina varsinaisen seinämuurin kylkeen. Paksunnoksen yläreuna on murtunut, eikä siten ole täysin selvä. Lienee kuitenkin muurattu yhtenäisenä osana. Limitys tässä ulkonevassa osassa on tehty vanhimmissa rakenteissa käytettyä vastaavasti (juoksu - juoksu - pääty). Saumat ovat n. 2 cm paksut, laasti on karkeaa ja kellertävää, tasalaatuista. Tiilet ovat pinnaltaan rikkonaisia, punaisia. Tiilien kokoja: 32 x 10 ; 31 x 8 ; 30 x 8 ; 31 x 8,5 ; 33 x 8,5 ; 14,5 x 8,5 ; 15 x 8 cm.

Revetoidun osan yläpuolella seinä on sileämpi - tiilet ovat ehjäpintaisempia. Limitys jatkuu samana, vaikka paikoitellen myöhempien paikkauksien sekoittamana.

Revetoinnin takana näyttää osa seinästä olevan muurattu kivistä. Seassa on myös syrjällään olevia tiiliä.

Tiilien koko tässä seinäosassa on sama kuin edellä kuvatussa paksunnoksessa. Saumat ja laasti ovat myös vastaavat.

Paksunnoksen pohjoispuolella seinän muuraus muuttuu. Tiilet ovat limitetyt vuorottaisiin päätyihin ja juoksuihin joka kerroksessa. Tiilet ovat ohuempia; esim.: 27 x 7 ; 25 x 7 ; 24 x 7 ; 12 x 7 ; 13 x 8 cm. Tältä osin seinän muuraus jatkuu yhtenäisenä pohjoisseinään asti, kuitenkin niin, että sen yläreuna laskee pohjoiseen suunnassa ja ulottuu lopulta enää 153 cm:n korkeudelle maanpinnasta. Tilalle tulee seinän yläosassa uudempi muuraus, jossa tiilet on limitetty vuorottaisiin pääty- ja juoksukerrokseen. Tiilien kokoja: 17 x 9 ; 14 x 9 ; 27 x 8 ; 27 x 7,5 ; 31 x 8,5 ; 26 x 9 cm. Saumat ovat tässä osassa ohuempia kuin vanhemmassa osassa, n. 1 - 1,5 cm:n paksuiset. Laasti on karkeaa, valkoisenharmaata, tasalaatuista.

Seinän pohjoisimmassa osassa (n. 2 m:n matkalla) tiilikerrokset ovat suhteellisen vaakasuorat. Tiilet ovat isompikokoisia: esim. 33 x 9 ; 16 x 9 cm. Laasti saumoissa on kellertävää; saumat ovat ohuet, n. 1 - 1,5 cm paksut.

Seinä on ollut rapattu, mutta rappaus on suurimmaksi osaksi karissut pois. Rappaus on harmaanvalkoista, kalkkipitoista.

Länsiseinän liitos pohjoisseinään on piilossa rappauksen alla.

Seinässä ei ole näkyvissä pystysaumoja tai muita aukkojen umpeenmuurauksiin viittaavia piirteitä. Sensijaan siinä on useita pystysuuntaisia halkeamia: eteläosassa kolme ja pohjoisosassa yksi.

Pohjoisseinä: on kokonaan tiilestä muurattu. Maanpinnan alainen osa on korvattu betonirakenteella ja samalla on hävinnyt seinän alkuperäinen luonnonkiviperusta.

Seinä on suurimmalta osaltaan rappauksen peitossa, vain ikkunoiden alapuolinen osa on ilman rappautusta ja tiiliseinä näkyvissä. Rappaus on harmaanvalkoista ja kalkkipitoista.

Tiiliseinän limitys näyttää pääasiassa koostuvan päätykerroksista. Seinän itäpuolisessa osassa on (näkyvien) päätykerrosten keskellä yksi pääasiassa juoksuista koostuva kerros. Länsipuolisen osan limitys on sekavampi. Tiilien saumat ovat keskimäärin n. 2 cm paksut: Laasti on harmaata tai harmaanvalkoista, kalkin ja hiekan, pikkukivien sekaista. Tiilet ovat punaisia, yleensä ehjäpintaisia. Tiilien kokoja: 31 x 8 ; 30 x 8 ; 32 x 8,5 ; 20 x 9 ; 16 x 9 ; 15 x 9 cm.

Pohjoisseinä jatkuu itäseinän taakse, seinät eivät nähtävästi ole liitoksessa keskenään.

Itäseinä: on niinkään kokonaan tiilestä muurattu, tiilipinta on kokonaan myös näkyvissä. Seinässä on joitakin jälkiä ohuesta, valkoisesta kalkkikerroksesta. Seinän tiilipinta ja sen limitys on yhtenäinen (verrattuna länsiseinään). Tiilet on limitetty siten, että aina kahden juoksu tiilen jälkeen on päätytiili. Seinä jatkuu tiilisenä aina maanrajaan asti, missä sen alla on betonipalkki.

Tiilikerrokset laskevat loivasti pohjoiseen päin. Pohjoisin osa, n. 130 cm:n matkalla, on murtunut irti ja laskee jyrkemmin. Tiilien kokoja: 30 x 9 ; 32 x 9 ; 33 x 8,5 ; 33 x 9,5 ; 31 x 8 ; 14 x 9 ; 15 x 9 ; 14,5 x 8 cm.

Laasti saumoissa on kellertävää, kalkinsekaista. Joukossa näkyy kalkkipilkkuja sekä pieniä hiilensiruja.

Seinän alaosassa on samanlainen paksunnos kuin länsiseinässäkin. Itäseinällä se ulottuu kuitenkin lähemmäs pohjoisseinää; loppuu n. 230 cm sen eteläpuolella. Paksunnos ulkonee seinästä yhden tiilen leveyden eli n. 15 cm:n verran. Korkeus lattiaparrun yläpuolella on n. 60 cm. Limityksessä on sekä pääty- että juoksutiiliä, noudattelee järjestystä 2 juoksua ja pääty. Paksunnoksen pohjoisin, n. 1 m:n mittainen osa näyttää uudemmalta jatkolta. Sen ja vanhemman osan välillä on suora sauma. Jatko-osan tiilet ovat tummanpunaisia, suhteellisen ehjäpintaisia. Laasti saumoissa on keltaista, kalkin ja hiekan sekaista. Saumat ovat paksut, n. 2 cm leveät. Tiilien kokoja: 29 x 8 ; 30 x 8 ; 14 x 8 cm. Paksunnoksen alkuperäisessä osassa tiilet ovat pinnaltaan rikkonaisia ja saumat ohuita, 1 - 1,5 cm paksuja. Laasti on harmaanvalkoista, kalkinsekaista.

Seinässä ei ole nähtävissä aukkojen umpeenmuurauksiin tms. ~~xxxx~~ rakenteellisiin muutoksiin viittaavia piirteitä.

Itäseinän kylkeen, sen keskikohdasta etelään, on muurattu tiilestä kahden, välipohjan yläpuolella E 203:ssa toisiinsa yhtyvän, (ks. tätä) seinää vasten kohtisuorassa olevan muurinpätkän muodostama 3:n kerroksen uunia kannattava tukirakennelma. Muutit ulottuvat itäseinästä: pohjoinen 124 cm, eteläinen 123 cm länteen ja ovat: pohjoinen 45 cm ja eteläinen 47 cm paksut. Niiden väliin jää 135 cm leveä tyhjä tila, jossa on laudasta (paks. 4 cm) rakennettuja hyllyjä, E 108:n osalla 4 kpl (hyllyjen välit n. 42 cm, alimmainen maasta n. 80 cm:n korkeudella). Hyllyjen eteen on naulattu pystyyn lautoja, pohjoisreunalla yksi, eteläreunalle kolme. Laudat eivät ulotu maahan asti. Muuraustyö on karkeaa, saumat viimeisteleättömiä. Limityksessä vuorottelevat pääty- ja juoksukerrokset. Laasti on valkoisenharmaata, hiekansekaista. Tiilien kokoja: 29 x 8 ; 28 x 8 ; 27 x 8 ; 30 x 8 ; 15 x 7 ; 15 x 8 cm. Kaksi tiilikertaa välipohjan alapuolella on kummassakin muurissa länsisyrjän keskellä ankkurirauta.

Lattia on lautarakenteinen. Pohjanvahvistustöiden yhteydessä (v. 1974) on lattiaa purettu itä- ja länsiseinän edestä n. 2 m:n leveydeltä. Vain keskilattia on jäljellä.

Lattialaudoitus on pohjois-eteläsuuntainen. Se alkaa eteläseinän vieressä olevan, välipohjaa kannattavien pystypuiden alustana olevan itä-länsisuuntaisen, nelikulmaiseksi veistetyn, n.25 cm leveän palkin pohjoissyrystä; lattialautojen yläpinta on samalla tasolla palkin yläpinnan kanssa. Laudat on kiinnitetty alapuolella oleviin hirsiin tai niskoihin naulaamalla. Lattialaudoitus koostuu

kahdesta pituudesta. Lautojen leveys vaihtelee 20:n ja 27:n cm:n välillä, paksuus on 4 cm. Laudat ovat ponttisaumaisia. Laudoitus loppuu vastaavanlaiseen palkkiin kuin eteläreunassa. Pohjoisseinän ja palkin väliin jäävä n. 170 cm leveä tila on seinän keskiosassa ~~mm~~ kohdalla täytetty irtonaisilla, itä-länsisuuntaisilankuin.

Ikkunat: huoneen pohjoisseinässä on keskellä ovi ja sen kummallakin puolella yksi ikkuna. Ikkunat ovat kaarisyvennyksellisiä ja niiden alapuolella seinä on yhtenäinen, ts. ikkunapenkkin syvyys = seinän paksuus (sisäpuolella). Ikkunanpuitteiden alaosassa on lauta, jonka etureuna on profiloitu ikkunalaudan ~~xx~~ tapaan. (esim E 307) Laudan leveys (=syvyys) on 30 cm. Sen etureunan ja seinän pinnan väli on muurattu ikkunasyvennyksen syvyyssuuntaan pitkittäin asetetuista tiilistä, kooltaan 32 x 16 cm.

Ikkunat ovat tavanomaista neliömäistä, nelijakoista mallia. Ikkunoissa on yksinkertaiset kalterit: kaksi pystyrautaa (nelikulmaista varrasta) kussakin ikkunanpyölyskossa.

Ikkunasyvennykset on rapattu karkealla laastilla. Itäisen ikkunan yläpuolella oleva lunettipinta on "kaksinkertainen": puitteen yläpuolella on matala (10 cm) kaaren muotoinen pinta, jonka yläpuolinen kaari ulkonee puitteen sisäpinnasta 11 cm. ~~xxx~~ Kaaren etureuna on suora ja yhtyy ikkunasyvennyksen yläkaareen 16 cm leveänä (korkeana) pintana. Syvennyksen yläosa on segmenttikaari, joka liittyy selvin nurkin sivuseinämiin. Kysymyksessä lienee ikkuna-aukon kaaren korjaus tai vahvistustoimenpiteen aiheuttama muutos. Läntisen ikkunan lunettipinta on normaali.

Ikkunoissa on yksinkertaiset lasit, jollaisia varten puitteetkin ovat tehdyt. Niihin näyttää joskus lisätyn tuplat sisäpuolelle naulaamalla näitä varten puitteeseen puulistoja.

Ikkunasyvennysten mittoja:

- Läntinen: lakikorkeus 160 cm, lev. 166 cm, valoaukko 120 x 120cm
- Itäinen: " 166 " 166 " 120 x 120

Oviaukko: on pohjoisseinän keskellä. Ovisyvennyksen kyljet ovat viistot (samoin kuin ikkunasyvennystenkin), yläosan muodostaa matala loiva kaari. Oven yläkamanan yläpuolella on muurattu kahdesta rivistä katukiviä, jotka on asetettu syvennyksen syvyyssuunnassa pitkittäin. Kivien koko: 26 x 13 ; 26 x 16 ; 32 x 15 cm

Oviaukon leveys seinän sisäpinnassa on 187 cm, lakikorkeus 230 cm. Oven (valoaukon) koko 158 cm x 206 cm. Ovi on puinen, tummaksi maalattu, kaksiosainen (pariovi). Vuorattu ulko- ja sisäpuolelta

vaakalaudoituksella.

Katto/välipohja ja sisärakenteet

Huoneen katto, joka samalla on E 203:n lattia, on itä-länsisuuntaisten, pystytukien kannattamien parrujen päälle/varaan rakennettu yksinkertainen lautataso.

Rakenteen keskeinen osa on huoneen keskellä olevä 30 x 30 cm paksu nelikumaiseksi piiluttu puupylväs, joka ulottuu läpi välitason E 203:n kattoon asti. Siihen on kiinnitetty loveamalla eteläpuolelle samankokoiset välipohjaa kannattavat palakit, jotka yhdessä muodostavat yhtenäisen itäseinästä länsiseinään ulottuvan palkin. Nämä on tuettu vielä lisäksi keskipylyvään kylkiin naulatuin kiilamaisin tuin. Itä- ja länsiseinän vieressä ovat palakit olleet tuetut lattian palkkirakenteeseen pystypylväin, jotka ovat hävinneet perustanvahvistustöiden yhteydessä. Välipohjaa kannattavat tämän keskispalkin lisäksi ohuemmat palakit, kaksi sen etelä- ja kaksi pohjoispuolella.

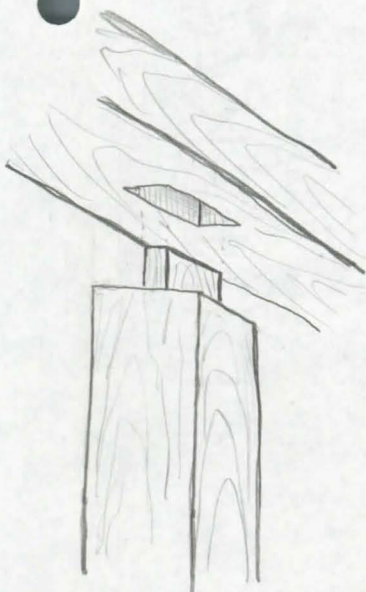
Eteläseinänmyötäinen palkki on kiinnitetty 8:aan n. 18 x 20 cm kokoiseen pystyparruun osittain loveamalla, osittain pystyparrujen kylkeen naulattujen tukien varaan. Pystypuut ulottuvat välitason läpi E 203:n kattoon. Palkin paksuus on n. 19 x 19 cm. Seinä on keskikohdalla kaksi jatkosta; vinoa liitosta, joissa on liitteenä molempien puolien läpi lyöty tappi.

kuva 5 →

Keskipalkin ja eteläisen välillä oleva palkki on koottu kahdesta pätkästä, jotka on liitetty edellisen kaltaisella ~~xxx~~ liitoksella yhteen suunnilleen keskellä huonetta. Palkin koko: 16 x 19 cm. Sitä kannattaa keskellä lattialautojen varaan pystytetty parru (17 x 21 cm), jonka kulmat on viistetty. Lisäksi on palkin päiden tuenta hoidettu pystypuin itä- ja länsiseinänviereissä. Pystypuut on kiinnitetty loviliitoksella. Vain itäinen ~~xxx~~ on jäljellä.

Keskipalkin pohjoispuolella oleva palkki on kooltaan 19 x 15 cm. Se on keskikohdaltaan jatkettu edelläkuvatunkaltaisella tappiliitoksella. Se on kiinnitetty 8:aan pystyparruun, niiden eteläkylkeen, palkkia hiukan loveamalla. Lisäksi palkkia kantavat pystypuiden eteläkylkeen naulatut tuet. Pystypuut ulottuvat välitason läpi E 203:n kattoon.

Pohjoisin palkki on pohjoisseinää vasten, jatkettu samantalaisella tappiliitoksella kuin edellä on kuvattu. Palkin koko on 20 x 17 cm. Sitä on kannattanut 4 pystypaalia, joista yksi on nyt poissa. Pystypuut eivät ulotu läpi välitason.

E 108 (jatk.)

Kiinteää sisustusta ei ole.

Eteläseinän pystyparruihin on kiinnitetty "naulakko", vaakasuora puu, jossa on (ollut) 11 n. 20 cm pituista tukevaa tappia.

Rakennesuunnittelijan toivomuksesta on huoneen eteläseinään länsiosassa tehty aukko seinän rakenteen tutkimiseksi. Seinä, joka on esilinnan eteläistä kehämuuria, on tällä kohdalla kahden metrin paksuinen. Koeaukko on kooltaan n. 1,2 x 1,3 ja 1,7 m syvä.

Muurin rakenne: Seinän pintaosa on muurattu suurista kivistä, joiden paksuus on n.50-65 cm molemmin puolin. Näiden kuorten välissä on massa, joka koostuu erikokoisista, myös suurista kivistä, laastista ja sen seassa pienistä kivistä ja tiilenpaloista. Laasti on karkeahkoa, kellertävää, ei aivan tasalaatuista karkeudeltaan. Laastissa näkyy myös käytetyn puuhiiltä.

Pitkä huone eteläsiiven II kerroksessa. Huone on jaettu kevytrakenteiden väliseinin useaan osaan käyttämällä hyväksi huoneen keskellä pitkittäissuunassa olevaa kattoa kantavaa palkkia ja sen kahta kannatuspilaria sekä kahta suurta nelikulmaista uunia, jotka on täysin peitetty näkyvistä väliseinien ja kaapistojen sisään.

Katto: Huoneessa on lankkukatto, joka on kauttaaltaan peitetty Insuliitti-levyin. Katto on maalattu vaaleaksi. Kattoa kannattaa pitkittäinen keskipalkki, joka tukeutuu huoneen itä- ja länsiosassa oleviin kahteen uuniin sekä näiden välillä kahteen pystypilariin tai palkkiin. Läntisen uunin länsipuolella on poikittainen, uunin kupeella olevaan pystypalkkiin tukeutuva pohjois-eteläsuuntainen kannatuspalkki. Kaikki palkit ja pilarit on vuorattu laudoin ja maalattu katon värisiksi. Katon itäosa on painunut uunin mukana jonkin verran.

Seinät: Eteläseinä on esilinnan etelämuuria

Ikkunat: Kaksi kalterein varustettua ikkuna-aukkoa syvennyksissä, toinen seinän keskellä, toinen lähellä kuusikulmaisen tornin muodostamaa viistoa huoneen kaakkoiskulmaa. Ikkunoita ei ole merkitty vuoden 1770 mittauspiirustukseen. Ikkunat ovat tavanomaiset, neliömäiset, nelijakoiset. Puitteet ovat linnan tavanomaista profiilia, maalatut valkoisiksi. Lännen puoleisen ikkunan lasit on maalattu valkoisiksi. Ikkunasyvennyksen koko: leveys 153 cm, korkeus 157 cm ja syvyys 181 cm.

Itäpäässä seinä yhtyy kuusikulmaisen tornin vinoon seinään. Tällä korkeudella seinä on tiilestä muurattu.

Pohjoisseinässä on kuusi ikkunaa. Läntisin osa uunin länsipuolella, jossa on yksi ikkuna, on 15 cm pohjoisempänä (katon rajassa ero on 10 cm).

Länsiseinä: seinän alaosassa 91 cm korkea, 20 cm seinästä ulkoneva paksunnos, joka katkeaa ovien (E 201:een ja WC:hen) kohdalla.

Seinät on rapattu ja maalattu vaaleiksi.

Lattia: betonivälipohjan päälle rakennettu lautalattia, joka on niskoin kohotettu betonisen välipohjan yläpuolelle. Välissä on eristeenä tuhkamaista maata, laastia tai hiekkaa. Lau-

tojen leveys 10 cm. Lattia on maalaamaton ja muuten käsittelemätön.

Ikkunat: eteläseinässä on kaksi kaarisyvennyksellistä ikkunaa, joissa kalterit, toinen seinän keskivaiheilla, toinen lähellä kuusikulmaisen tornin luoteisseinän muodostamaa vinoa seinää huoneen kaakkoisnurkassa. (ks. ed. sivu).

Pohjoisseinän ikkunoitaon kuusi kappaletta. Ikkunat ovat ilman kaltereita, loivakaarisissa syvennyksissä, joiden syvyys on 54 cm, korkeus 140 cm ja leveys 140 cm. Ikkunapenkien korkeus lattiasta on 56 cm. Ikkunapenkin etureunassa on profilointi, laudan paksuus 6 cm. Ikkunanpuitte et ovat tavanomaista mallia; harmaaksi maalatut, profiloituvat tavanomaisesti. Ikkunapenkien väri harmaa, päällystetty levyllä.

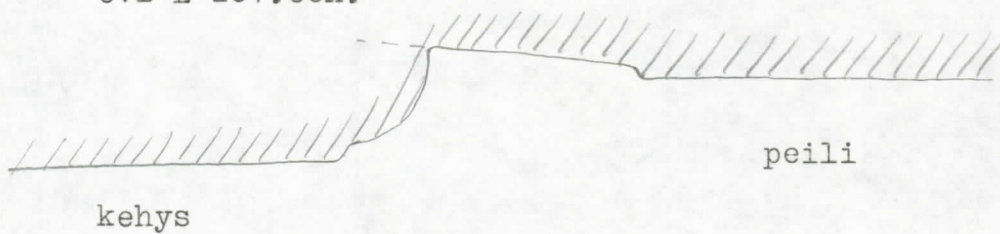
Ovet: lännessä E 201:een. E 202:n puolelta levyllä peitetty peiliovi. Peilit: kaksi pystypeiliä vierekkäin ylä- ja alaosassa, keskellä vaaksuoraspeili, Oven koko 89 x 199 cm. Maalattu harmaaksi. Messinkipainin. Pielet suorat, ei listoja. Ovi aukeaa oikealle E 202:een.

Samanlainen, samalla tavalla levytetty ovi länsiseinän eteläpäässä, koko 83 x 198 cm. Johtaa pesuhuoneeseen, jossa lavuaari ja lämpöpatteri. Seinät vaaleanvihreällä öljymaalilla maalatut. Länsiseinässä edellisten kaltainen, 68 x 199 cm kokoinen ovi WC:hen (jossa WC-istuin ja lämpöpatteri). Oven pielissä profiloituvat listat (ks. piirros). Ovet ovat vasemmalle E 202:een aukeavia.

Ovi itään E 105:een. Harmaaksi maalattu, pellitetty palo-ovi, joka aukeaa E 202:een vasenkätisesti. Ovessa on vanhantyylliset metallirivat sekä upotettu Abloy-lukko. Oven koko: 88 x 185 cm. Oviaukon syvyys = seinän paksuus, n. 60 cm, josta n. 34 cm länsipuolella on muurattua, tällä osalla myös kynnyksen on laskettu tiilistä. Loppuosa on syöran puukarmin peitossa.

E 202 profiileja

Ovi E 201:een:

kehys

peili

WC:n ovilista

jalkalista

Uunit: huoneessa on kaksi suurta nelikulmaista uunia. Itäinen muuri on kooltaan pohjois-eteläsuuntaisesti 219 x 174 cm, sisältää eteläpuolellaan alakerran leivinuunin hormin. Lattiatason yläpuolella muuriin liittyy länsipuolella vinosti alakerrasta toinen hormi. Uuni on muurin pohjoispuolella, suuluukku pohjoiseen päin. Itä- ja länsiseunoissa on rako itse uunin ja muun muurin välillä; raot loppuvat 162 cm:n korkeudella lattiasta. Uunin alaosassa on 3,5 cm ulkoneva, 28 cm:n korkuinen "sokkeli". Uuniosassa muurin yläseuna kaartuu ulospäin ja päättyy 6 cm korkeaan pystyfasettiin 14 cm katon alapuolella. Uunin suuluukku on peltiä, väritään tumma, kaksipuolinen, poikittaissalvalla ja vetoluukuilla varustettu. Muuri on rapattu ja maalattu keltaisenharmaaksi. halkeillut ja paikattu.

Läntinen uuni ?

Eteläseinä: Harmaakivimuuri ulottuu n. seinän keskikorkeudelle eli 100 - 110 cm välipohjan yläpuolelle. Kivimuurin yläpuolella alkaa tiilimuuri. Seinä on rapattu, joten limitystä ei varsinaisesti näy, joitakin yksittäisiä tiilenpäitä lukuunottamatta. Näkyvien tiilien kokoja esim.: 16 x 9 ; 17 x 9 cm.

Lounaisnurkassa, seinän länsipäässä on rappaamatonta alaa, jossa limitys on näkyvissä. Se on tehty vuorottaisiin juoksu- ja päätykerroksiin. Tiilien kokoja tässä osassa esim.: 16 x 9 ; 30 x 9 ; 32 x 9 cm. Tiilet ovat varsin tasakokoisia. Saumat ovat n. 2 cm paksut ja laasti niissä on karkeaa ja harmaanvalkoista. Rappauksen poistamisen jälkeen on nähtävissä, että limitys koko seinän tiiliosuudella on tehty vuorottaisiin pääty- ja juoksukerroksiin. Tiilimittoja: 15 x 10 ; 31 x 9 ; 29 x 10 ; 28 x 7 ; 32 x 10 ; 30 x 8 ; 30 x 10 cm. Seinän yläosassa on kattoa kannattavien parrujen alla seinään muurattuna n. 8 cm paksu lauta, joka ulottuu aivan kaakkoisnurkasta lounaisnurkaan asti.

Seinän itäpäässä kiviosa kaartuu kaakkoisnurkkaan mennessä huoneeseen = pohjoiseen päin n. 4,5 m:n matkalla siten, että poikkeama seinän suorasta linjasta on kaakkoisnurkassa n. 35 - 40 cm. Seinän yläosa katon rajassa on suorassa linjassa, oikaisu on tehty tiiliosuudessa muuraamalla se kaltevaksi; se muodostaa pystysuunnassa loivan s-kaaren siten, että seinän yläreuna on mainitut 35 - 40 cm etelämpänä kuin lattian tasossa. Kaakkoisnurkassa eteläseinässä on kivimuuria täytetty tai paikattu tiilillä, esim. 55 cm leveä ja 70 cm korkea kokonaan tiilestä muurattu ala välittömästi lattian yläpuolella. Muuraus on nurkassa yleensäkin sekava; kiveä ja tiiltä.

Itäseinä ja eteläseinä eivät ole liittäessä keskenään, vaan itäseinä jatkuu eteläseinän taakse.

Eteläseinän länsipää ja länsiseinän ~~itäreuna~~ eteläpää muodostavat suoran kulman nurkassa, n. 195 cm:n matkalla lattiapinnasta ylöspäin. Kuusikulmaisen tornin aiheuttama kulman viistous näkyy vasta seinän yläosassa, jossa nurkan yli eteläseinän ja länsiseinän varaan on asetettu suuri luonnonkivilohkare, jonka varaan yläpuolella oleva tiilimuuri on rakennettu (6-kulmaisen tornin koillisseinä). Kiven kohdalla sen alla oleva tiilikerta on eteläseinässä vedetty hiukan seinäpintaa ulommas (överkrugning). Kivi on kooltaan (näkyvältä osaltaan) 120 cm pitkä ja 40 cm korkea. Se ulottuu eteläseinässä 70 cm itään ja länsiseinässä 100

E 203 (jatk)

cm pohjoiseen. Etelä- ja länsiseinän välillä ei näy olevan liitosta, vaan suora pysty sauma. Länsiseinä näyttää jatkuvan eteläseinän sisään. Tiilimuuraus kiven päällä näyttää olevan limitetty 2 juoksua ja pääty - järjestykseen. Tiilien kokoja: 31 x 8; 27 x 7 ; 16 x 8 cm.

Eteläseinän keskellä on umpeenmuurattu tiilikaariaukko. Se on muurin harmaakiviosan yläreunassa siten, että aukon tiilikaaren yläreuna keskikohdaltaan ulottuu ehkä 10 cm harmaakiviosan yläpuolelle. Kaaren keskiosa on umpeenmuurauksen (tai muussa) yhteydessä purettu.

Aukon alareuna jää lattiataso n alapuolelle (n_p 20 cm). Sen la-
em korkeus lattiapinnasta on n cm. Sivuseinämän korkeus lattiasta kaaren kantaan on: (itäreuna) 60 cm ja (länsireuna) 50 cm. Aukon leveys on n. 150 cm. Aukon yläosan muodostaa segmenttikaa-
ri, joka on muurattu siten, että vuorottain on näkyvissä yhden tiilen pitkä sivu ja vuoroon kaksi tiilen päätä.

Saumat ovat paksut, jopa 4 cm. Laasti on karkeaa, mustan hiekan, kiilteen, sekaista sekä kalkkipitoista, väriltään hiukan keller-tävää. Kaaren tiilien kokoja: 31 x 8 ; 32 x 8 ; 14 x 8 ; 14 x 9 ; 15 x 8 cm. Aukon itäpieli on revennyt umpeenmuurauksesta irti, niin että aukon seinämää näkyy kappaleen matkaa seinän sisään. Aukko kapenee ~~sisään~~ ulospäin (etelään) selvästi, ehkä myös madaltuu. Umpeenmuurauksen limitys ei ole aivan säännöllinen. Pyrkii olemaan pääty-juoksu-pääty jne., mutta ei ole johdonmukainen. Joukossa on pieniä täytepaloja. Tiilien kokoja: 31 x 8 ; 31 x 9 ; 17 x 9 ; 16 x 9 cm. Umpeenmuurauksen saumoissa laasti on harmaata ja karkeaa, pikkukivien ~~saumojen~~ ja kalkkitiivisty-
mien sekaista.

Länsiseinä on kokonaan tiilestä muurattu. Suurimmalta osaltaan rapattu karkeasti levitetyllä paksulla karkealla harmaalla laastilla. Seinän eteläosa n. 330 cm:n matkalla on ilman rappausta. Tällä osalla on näkyvissä kaksi erilaista. (ja eriaikaista) muurausta: huoneen nurkasta n.160 cm pohjoiseen ulottuva osa eli 6-kulmaiseen torniin kuuluva osa on muurattu juoksu-juoksu-pääty -limitykseen. Tiilien kokoja tässä osassa: 30 x 8 ; 31 x 8 ; 27 x 8 ; 14 x 8 ; 14 x 8,5 ; 13 x 8 cm. Saumat ovat keskimäärin 2 cm paksut, laasti on kellertävää, tiivistä, mutta joukossa runsaasti pientä kiveä t. karkeata hiekkaa. N.30 cm:n päässä nurkasta on seinässä pystysuora halkeama, jonka leveys on n. 4 cm. Tiilien pinnassa on paikoitellen jälkiä valkoisesta tai kellertävästä rappauksesta tai slammuksesta.

Rappaamattoman alam muu osa (ja seinän koko loppuosa) on uudemman näköistä muurausta, Tiilet on siinä limitetty vuorottamisiin juoksu- ja päätykerroksiin. Seinän tämä osa on myös vanhempaa osaa n. 10 cm lännempänä siten, että seinässä on selvä pystysuuntainen pykälä. Vanhemman ja uudemman muurauksen liitoskohdassa on myös halkeama. Tiilien kokoja tässä osassa: 30 x 8 ; 29 x 7 ; 31 x 8 ; 32 x 9 ; 17 x 9 ; 16 x 9 ; 16 x 7 cm. Laasti on harmaata ja karkeaa. Saumojen paksuus vaihtelee 1:stä 2:een cm:iin. Saumat on tehty viimeistelemättömästi; tiilien välissä laasti usein niukkaa.

Neliömäinen huone kuusikulmaisen tornin toisessa kerroksessa, E 105:n ensimmäisen porrasnousun ylätasanteen tasolla.

Katto: tasainen, keskellä huonetta pohjois-eteläsuuntainen, veistetty palkki (jossa kaksi valopistettä). Katto ilmeisesti leveitä lankkuja, päällystetty massalla tms. Maalattu vaalean kellertäväksi.

Seinät: rapattu, maalattu kuten katto.

Pohjoisseinässä koillisnurkassa kaarisyvennys, jossa ovi, keskemällä seinää (edellisestä länteen) samanlainen, hiukan kapeampi, ei yhtä syvä ja 21 cm lattian yläpuolelta alkava syvennys, joka on umpinainen.

Näiden välissä näkyy markeerattuna umpeenmuuratun kaariaukon vasenta pieltä ja kaaren vasenta puolta. Pieli ulottuu lattiatasoon saakka. Seinäpinta kallistuu pohjoiseen päin.

Itäseinässä seinän keskilinjan pohjoispuolella, 88 cm korkeudella lattiasta on suorakulmainen komerosyvennys (korkeus 82, leveys 48, syvyys 30 cm), jonka katteena on ohut (2 cm) lauta. Kaakkoisnurkassa osittain umpeenmuurattu kaariaukko. Muuraamatta jätetty osa aukosta on peitetty 108 x 111 (kork.x lev.) kokoisella levyllä.

Eteläseinän keskellä on ikkunasyvennys, jossa ikkuna. Suvennyksen, oik. komeron, lattia on nostettu levypintaisella korokkeella n. 33 cm huoneen muuta lattiaa korkeammalle. Komeron seinät ovat sileiksi rapatut. Seinä ikkunalapuolella on vuorattu sileällä vaakalaudoituksella (josta neljä lautaa on näkyvissä).

Ikkunapenkin korkeus komeron lattiasta on 54,5 cm, syvyys 20,5 cm. Ikkunalaudan paksuus 6.5 cm.

Ikkuna on nelijakoinen, neliömäinen. Puitteet vaaleanharmaiksi maalatut. Sisäpuitteessa pitkäsuljin. Sisäpuolella on rautaiset luukut, jotka on maalattu seinien värisiksi.

E 207 (jatkoa)

Länsiseinässä lounaisnurkan lähellä on samanlainen aukko markeerattuna kuin itäseinän vastaavalla kohdalla, mutta se on kokonaan umpeenmuurattu.

Luoteisnurkassa on jälkiä puretusta tulisijasta. Katto on tässä kohdassa paikattu levyllä, samoin jalkalistat ovat täydennetyt nurkassa muista poikkeavin listoin.

Lattia: tasainen, päällystetty harmaaksi maalatulla kovalevyllä (ja nähtävästi korotettu; alla lankkulattia?). Jalkalistat on maalattu samalla värillä, kiertävät koko huoneen. (profiili ks. piirros).

Ovi: kaksinkertainen. Sisäovi on tehty leveistä laudoista (4 kpl), Laakaovi, kooltaan 171,5 x 85 cm, jossa sisäpuolella päällenaulatusta puulistoista tehty peilikuviointi. Taotut saranat ja saranaraudat, 2 kpl.

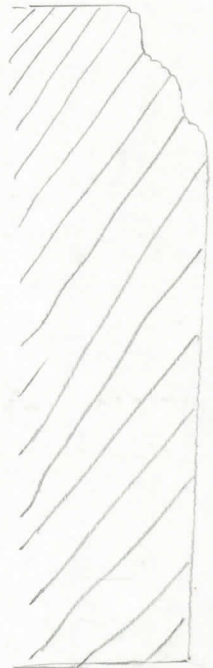
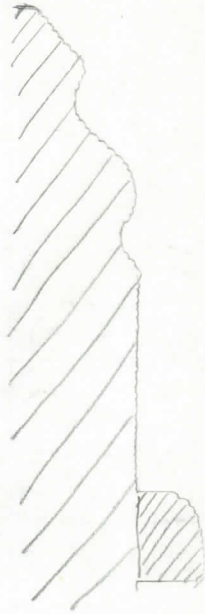
Seinän paksuus on 57 cm. Kynnys on päällystetty pellillä, maalattu lattianväriseksi. Ulompi ovi on rautapeltipäällysteinen, vankila-aikainen, kooltaan 176 x 93 cm. Harmaaksi maalattu. Ulkopuolella on kaksi salpaa, suuri lukko poistettu. Tirkistysaukko on peitetty.

Kiinteää sisustusta ei ole.

Lämpöpatteri kaakkoisnurkassa eteläseinällä.

E 207

jalkalaste →

jalkaan
laste
poistettu avaruus
kalhdalla

Faint, illegible handwriting and a large, faint stamp or watermark are visible in the lower half of the page.

Esilinnan eteläsiivessä pihan puolella oleva aulamainen tila, johon portaikko E 105 nousee etelästä, lounaisnurkasta. Portaikko jatkuu ylöspäin itäseinältä, E 303:een johtavan oven eteläpuolelta, nousten kuusikulmaisen tornin pohjoisseinällä eteläsiiven länsipään kolmannen kerroksen tasolla olevalle tasanteelle, joka on erotettu kaiteella muusta osasta E 302:ta.

Ovi: E 302:n ja E 303:n välinen ovi on avattu seinään vuonna 1938.

Katto: kahdeksan pohjois-eteläsuuntaisen nelikulmaiseksi veistetyyn parrun kannattama, välipohjan lankut parrujen yläpuolella. Eteläosassa, porrastasanteen yläpuolella katoparrut ovat itä-länsisuuntaiset ja niitä on viisi. Näistä kaksi eteläisintä on katkaistu Eerikin vankilan portaiden kohdalla. Pohjoisimman itä-länsisuuntaisen parrun keskellä porrastasanteesta nouseva nelikulmainen pystyparru, joka kannattaa välipohjaa. Katto on vaaleanharmaaksi maalattu.

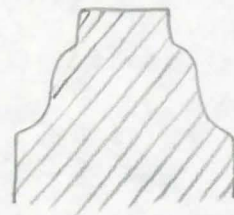
Seinät: Tiiltä, rapatut. Maalatut harmaiksi, hiukan kattoa tummemmiksi.

Ikkunat: kaksi ikkunaa pohjoiseen, kaarisyvennyksissä. Ikkunat ovat tavanmukaisia nelijakoisin puittein, jotka ovat harmaaksi maalatut.

Puitteen profiili (ulko- ja sisäpuite samalla tavoin profiloitu):

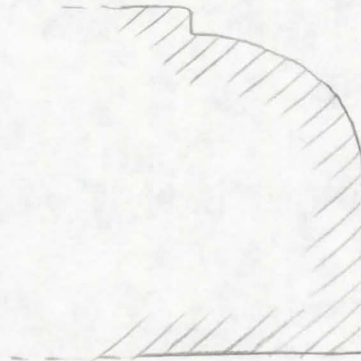
keski-pystylistä

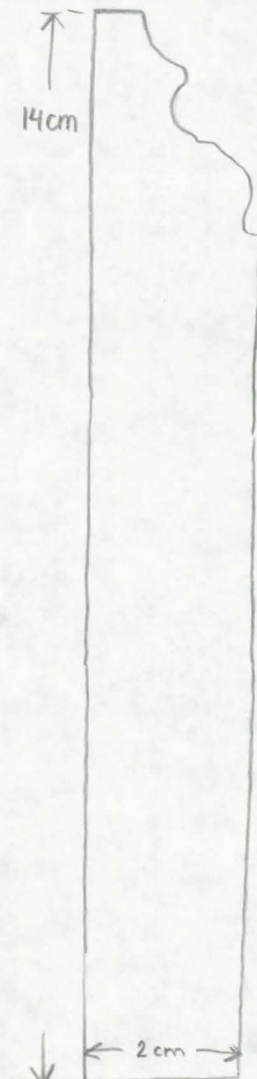
puitteen profiili

E 302 (jatkoa)

Ikkunapenkki: 52 cm syvä, 5 cm paksua lautta, etureunasta profiloitu:

Lattia: lautta, itä-länsisuuntaiset laudat, joiden leveys 16 t.18 cm. E 303:een johtavan oven edessä itäseinän vieressä on 16 cm muuta lattiaa ylempänä oleva, portaiden (E 105) levyinen koroike, jonka laudat ovat pohjois-eteläsuuntaiset. Lattia on uusittu 1960 (?) -luvulla. Jalkalistaprofiili: listan korkeus 14 cm.

E 302 (jatkoa)

(E 105)

Tasanne huoneen eteläosassa on tiilipintainen:tiilien koko 13 x 26 cm...16 x 30 cm, vaihtelee. Tasanteen reunassa on 11 cm korkea, muurattu reunus, jonka päällä on puinen, 80 cm korkea kaide, jossa leveän aluslankun ja kapeamman yläpienan välissä on nelikulmaiset, kulmittain asetetut pystypienat n. 15 cm:n välein. Kaide on harmaaksi maalattu.

Ovet: Itäseinän pohjoisosassa on ovi E 303:een. Se aukeaa E 302:een, vasenkätisesti. Ovi on rautapellitetty, harmaaksi maalattu. Koko: 91 x 186 cm. Messinkiset painikkeet ja helat. Tukevat, taotut saranakoukut. Puupieleet ovat vanhat. Oven keskikorkeudella on rautasalpa, joka voidaan lukita oven eteen. Kahden muun salvan vastarengas on jäljellä oven pielessä, ylhäällä ja alhaalla. THM vuosikirjan tietojen mukaan ovi on avattu vuonna 1938. Oviaukko salparautoineen ja saranoineen on vankila-aikaisen näköinen; on ollut ehkä umpeenmuurattu ennen vuotta 1938. Kynnys on 9 cm lattiaa (koroketta) korkeammalla.

Länsiseinän eteläosassa on samanlainen ovi kuin edellä kuvattu, mutta oikeakätinen; avautuu E 302:een. Oven koko on 90 x 180 cm.

Kuusikulmaisen tornin pohjoisseinän keskellä, E 302:n lounaisnurkassa eteläseinässä E 307:ään johtava ovi. Aukossa on vain sisempi, pystylaudosta koottu ovi, joka on maalattu harmaaksi. Ulompi, E 302:een aukeava, todennäköisesti vankila-aikainen rautaovi on poistettu, jäljellä ovat saranakoukut ja salpojen vastalenkit sekä lukon kielen pesä oven vasemmassa pielessä. Oven koko on 80 x 171 cm.

Lämmityslaitteina ovat lämpöpatterit ikkunoiden alla.

Kiinteää sisustusta ei ole.

Käyttö: ollut viimeksi museon näyttelytilana.

Läpi rakennuksen ulottuva huone, johon on kulku E 302:sta sekä E 304:stä. Sekä ulko- että pihan puoleisissa seinissä on kolme ikkunaa. Huoneen keskilinjalla itä-länsisuunnassa on kolme puupylvästä, jotka kannattavat kattoa. Katto: vaaleaksi (valkoiseksi) maalattu lautakatto. Huoneen keskiakselilla itäseinästä länsiseinään ulottuva nelikulmaiseksi veistetty parru kooltaan 17 x 25 cm, jota kolme nelikulmaista puupylvästä kannattavat. Kattolaudat ovat itä-länsisuuntaiset, keskimäärin kolmepituutta eli kaksi jatkoskohtaa.

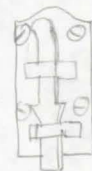
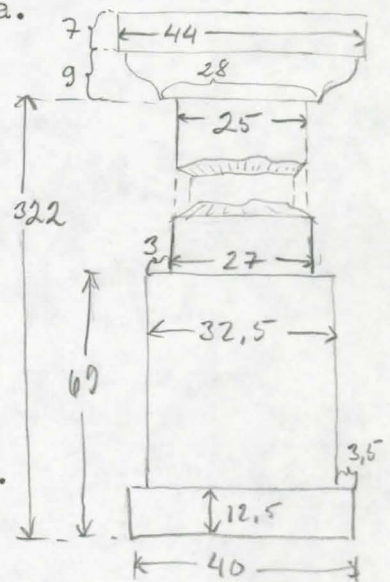
Pylväät: nelikulmaiset, laudoin vuoratut hirsipylväät, alaosaltaan 69 cm korkeudelle asti sivun leveys 32,5 cm, ylempänä 27 cm. Jalkalistat suorat, pylväiden yläpäässä konsoli, joka on muodostettu profiililistasta.

Seinät: rapatut, maalatut vaaleanharmaiksi lounaisnurkan viistää kuusikulmainen torni; tässä seinänosassa on näkyvissä eteläseinän taakse jatkuvan segmenttikaarisen aukon oikea pieli.

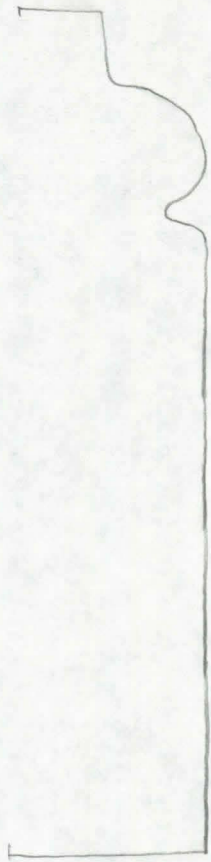
Lattia: uutta sileää lautaa, joiden leveys on keskimäärin 21 cm. Laudat ovat itä-länsisuuntaiset eli huoneen pituussuuntaiset. Jalkalistan profiili: ks. piirros seur. siv.

Ikkunat: tavanomaiset, neliömäiset, nelijaakoiset. Sekä pohjois- että eteläseinässä on kolme ikkunaa. Puitteet vaaleanharmaiksi maalatut. Suljettavissa pystysalvoin: Eteläseinän ikkunoissa on sisäpuolella kaksiosaiset rautaluukut, jotka suljetaan salpakoukuin ja pitkäsulkimin. Ikkunapenkit ovat 5 cm paksua lautaa; reunan profiili- piirros seuraavalla sivulla.

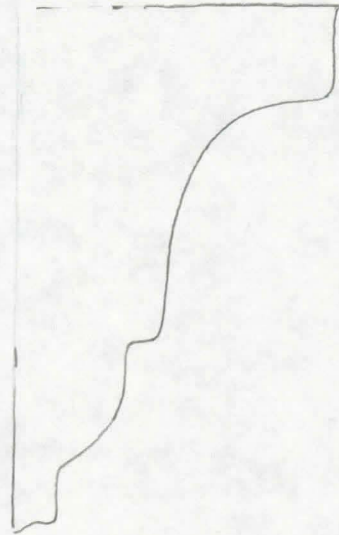
Eteläseinän itäisin ikkuna on tehty valokuvalähteistä päätellen n. 1890- luvulla tai myöhemmin.

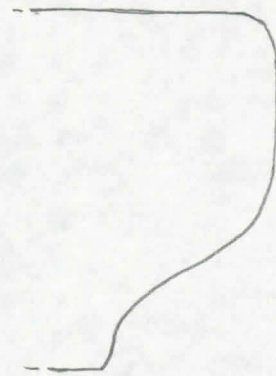
E 303 profiileja 1:1.

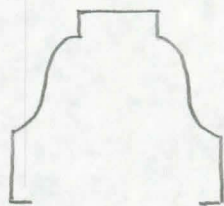
jalkalista 1:1

Kattolista

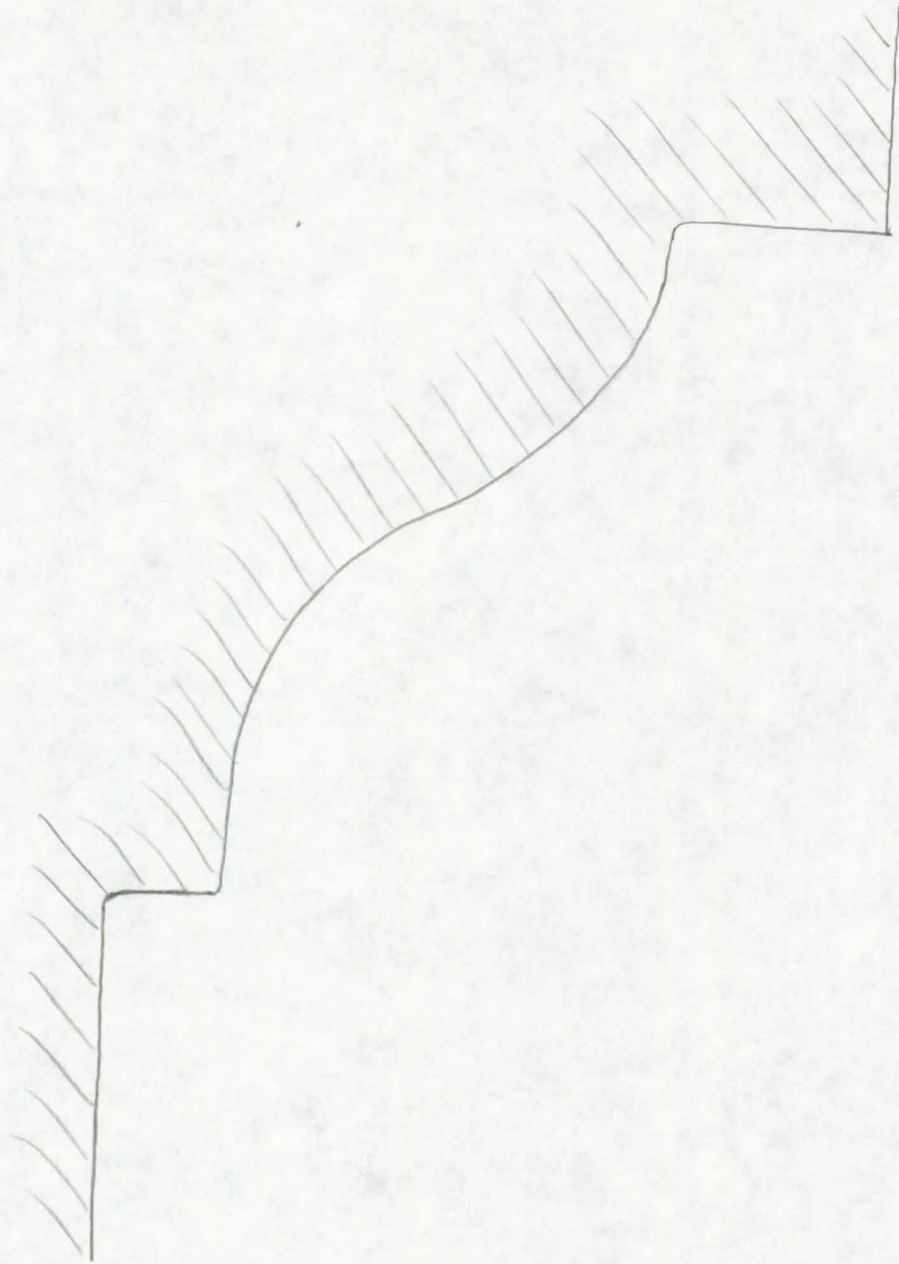

ikkunapenkin reuna

ikkunanpuite
(kuten E 302)

E 303

pylvään kapiteeli
mitattu keskimmäisestä pylväästä.

E 303 (jatkoa)

Ovet: ovi E 302:een huoneen luoteisnurkassa, kuvattu edellä . E 304:ään johtava ovi on huoneen kaakkoisnurkassa 114 cm lattiatason yläpuolella (=E 304:n lattian tasolla, jonne johtaa kuusi lautaporrasta, lattiataso seitsemäntenä. Portaan leveys on 184 cm, syvyys 30 cm, paksuus 6 cm. Oviaukossa on matala segmenttikaari, Ovi aukeaa E 304:ään oikeakätisesti. Uusi laakaovi, koko 184 x 98,5 cm, paksuus 5 cm.

Oviaukon ympärillä on Turun vanhan raatihuoneen pääoven kivikehykset, jotka seisovat 123/118 cm korkeilla pilareilla (sokkeleilla) ja ovat kiinnitetyt seinään rautakoukuin.

Uuni: E 304:ään johtavan oven pohjoispuolella, umpeenmuurattu suu. Koko: 132 x 143 (132) cm, korkeus = huon. kork. Tiilestä muurattu, maalattu seinien värillä. Alaosassa on n. 5 cm ulkoneva, 41...45 cm korkea sokkeli, kulmat viistetty. Muuten sileä ja koristeeton.

Lämmitys ikkunoiden alapuolelle asennetuin lämpöpatterein.

Kiinteää sisustusta ei ole.

Valaistus: kaksi valaistuskiskoa, joissa kohdevalot.

Käyttö: museon Turku- materiaalin näyttelyhuone.

Yksityiskohtia: eteläpuolen katossa on neljä ripustuslenkkiä.

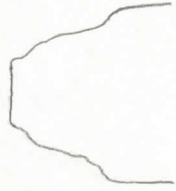
E 304 pieni huone E 303:n itäpuolella, eteläsiiven
 eteläosassa.

Nelikulmainen huone, eteläseinässä ikkunasyvennys, koillisnurkassa ja kaakkoisnurkassa savuhormi tms. ulkonema. Katto: tasainen, kovalevyllä päällystetty, valkoiseksi maalattu. Kattolista karniisinmuotoinen (pirros seur. s.) Seinät: Rapatut, valkoiseksi maalatut, sileät. Lattia: verraten uusi lankkulattia. Lankkujen leveys vaihtelee 16...21 cm. Laudat ovat pohjois- eteläsuuntaisia, ikkunakomerossa itä-länsisuuntaiset (4kpl). Laudat on naulattu päältäpäin, naulat "sepäntekoisia", kannat litistetyt.

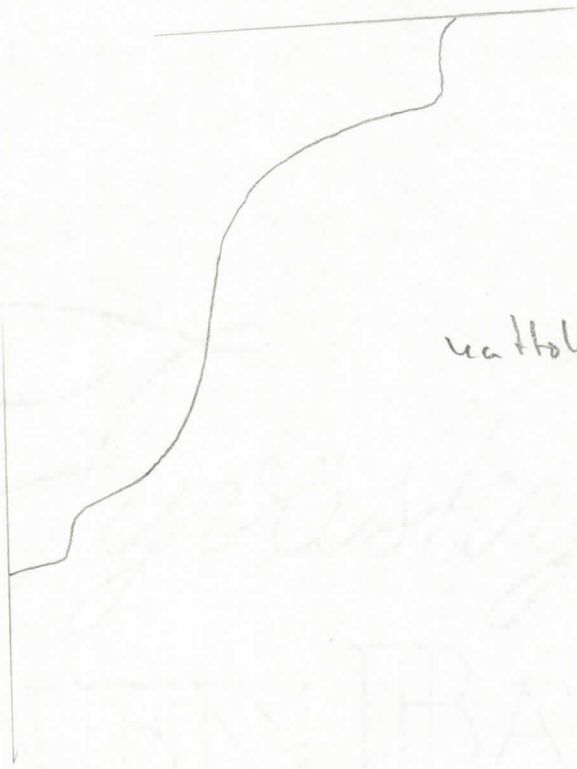
Ikkuna: eteläseinällä, tavanomainen neliömäinen, nelijakoinen. Puitteen profiili on tavanomainen (piirr. seur. sivulla). Huoneen puolella kaksiosaiset rautaluukut, jotka suljetaan pitkin hakakoukuin (sivuseinissä) ja pitkäsulkimella. Luukkujen yläosassa olleet pyöreät pienet aukot on suljettu niittaamalla rautalevy luukkujen taakse. Puite ja rautaluukut maalattu harmaiksi.

Ikkunakomero on n. 120 cm syvä; ikkunapenkin osuus 37 cm. Ikkunapenkin korkeus on 78 cm lattiasta. Komero on suoraseinäinen ja -yläosainen. Kulmat ovat viistetyt (n. 2 cm) 184 cm korkeudelle asti lattiasta. Ikkunapenkin päällys on paksua lautaa, joka on maalattu ikkunanpuitteen ja rautaluukkujen väriseksi, harmaaksi, kiiltäväksi. Reunan profiili = piirros seur. sivulla.

Ovet: E 303:een huoneen länsiseinän eteläosassa uusi laakaovi (kuvattu E 303:n yhteydessä). Oviaukko E 305:een keskellä itäseinää. Pielet suorat, huulleet molemmin puolin, harmaaksi maalatut. Ovi aukeaa vasenkätisesti E 305:een, jonka puolella ovat saranat sekä keskikorkeudella lattaraudasta valmistettu salpa, Ovi on poistettu.

iklan a

veattolista

iklan a peridi

E 305 suuri kolmiomainen huone eteläsiiven ja itäsiiven yhtymäkohdassa.

Yleistä: huone on muodostunut nykyiseen pyöreän tornin rakentamisen yhteydessä.

Katto: Lautakatto, uusi, pohjois-etelä-suuntaisten nelikulmaisiksi piiluttujen parrujen kannattama. Parruja on 12 kpl. Vinolla kaakkoisseinällä parrut lepäävät seinään muuratun samankokoisen parrun päällä. Pohjoisseinässä ja eteläseinässä parrujen alla on 7 cm paksu lankku. Länsiseinästä tulee viereisten huoneiden puolelta kolme parrunpäätä tälle puolelle, ja ne liittyvät kattoparruihin kohtisuorin liitoksiin; (piirros)

Kattopalkkien mittoja: (esim.)

paksuus (korkeus) 24 cm

leveys (paksuus) 23 cm

Seinät ja ovet: Seinät rapatut, valkoisiksi kalkitut. Eteläseinä suora, siileä lyhyt seinänosa. Kaakkoisseinä vino seinä pyöreää tornia vasten.

Seinässä on ollut kaikkiaan kolme kaarikomeroa, joista kaksi on jäljellä: lounaassa 29...34 cm syvä, 192 cm korkea komero, kaaren säde 92,5 cm. Komeron lounainen seinä häviää etelä-

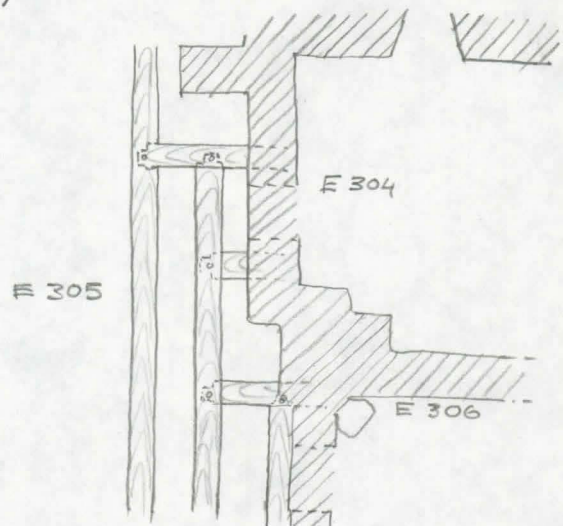
seinään 101 cm:n korkeudella lattiasta. Eteläseinä jatkuu suoraan komeron perälle ilman taitetta tai kulmaa.

Tästä koilliseen on umpeenmuuratun oven segmenttikaarinen komero, jonka korkeus on 190 cm, leveys 116 cm ja syvyys n. 110 cm. (komeron peräseinän leveys 117.5 cm)

Komeron lattia on tiiltä jotka on ladottu komeron syvyysuuntaan. Se on n. 11 cm puulattiaa korkeammalla.

Tiilien koko on keskimäärin: pituus n. 30 cm, leveys 15 cm.

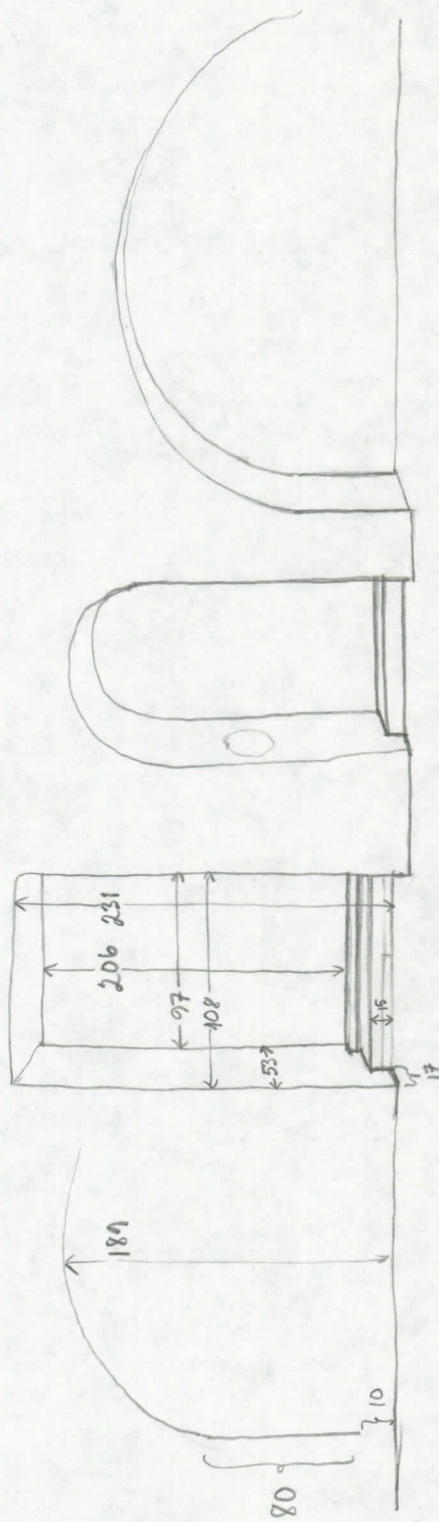
Komeron koillisseinässä on markeerattu ympyrä \varnothing 26,5...28 cm, 79 cm tiilipinnan yläpuolella, lähellä komeron suuta. Komeron vasemmalta puolelta on leikattu poikki saranakoukut ja oikealta lukon kielen lenkki.

kattoparrujen asema ylhäältä nähtynä.

E 305 kaakkoisseinän komerot

Komerosta koilliseen on nykyinen suorakulmainen, tasalakinen ovisyvennys. Sen mitat ovat: korkeus 231 cm (katto laskee syvemmälle mentäessä), leveys suulla 108 cm, perällä (oven luona) 97 cm. Komeron syvyys on n. 53 (...58) cm. Komerossa on ensin n. 15 cm korkea lautaporras, jonka etureuna on seinästä 17 cm sisään ja 37 cm:n syvyinen. Muurattu kynnyksen oven alla on 8 cm korkea.

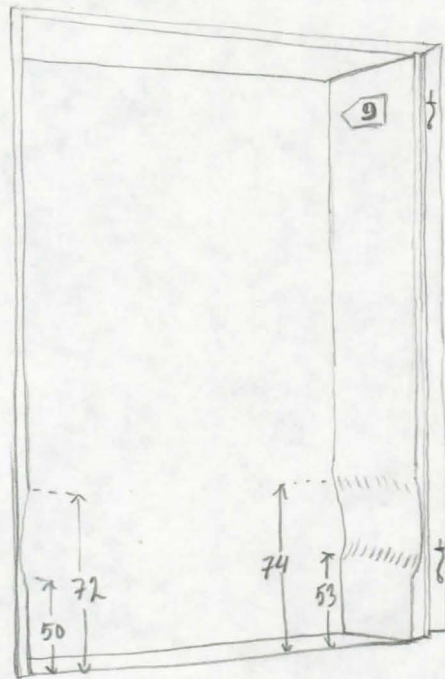
Komeron korkeus perällä lautaportaasta kattoon mitattuna on 206 cm. Etukulmat on viistetty n. 195 cm:n korkeudelle asti.

Vasemmassa ja oikeassa pielessä on keskikorkeudella

salparaudan rautalenkki. Ovi on harmaaksi maalattu, puinen laakaovi, jossa on vanhanmallinen messinkipainike. Ovisyvennyksen vasemmalla puolella (= tästä koilliseen) on seinässä markeerattuna kaarisyvennyksen ääriviiva. Laki siinä on 189 cm lattian yläpuolella. Markeeraus alkaa 10 cm lattian yläpuolelta, suoran osan korkeus on 80 cm. Kaaren säde on n. 117 cm. (Vrt. näitä koskeva piirros edellä.)

Itäseinä on suora, sileä, ilman yksityiskohtia. Seinän päällä on vinosti kattoparru, joka eteläpäästään on seinän itäpuolella, pohjoispäästään länsipuolella.

Pohjoisseinä: seinän läntisin osa, jossa on ikkuna, on muuta seinää 16 cm syvempänä. Lisäksi ikkunasyvennys on 30 cm syvä. Ikkunan itäpuolella on ovi C 310:een. Ovi-aukon koko: 187 x 90 cm. Karmin syvyys 27,5 cm. Karmi on suora, huullettu molemmin puolin, ovi poissa. Oikeassa pielessä on taotut saranat, varsinkin ylempi on siromuotoinen. Vrt. piirros yllä.

E 305:stä C 310:een johtava ovi E 305:n puolelta nähtynä.

Kummassakin pielessä samalla korkeudella veistetyt n. 20 cm korkeat levennykset.

E 305 (jatkoa)

Länsiseinä: keskellä seinää on siitä hiukan ulkoneva hormi. Sen pohjoispuolella oleva länsiseinän osa on n. 40 cm lännempänä kuin eteläpuolinen. Hormi muodostaa kaksi porrasta länteen päin, 27 ja 14 cm. Lounaisnurkan lähellä on toinen, nelikulmainen hormi, joka ulkonee seinästä 80 cm ja on 80 cm:n paksuinen. Hormin ja eteläseinän väliin jää 55 cm (perältä 52 cm) leveä, n. 85 ...90 cm syvä komero. Sen lattia on tiiltä ja käsittää kaksi porrasta: etummaisesta syvyys on 67 cm ja korkeus 28 cm, takimmaisesta l. ylemmän syvyys on 27 cm ja korkeus 27 cm.

Länsiseinän eteläosan keskellä on oviaukko E 304:ään, sen edessä 8 cm paksusta lankusta veistetty (nurkat pyöristetty) 28 cm syvä ja 128 cm leveä porras. Oviaukon koko on 185 x 90 cm. Kynnyksen raudoitus: 2 kpl 5 cm leveää rautaa. Ks. myös E 304:n yhteydessä. Länsiseinän pohjoisosan keskellä on oviaukko, joka johtaa E 306:een. Ovi on poistettu. Oviaukon koko pielineen oh 171 x 82 cm. Yläpienen vuorilauta on 8 cm leveä ja 118 cm pitkä, kovera, voimakkaasti profiloitu, vrt piirros. Sivupieliä listat ovat kolmiuraiset, 10 cm leveät (ks. profiilipiirros). Oven pielet ovat harmaaksi maalatut. Ovi on auennut vasenkätisesti E 305:een päin. Saranoiden alapäässä on pyöreä nuppikoriste.

Ikkuna: Neliömäinen, nelijakoinen, tavanomaista mallia. Puitteet ovat harmaiksi maalatut, listat muodoltaan kuten aiemmin. Ikkunasyvennyksen yläosassa on matala kaari. Ikkunapenkki on muurattu, 13 cm syvä.

Käyttö: museon näyttelyhuone, muotokuvagalleria.

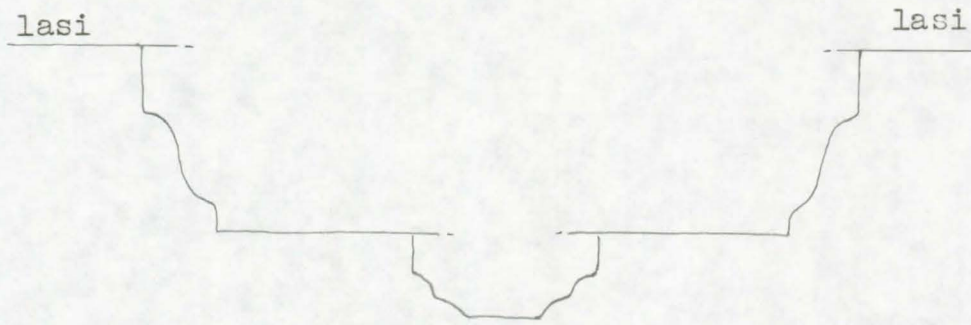
E 306 ns. piirustuskolulun huone.

Pieni nelikulmainen huone E 304:n pohjoispuolella.

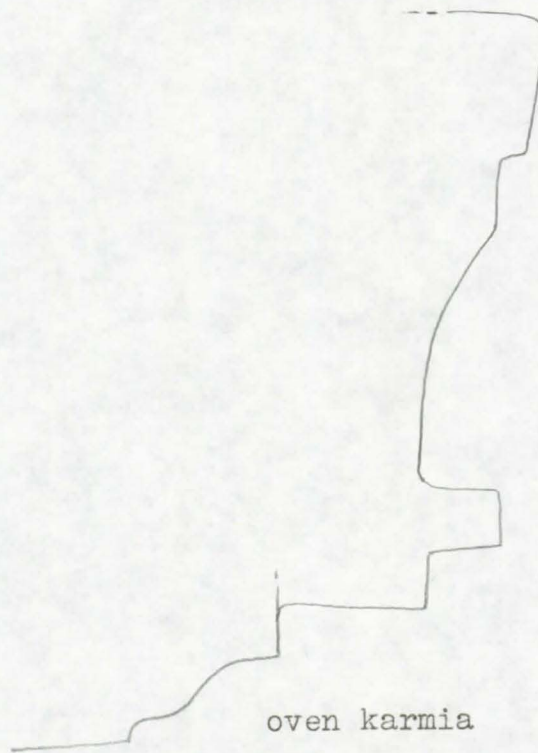
Yleistä: pieni huone esilinnan itä- ja eteläsiiven yhtymäkohdassa eteläsiiven puolella, kolmannessa kerroksessa. Ikkunoita on vain yksi, pohjoiseen. Lattia on maalaamaton-ta lautta ja levein, maalatuin jalkalistoin varustettu.

...

E 306

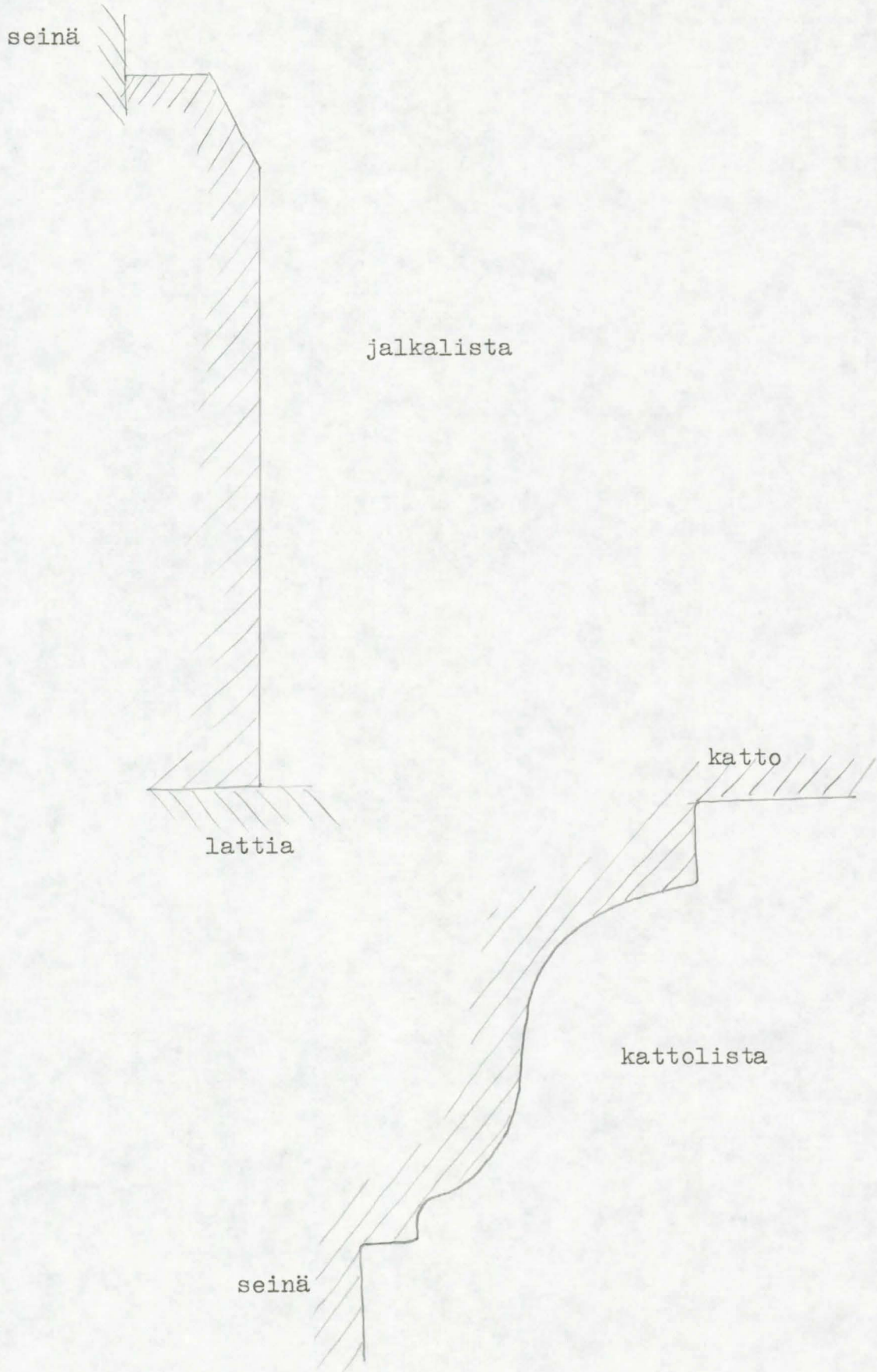
Ikkunapuitteiden keskiosa

Oven otsalaudan
profiili

oven karmia

E 306

E 307 kuusikulmaisen tornin kolmannenkerroksen huone
Rahakammio.

Katto: Pohjois-eteläsuuntaisista, höylätyistä laudoista kattoparrujen alapuolelle taotuih naulojin rakennettu tasainen katto. Katossa neljä valaisinta. Katto on tehty viime sisustuksen (Bryggman) yhteydessä, samoin lattia. Pontattujen lautojen leveys n. 14...20 cm. Kattolistoja ei ole.

Seinät: tiilestä muuratut, rapatut, valkaistut. Ikkunauukkojen kaltaisten aukkojen umpeenmuuraukset on markeerattu seinien pintakäsittelyssä kaakkois- lounais- ja luoteisseinässä. Pohjoisseinän keskellä on hormi- tai muurirakennelma, joka ulkonee seinästä siten, että sen etupin- nasta mitattuna on pohjoisseinän länsiosa ovineen 95 cm pohjoisempana, itäosa, (johon hormi yhtyy n. 120 cm pituisena vinona seinän osana) n. 70 cm pohjoisempana.

Lattia: on tasaista lautaa, pohjois-etelä-suuntaisesti rakennettu, naulattu taotuin naulojin. Lautojen leveys on keskimäärin 19...21 cm. Jalkalistoja ei ole.

Ikkunat: eteläseinällä, 2 kpl, segmenttikaarisissa syvennyksissä. Itäisen syvyys (= ikkunapenkin) 86, läntisen 89 cm. Ikkunapenkkien korkeus lattiasta : itäinen 100, läntinen 95 cm. Ikkunapenkit vaaleaksi maalattua, 7 cm pak- sua lautaa, joissa reunassa profiili (ks. piirros).

Ikkunat ovat tavanomaiset nelikulmaiset, nelijakoiset.

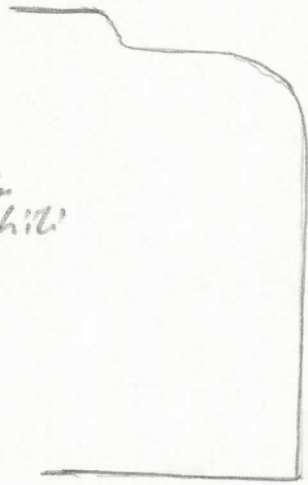
Puitteet maalattu vaaleiksi. Ulkopuolelta profiloitu (ks. muita vast. piirroksia), sisäpuolinen puite suora- viivainen: . Ikkunoissa on ollut ristikkokalterit, n. 34 cm:n päässä ikkunan sisäpuolella, mutta ne on pois- tettu. Ikkunapenkissä on vain neliömäiset paikkausjäljet. Ikkunat on varustettu kaksiosaisin rautapeltiluukuin, jot- ka suljetaan pitkin vinohaoin ja pystyllä pitkäsulkimel- la. Luukkujen yläosa on muotoiltu ikkunasyvennyksen kaar- ta noudattelevaksi.

Ovi: Pohjoisseinän länsiosassa suorakulmainen syvennyys, 63 cm syvä. Leveys 120, korkeus 194 cm. Syvennyys suippe- nee oveen (= pohjoiseen) päin, jossa ovenpielen kohdalla mitat ovat 94 x 184 cm. Syvennyksen katteena on vaakasuo- ra (laskeva) lautakatto, lautojen leveys (lautoja 3 kpl): sisin 25 cm, keskim. 21 cm ja uloin eli huoneen E 307 puoleisin 15 cm. Ovenpielet suorat, puiset, raudoitetut. Ovi tasalakinen.

E 307

Rannakaannos

Stalmanapenkkin
reunan profiili

Pyöräskytä

ILINEN IBANK

Kuusikulmainen huone kuusikulmaisen tornin ylimmässä kerroksessa. Tunnetaan Erik XIV:n vankihuoneena, tarinaan liittyvien ja sitä ruokkivien painanteiden takia lattiasa ja ikkunapenkeissä.

Huone on ollut vankila-aikana vankiselleinä, väliseinällä kahteen osaan jaettuna. Ennen vankila-aikaa ollut pitkiä aikoja tyhjillään, mm. ikkunat ilman laseja, jolloin sisään talvella satanut ja keväällä sulanut lumi ja sadevesi ovat turmelleet sisustaa, lattiaa ja kattoa.

Katto: lepää yhdeksän pitkittäisen, itä-länsisuuntaisen n. 25 x 25 cm paksuisten palkkien päällä. Kattolaudat ovat pohjois-eteläsuuntaiset, keskimäärin 22 * * * 23 cm leveät. Katto on maalaamaton ja kalkitsematon. Viidessä kattoparrussa on huoneen keskikohdalla nelikulmainen paikkaus, joka lienee jälkiä puisesta väliseinästä. Kaksi pohjoisinta palkkia katkeaa keskeltä pohjoisseinällä olevan hormin kohdalla. Itä- ja länsiseinässä parrujen alla on 9 cm paksu lankku. Kattolaudoitus on aiemmin jossain vaiheessa ollut parrujen alapuolella. Parrujen päitten välisen seinän yläosan rappaus on muuta vaaleampi ja pinnaltaan epätasaisempi.

Seinät: rapatut, harmaanvalkoiset. Hormiosa suora, sileäpintainen, seinissä tiilimuurin struktuuri erottuu laastin alta. Kaakkois- ja lounaisseinissä on markeerattu nykyisiä eteläseinän ikkuna-aukkoja vastaavat aukot. Luoteisseinässä on pyöreämpikaarisen aukon markeeraus. Aukon leveys on ollut n. 105 cm, laen korkeus lattiasta n. 184 cm. Osa samanlaista kaarta on lounaisseinän umpeenmuuratun ikkuna-aukon pohjoispuolella jäljellä. Luoteisnurkassa on markeerattuna osa hormi- tms. rakennetta. Pohjois- ja koillisseinissä ei laastin läpi ole tiilimuurissa havaittavissa aukko- tms. erikoismuurausta.

Ikkunat: eteläseinässä on kaksi segmenttikaarista ikkunaa, joiden puitteet kooltaan ja muodoltaan ovat tavanomaiset neliömäiset, nelijakoiset. Puitteet ovat maalatut punaruskeiksi. Itäisen aukon koko: leveys 150, korkeus 136 cm. Läntisen leveys 152, korkeus 144 cm. Ikkunapenkitteet ovat n. 7 cm paksua lautaa, maalaamattomat ja pinnaltaan kulu- neet. Ikkunapenkkien syvyys: itäisen 91, läntisen 105 cm reunasta sisäpuitteeseen mitattuna.

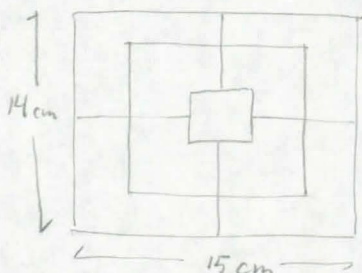
Ikkunapenkeissä on erilaisia painanteita ja merkintöjä, nimikirjaimia numeroita ym. Läntisessä kaiverrettuna mm. ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ jonkinlainen nelikulm. peli. Ikkunoissa on rautakalterit 33 cm sisäpuolteen sisäpuolella.

Ikkunapenkkien laudat:

Itäinen: uloin lauta on 13 cm leveä, seuraava alkujaan 19 cm levyinen, reuna ehjä vain länsiosastaan, jonka profilointi on jäljellä:

Laudassa heti kalterien takana selvästi erottuvat numerot 86 raaputettuna lautaan. Seuraava, kalterien sisäpuolinen lauta on kuluneempi, 22 cm leveä. Lähellä itäpäätä on pieni kuluma, painuma, "kyynärpään jälki". Ikkunan keskipaikoilla laudassa on kaiverrettuna 15 x 14 cm kokoinen kuvio:

Itäreunassa on ruudukkoa. Reunimmainen lauta on 34 cm leveä, kulunut pinnaltaan. Erilaisia kuoppia ja reikiä. Ei "vanhoja" kaiverruksia. Länsipäässä ja keskellä naulan kanta näkyvissä, samoin naulan kärkiosa keskellä.

Läntinen: uloin lauta 12 cm leveä, suora; myöhäisiä kuluma- raaputus- ym. jälkiä. Seuraava lauta on 18 cm leveä, suora, sileä. Kalterien sisäpuoliset laudat: 1) 14 cm leveä, kaiverruksena mm. +, sekal. nimikirjaimia ym.

2) 24 cm leveä, kaiverruksina mm. ruudullinen pelilauta, jonka koko on 24 x 21 cm; muodostuu ruuduista, joista joka toinen kaiverrettu keskeltä kuopalle. Nimikirjaimet AS. ym. 3) 6 cm leveä täytelauta, naulattu isoin nauloin. 4) Reunimmainen lauta on n. 29 cm leveä.

Ovi: pohjoisseinän itäosassa. Suorakulmainen, puupuitteinen aukko. Puitteen syvyys 27 cm, puitteen leveys 13 cm. Puite maalaamtonta, nelikulmaiseksi veistettyä puuta.

Raudoitettu 1.4 x 4 cm lattaraudoin, kynnyks sisäpuolelta ja koko pielet ulkopuolelta. Oven koko 91 x 174 cm, ovi raudoitettu, nelikulmainen, ristikolla varustettu, nykyään peitetty tirkistysaukko. Ovi maalattu mustaksi. Tirkistysaukon yläpuolelle maalattu n° 10. Ovessa on ulkopuolella suuri 36 x 17 x 4 cm kokoinen lukko ja keskikorkeudella salparauta. Lisäksi ylhäällä ja alhaalla salvat.

Lattia: laskettu pohjois-eteläsuuntaisista lankuista, keskimäärin 19···24 cm leveistä. Laudoissa on useita jatkoksia, ei yhtenäistä pituutta kaikissa. Lankut on naulattu isoin nauloin, joiden kannat ovat näkyvissä. Keskilattialla ja lattian länsiosassa "Eerik XIV:n" kävelyn ja kääntäilyyn aiheuttamia painumia, jalanjäljen muotoisia kulumia lattialankuissa.

Esilinnan pihan kiveys mainitaan linnan tileissä useaan kertaan jo 1500-luvulla. Vuonna 1549 on linnan muurari kivennyt koko esilinnan pihan. Kaksi vuotta myöhemmin piha kivettiin uudelleen. Vuonna 1564 neljä kaupunkilaista käytti 39 päivää linnanpihan kiveämiseen. Piha kivettiin jälleen vuonna 1577. Kiveystä lienee toistuvasti uusittu seuraavinakin vuosisatoina.

Nykyinen esilinnan pihan kiveys on tehty vuonna 1962 päälinnan restaurointityön valmistuttua. Samalla pihatasa on nostettu n. 30 cm. Kiveys on kauttaaltaan tavanomaista kenttäkiveä, poikkeuksena vain portilta päälinnan sisäänkäynnille johtava isommista kivistä laskettu n. 2 metrin levyinen käytävä. Porttikäytävän kiveystä ei 1960-luvulla ole muutettu. Se on tehty hakatuista suorakaiteen muotoisista kivistä.

Pyöreän tornin korjauksen yhteydessä 1960-luvun lopulla on pihan kaakkoisnurkan kiveystä uusittu. Vuosien 1974-76 eteläpohjois- ja itäsiipien pohjanvahvistustöiden jälkeen on kiveys seinänvierustoilla niinikään uusittu.

Vuonna 1958 tehtäessä lämpökanavaa pihan poikki havaittiin kaivannossa pihan itäosassa harmaakivialue, joka kuului vanhempaan pihakiveykseen. Se oli n. 30 cm silloista pihapintaa alempana eli n. 60 - 70 cm nykyisen pihatason alapuolella. Samanlaista kiveystä oli myös kaivannon länsipään lähellä. Keväällä 1975 kaivettaessa pohjoissiiven eteläpuolella tuli seinän vierestä n. 80 cm nykyisen pihatason alapuolelta esiin kiveys, joka epäilemättä on aikaisempaan pihatasaan kuuluva, ehkä samaan mitä v. 1958 oli löytynyt. Sama kiveys näkyi myös itäsiiven länsipuolen kaivannon seinämässä.

Seinänvierustojen kiveystä korjattaessa kivet juntattiin hiekkapohjaan, minkä jälkeen päälle levitettiin hiekkaa, joka imeytettiin kivien väliin vedellä. Pinnasta tuli epätasainen ja hiekan runsauden vuoksi kiveys näyttää harvalta. Korjauksen yhteydessä on tehty myös katuojaa muistuttavat vesiojat seinänvierustoille.

R. Mattila: joko kiveistä n. 60 cm:n paksuudelta saaneen uuden pinnan laskemista. Uusi pinta on täysin korkeammalla. Vanhat pihakivet sirottiin päältä uuden pihapinnan laskemista, mutta ei selity missä.

MUSEOVIRASTO
RAKENNUSHISTORIAN OSASTO

Helsinki

No
Viite

Puhelinkeskustelu konservaattori Reino Mattila - Ilmo Kajala
25.9.1985 klo 14.35.- 14.45.

Asia

Muistokivi Turun linnan esilinnan pihalla.

RM: Ei ole tarkkaa tietoa koska tai miten kivi on haljennut.
Mahdollisesti eteläsiiven paalutustöiden yhteydessä v.
1974. Ei myöskään tietoa kiven puolikkaiden liittämisestä
betonilla yhteen.

Päälinnan vuonna 1961 valmistuneen korjaustyön yhteydessä
laskettiin pihan pintaa, jolloin vanha kiveys kuorittiin
pois, hiekka vaihdettiin ja tuotiin paikalle uudet pyöre-
ät kivet (=kenttäkiveys). Vanhat kivet vietiin kaatopai-
kalle.

Muistokivi oli näkyvissä jo aikaisemmassa kiveyksessä.
Kiven sijainti: Eteläsiiven keskioven länsipielestä kohti-
suoraan n. 5 m pihan keskiosaan päin.

Aikaisemman kiveyksen aikana muistokivi oli vielä ehyt.

Muistokivi näkyy selvästi esilinnan pihasta otetussa valo-
kuvassa vuodelta 1950; rest. n:o 1166. (allekirj. huom.)

Turku, 25.9.1985

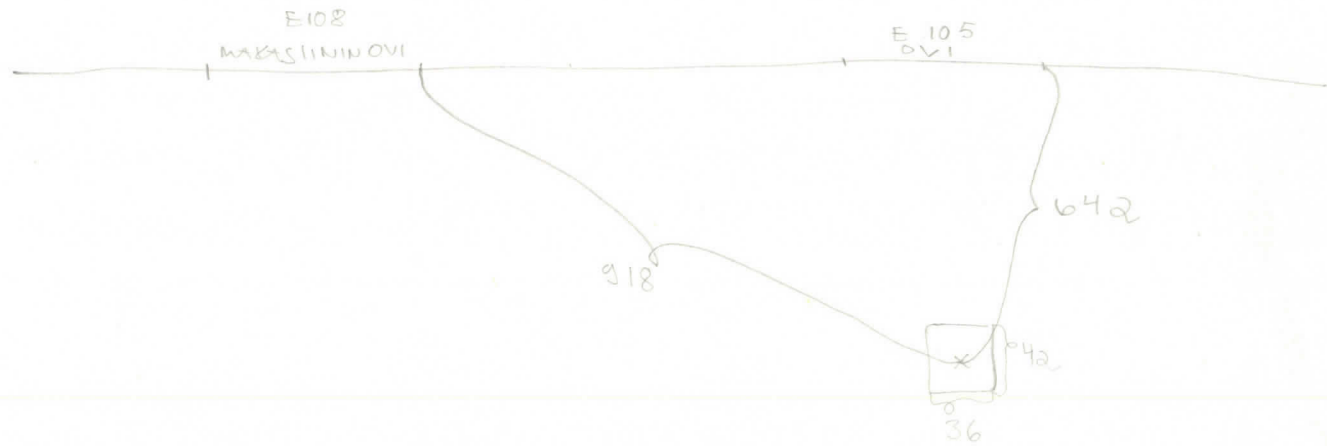

Ilmo Kajala
tutkija
Turun linna

Vastauksessa pyydetään viittaamaan
kirjelmän numeroon ja päiväkseen

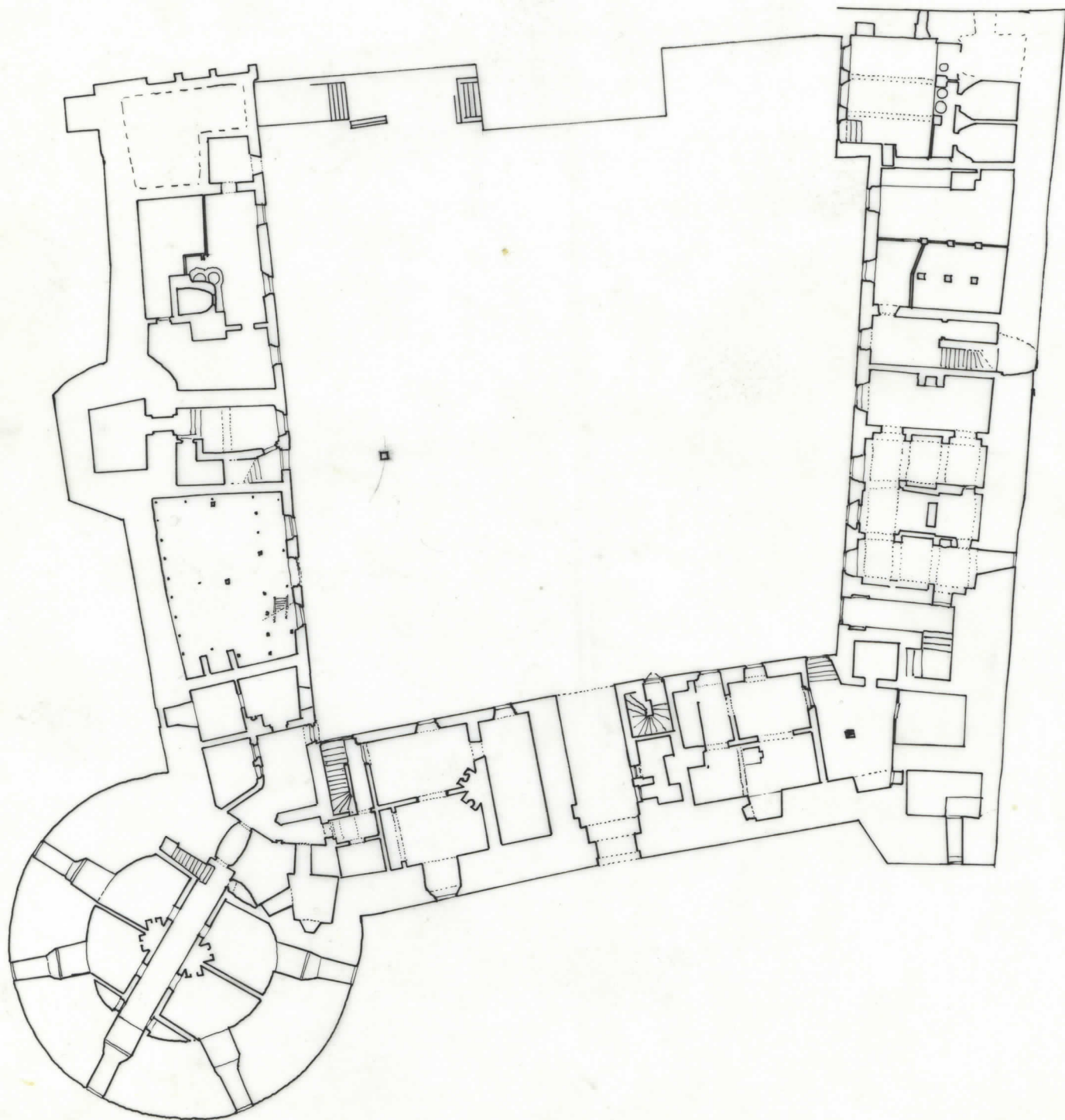
MUISTOKIVEN
PIHALLA.

SIJAINTI ESILINNAN

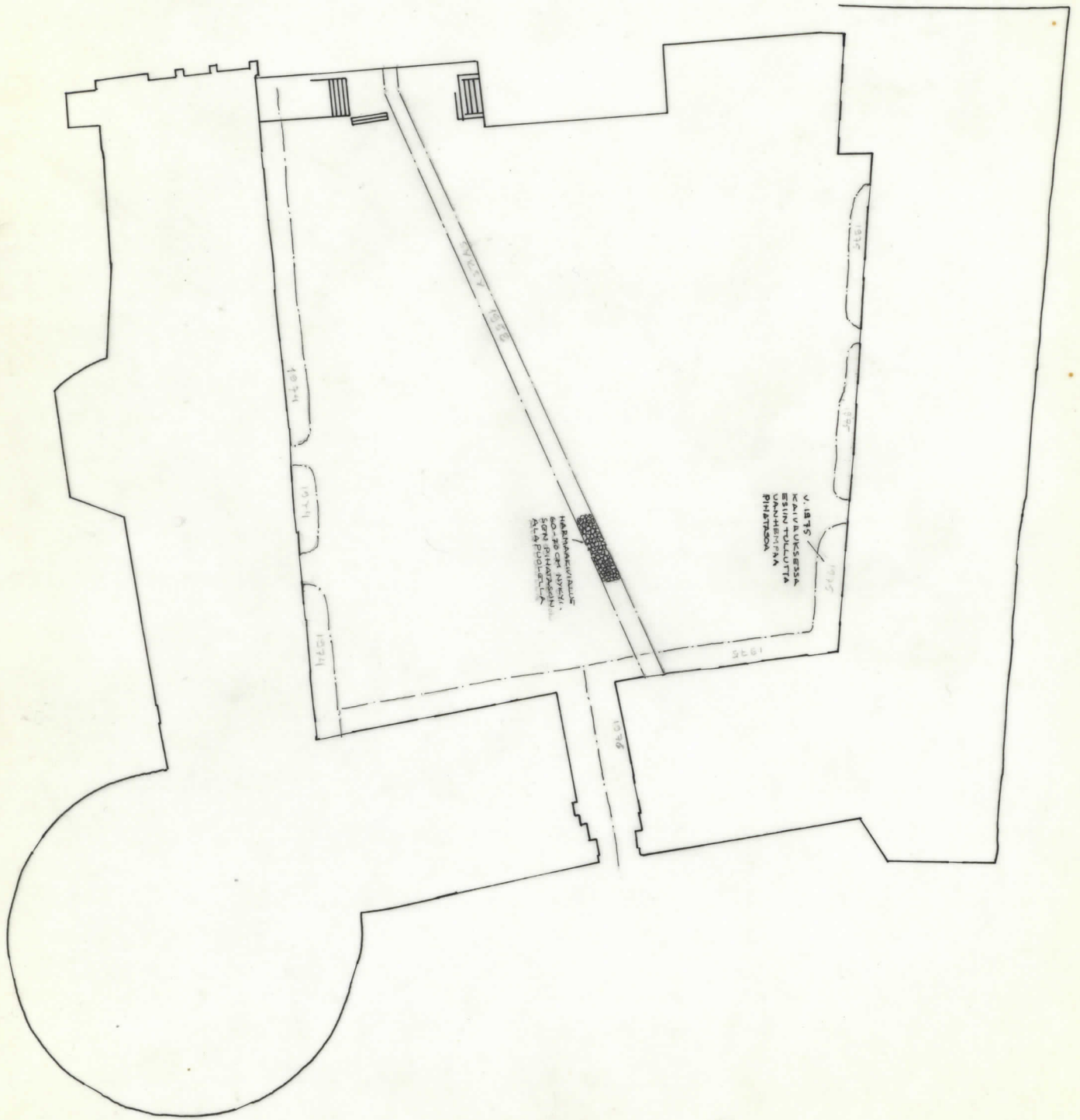

"MUISTOKIVI PIHALLA"

18.7.78 IK JN

1:400

1:400